

MÁGOCS

TELEPÜLÉSTERV 2024

FEJLESZTÉSI TERV

KÉSZÍTETTE

S.T.F.T. Településfejlesztő és Tervező Bt.
MAR-CONT' 2000 Bt

MUNKATÁRSAK

Baracsi Viktória
okl. településmérnök
TT 02-0655

Sprok Attila
okl. településmérnök

Vadász Krisztina
terület- és településfejlesztési szakértő

TARTALOM

1	JÖVŐKÉP.....	3
1.1	Mágocs települési jövőképe.....	3
1.2	Mágocs jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan.....	4
2	STRATÉGIA.....	6
2.1	Átfogó célok, stratégiai fejlesztési célok	6
2.2	Tematikus célok.....	10
2.3	Területi célok	12
2.4	A stratégia célrendszere	15
2.5	A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása.....	17
3	CSELEKVÉSI PROGRAM.....	18
3.1	A Fejlesztési terv összhangja más stratégiákkal.....	18
3.1.1	Az Európai Unió által előrevetített stratégiai célok.....	18
3.1.2	Az országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK).....	21
3.1.3	Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program.....	22
3.1.4	Baranya vármegyei klímastratégia 2017-2030	25
3.1.5	Önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programokhoz való illeszkedés	25
3.2	A megvalósítást szolgáló projekttypusok azonosítása	27
4	RÉSZLETES CSELEKVÉSI PROGRAM	31
4.1	A megvalósítást szolgáló beavatkozások.....	31
4.1.1	Kulcsprojektek.....	31
4.1.2	Hálózatos projektek.....	35
4.1.3	Akcióterületek lehatárolása és akcióterületi projektek	41
4.1.4	Egyéb projektek	41
4.1.5	A város vonzáskörzetére kihatással lévő fejlesztési elképzelések, projektjavaslatok....	43
4.2	A beavatkozások, fejlesztések pénzügyi terve	45
4.3	A beavatkozások, fejlesztések ütemezése.....	50
4.4	Antiszegregációs program	54
4.4.1	Előzmények	54
4.4.2	Mágocs város problématerképe – demográfiai-társadalmi aspektusok	55
4.4.3	A szegregációs tendenciák kezelése – antiszegregációs célkitűzések.....	56
4.4.4	A városfejlesztés perspektivikus lehetőségei a városon belüli szegregációs folyamatok befolyásolásában	57

4.4.5	A szegregáció mérséklése, megszüntetése érdekében megfogalmazott intézkedés-javaslatok	57
4.5	A településfejlesztési akciók megvalósításának eszközei, szervezeti keretek és kompetenciák.....	58
4.5.1	Hiányzó stratégiai dokumentumok elkészítése	58
4.5.2	A vonzó és fenntartható város –szemléletmód-váltás	59
4.5.3	Szabályozási tevékenységek, eszközök.....	59
4.5.4	A Fejlesztési terv megvalósításának szervezeti keretei.....	59
5	FEJLESZTÉSI TERVLAP	61
6	MONITORING	62
6.1	A monitoring rendszer általános ismertetése, feltételei.....	62
6.2	Mágocs Fejlesztési tervének indikátorrendszere.....	63
6.3	Az értékelési folyamat	67
7	MELLÉKLETEK	69
7.1	Fejlesztési tervlap	70
7.2	Partnerség, kérdőívek, interjúk.....	71
7.2.1	Partnerség	71
7.2.2	Szervezeti kérdőív	74
7.2.3	Polgármesteri interjú.....	79

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra:	Mágocs térségi kapcsolatrendszere.....	5
2. ábra:	Mágocs jövőképe és hosszútávú (stratégiai) céljai	6
3. ábra:	Mágocs hosszútávú (stratégiai) és középtávú (átfogó) céljainak kapcsolata	7
4. ábra:	Jövőkép "mottó" és a középtávú (átfogó) célok tartalma	8
5. ábra:	Mágocs gazdaságfejlesztési célterületei	14
6. ábra:	Hosszú- és középtávú célok rendszere	15
7. ábra:	A rövidtávú tematikus (rész)célok rendszere	16
8. ábra:	Mágocs Fejlesztési tervének összhangja a különböző szintű stratégiai dokumentumokkal.....	27

TÁBLÁZATJEGYZÉK

1. táblázat:	Mágocs Fejlesztési tervének összhangja az EU 2021-2027 stratégiával.....	19
2. táblázat:	Beavatkozás típusok a tematikus célok szintjén.....	29
3. táblázat:	Kulcsprojektek	31
4. táblázat:	Hálózatos projektek.....	35
5. táblázat:	Egyéb projektek.....	42
6. táblázat:	Kulcsprojektek pénzügyi terve (saját szerkesztés)	45
7. táblázat:	Hálózatos projektek pénzügyi terve (saját szerkesztés).....	46
8. táblázat:	Egyéb projektek pénzügyi terve (saját szerkesztés).....	49
9. táblázat:	Mágocs beavatkozásai költségbecslésének összesítő táblázata	50
10. táblázat:	A beavatkozások, fejlesztések ütemezése (GANTT diagram)	51

1 JÖVŐKÉP

A stratégiaalkotás első mozzanataként a jövőképalkotásra kerül sor, amelyet a jövőképet támogató stratégiai célrendszer kijelölése követ majd.

A vízió, és az arra épülő célkitűzések biztosítják, hogy a célrendszer mögött felsorakoztatott eszközök és cselekvések a település és térsége fejlődését szolgálják, valamint élvezik a helyi szereplők támogatottságát. A jövőkép szükségszerűen igazodik a város sajátosságaihoz (helyzetfeltárás), a külső kihívások által generált fejlődési trendekhez és azokhoz a referenciadokumentumokhoz, amelyek a területfejlesztés külső feltételrendszerét adják (uniós, nemzeti, térségi, ágazati fejlesztési dokumentumok, szabályozási környezet).

A jövőkép definiálásával azt az irányt jelöli ki a város, hogy a komplex városi funkciók, szolgáltatások, jellemzők és sajátosságok köréből melyek lesznek a hangsúlyosak, melyek élveznek prioritást a hosszú távú városfejlesztési horizonton.

A jövőkép - a fejlesztési terv végrehajtásában szereplők mindegyike számára - integráltan és egyértelműen szemlélteti a reális településfejlesztési célok megvalósításával létrejövő azon jobb, élhetőbb jövőbeli állapotot, amely érdekében a településfejlesztési terv készül. A jövőkép meghatározza a legfőbb településfejlesztési elveket, az ezeken alapuló távlati fejlesztési szándékokat, a környezeti és társadalmi felelősséget a település társadalmi, gazdasági, táji, természeti és az épített környezetének és térségi szerepének tekintetében.

1.1 Mágocs települési jövőképe

Jelen Fejlesztési terv hivatott felváltani Mágocs város legutóbbi, 2030-ig terjedő, 2017-ben kidolgozott Integrált Településfejlesztési Stratégiáját (ITS), melynek előzményeit a stratégiaalkotás kezdő lépéseként célszerű áttekinteni.

Mágocs 2009-es várossá válása előtti első olyan dokumentum, amely jövőképet fogalmaz meg, az 1998-ban elfogadott Mágocs Nagyközség Szabályozási Terve, mely 2006-ban, majd 2016-ban került módosításra, de a jövőkép mindvégig változatlan maradt: **„A település fejlődésének alapvető feltétele, hogy az itt élő emberek megélhetése, otthonteremtési lehetősége, az infrastruktúra, a környezeti elemek minősége, az alapellátás színvonala olyan módon legyen biztosítható és fejleszthető, hogy az a lakosság számára a kellemes otthon érzését, kényelmét keltse, ne ébresszen bennük elvándorlási kényszert, sőt a környezet számára is vonzó, példamutató lehessen.”**

Mágocs, a városi rangú működés első időszakának stratégiai terveként 2010-ben – az akkori fejlesztéspolitikai elvárásoknak megfelelően - Integrált Városfejlesztési Stratégiát (IVS) fogadott el.

A városi rangra emelkedést követő kezdetekben Mágocs ezen dokumentumokra alapozva megvalósította a városközpont rehabilitációját és az akkor elfogadott IVS szellemében tervezte meg fejlesztéseit, felkészülve az Unió források minél sikeresebb elérésére és hatékony felhasználására. A Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP), az önkormányzati ciklust felölelő Gazdasági Program, az akkor kitűzött stratégiai célok eléréséhez szükséges helyi szabályozások (Településrendezési Terv, Helyi Építési Szabályzat) módosításai rendre igazodtak az IVS célkitűzéseivel: **„A város alapvető célja, hogy periférikus helyzetéből kimozduljon, s egy vonzó, gazdaságilag prosperáló kisvárossá fejlődjön.”**

2017-ben elfogadásra került Mágocs Településfejlesztési Konceptiója (TFK), amelyben az újrafogalmazott, a korábbiakhoz idomuló jövőkép került kijelölésre, 2030-ig terjedő időtávra: **„Mágocs egy vonzó, prosperáló kisváros, mely járási társközpont és mikrotérségi központ. Őrzi és gyarapítja értékeit, biztosítja az itt élők számára a biztos megélhetést, és a kulturált életfeltételeket. A harmonikusan fejlődő sokszínű település egyben vonzó befektetési célpont.”**

Az ugyancsak 2017-ben elfogadott Integrált Területfejlesztési Stratégia (ITS) is a fenti jövőkép elérését célzó beavatkozásokat, fejlesztéseket azonosított. A korábbi stratégiai szintű dokumentumokban megalkotott jövőképek döntően relevánsak ma is a város kívánt fejlődése tekintetében, ugyanakkor a jövőkép újrafogalmazása szükséges annak érdekében, hogy a mai településfejlesztési elvárásoknak és a város jelenlegi igényeinek megfeleljen.

A város mottója, vezérképe

A jövőképkalkotást megelőzte a város mottójának, vezérképének megfogalmazása, mely röviden, tömören kifejezi Mágocs értékét, helyzetét, ami miatt vonzó lehet a helyiek illetve a város iránt érdeklődők számára:

MÁGOCS
ÉLHETŐ KISVÁROS ÚJ LEHETŐSÉGEKKEL!

Mágocs új, 2030-ig terjedő időtávra megfogalmazott jövőképe

MÁGOCS JÖVŐKÉPE

Mágocs egy vonzó, prosperáló kisváros, járási társközpont és mikrotérségi központ.
Őrzi és gyarapítja értékeit, tiszteli hagyományait, erősíti a helyiek identitását és kötődését.
Folyamatos - a környezet- és klímavédelmet szem előtt tartó, fenntartható - fejlődéssel és a megújulás képességével biztosítja az itt élők és ide települők számára a hosszútávú megélhetést, az otthonteremtés feltételeit.
Biztosítja a helyi gazdaság növekedési feltételeit, ezáltal vonzó befektetési célpont.

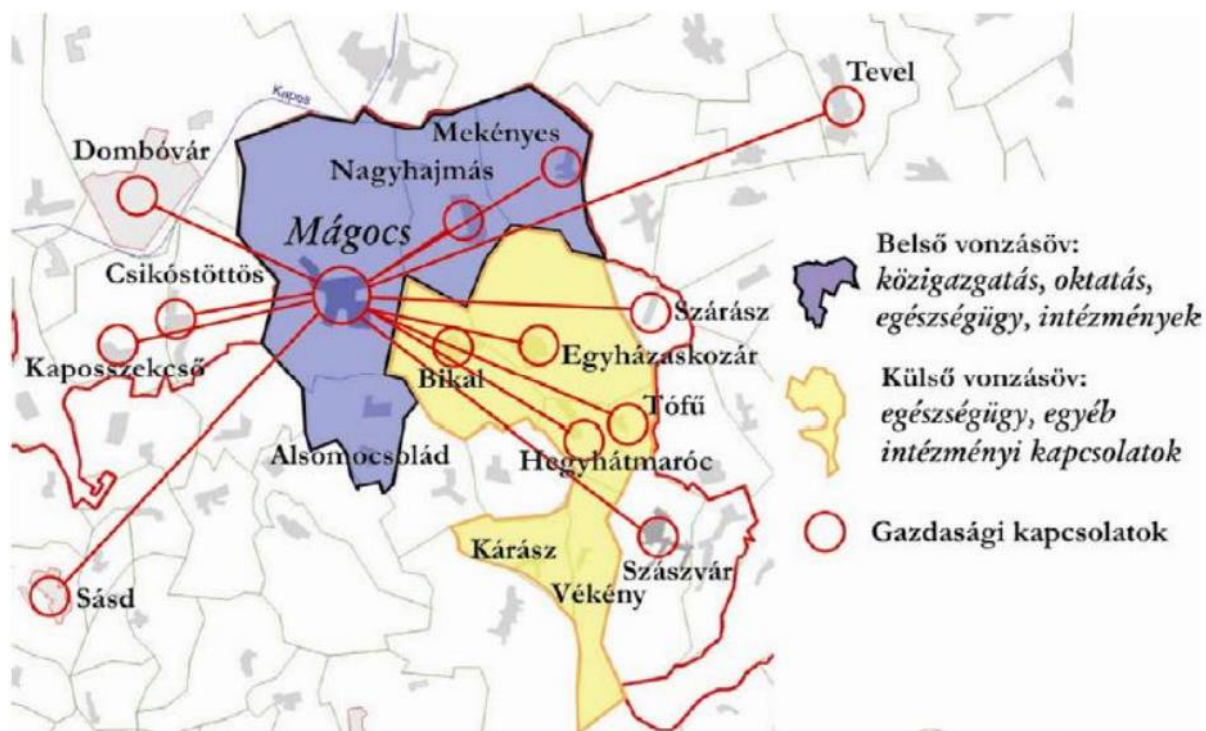
A jövőkép a korábbi településfejlesztési dokumentumok és a Mágocs Város Önkormányzat Képviselő-testülete által 2022-ben elfogadott - Mágocs Város Településtervének elkészítéséről szóló – előzetes koncepcióban kitűzött fejlesztési irányok szerint fogalmazódott meg. A koncepció szerint *„Mágocs hosszútávú fejlődésének feltételeként a településen élők és az oda települők megélhetési, otthonteremtési lehetőségeit, az infrastruktúrát, környezeti elemek minőségét és az alapellátás színvonalát olyan módon szükséges biztosítani és fejleszteni, hogy a városban élhető, szerethető környezet alakuljon ki, megszűnjön az elvándorlási kényszer és a város a környezet számára is vonzó, példaértékű településsé váljon. A népesség megtartásához, növeléséhez pedig elengedhetetlen, hogy helyben vagy a közelben elérhető legyen a megélhetéshez szükséges megfelelő mennyiségű és minőségű foglalkoztatási lehetőség.”*

1.2 Mágocs jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan

E fejezetben bemutatásra kerül a 2030-ig terjedő időszakra vonatkozóan az 1.1 pontban meghatározott vízió további bontása és elemzése a térségi szerepkörre vonatkozóan.

Mágocs mikrotérségi központi szerepet tölt be, melynek kapcsolati rendszerét az alábbi ábra mutatja be:

1. ábra: Mágocs térségi kapcsolatrendszere

Forrás: Mágocs Integrált Településfejlesztési Stratégia 2017

A központi szerep leginkább a gazdaság, az igazgatás, az oktatás és az egészségügy területén jelenik meg. Mágocson működik a legtöbb szolgáltatás az egészségügyben: a két háziorvosi körzet három-, a házi gyermekorvosi körzet Mágocson kívül hét település számára nyújt ellátást. Az alapellátás mellett a város önként vállalta laboratóriumi diagnosztika és fizioterápiás központ működtetését is. Van fogászati szakellátás is, a Mágocsra kijáró orvos 8 település lakóit fogadja. Továbbá Mágocs szolgáltatói központi szerepet tölt be házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, idősek és demens személyek nap-pali ellátása, család- és gyermekjóléti szolgálat, illetve idősek otthona tekintetében is. A városban bölcsőde, óvoda és általános iskola is működik. Térségi szerepű háttérintézmény a Posta (5 településre szolgált) és a Takarékbank. A 2014-ben 5 település (Alsómocslád, Bikal, Mágocs, Mekényes, Nagyhajmás) együttműködésében létrejött Észak-Hegyháti Mikrotérségi Unió munkaszervezetének, az Észak-Hegyháti Unió Nonprofit Kft.-nek a székhelye is Mágocson található. A Mikrotérségi Unió az 5 település szinergikus fejlődését lehetővé tevő közös fejlesztési program megvalósítását tűzte ki fő céljává.

A 2017-ben megújított koncepcióban megfogalmazódik a térségi szerepkörre vonatkozó különálló jövőkép: **„A térségi szerep megtartása az oktatás, művelődés, az egészségügy és a gazdaság területén, és bővülése a szolgáltatásokban, emellett hagyományos és innovatív megoldások keresése a közlekedés jobbá tétele érdekében.”**

Ezen korábbi jövőkép a jelen Fejlesztési tervben újfogalmazott jövőképnek integráns részét képezi, melyben **Mágocs járási társ-, és mikrotérségi központi szerepe** kiemelésre került, amely így teljeskörűen lefedi a város 2030-ig elérni tervezett állapotát.

2 STRATÉGIA

A stratégiában történik - a jövőkép megvalósítása érdekében -

- a) a rövid, közép- és hosszú távú területi, tematikus és ágazati fejlesztési céloknak,
- b) a településfejlesztési célok rendszerének és a célok összefüggései vázlatának,
- c) az integrált és tematikus beavatkozási területeknek és
- d) az épített és természeti örökség védelme követelményeinek

meghatározása, figyelembe véve a gazdasági szereplők települést érintő terveit és törekvéseit, valamint a helyi társadalom szükségleteit. A fejlesztési célokhoz fejlesztési céladatok és beavatkozási területek kerülnek meghatározásra.

2.1 Átfogó célok, stratégiai fejlesztési célok

A város jövőképéből levezethető hosszútávú, stratégiai szintű céljainak meghatározása mellett az átfogó célok meghatározása és ábrázolása a 2030-ig terjedő időtávra, azaz középtávra történik. A stratégiai célok meghatározása a jövőképen alapszik. Miközben a vízió egy stabil célállapotot rögzít, a stratégiai célrendszer dinamikus, egyértelmű üzeneteket fogalmaz meg és kellő rugalmasságot biztosító tematikus (rész)célokra bontja a jövőképhez vezető beavatkozásokat.

JÖVŐKÉP

"Mágocs egy vonzó, prosperáló kisváros, járási társközpont és mikrotérségi központ. Őrzi és gyarapítja értékeit, tiszteli hagyományait, erősíti a helyiek identitását és kötődését. Folyamatos - a környezet- és klímavédelmet szem előtt tartó, fenntartható - fejlődéssel és a megújulás képességével biztosítja az itt élők és ide települők számára a hosszútávú megélhetés, az otthonteremtés feltételeit. Biztosítja a helyi gazdaság növekedési feltételeit, ezáltal vonzó befektetési célpont."

Mágocs város jövőképében **három hosszútávú stratégiai cél** fogalmazódik meg.

Hosszútávú stratégiai célok

2. ábra: Mágocs jövőképe és hosszútávú (stratégiai) céljai

Forrás: saját szerkesztés

Térségi központi szerep megtartása és erősítése - Mágocs térségi szerepére és a városkörnyékre, vonzáskörzetre, a településközi együttműködésre vonatkozó fejlesztési cél.

Élhető, megtartó és értékeire büszke kisvárosi létforma megőrzése, fejlesztése - a város társadalmát, épített, táji környezetét és ezek fenntarthatóságát érintő kérdésekre fogalmaz meg fejlesztési irányokat.

Gazdaságilag prosperáló, vonzó befektetési célponttá való fejlődésre, fenntartható növekedésre való törekvés - a gazdasági versenyképességgel, a munkahelyteremtéssel kapcsolatos fejlesztési célokat tartalmazza.

A három stratégiai cél kijelöli a város legfontosabb társadalmi, gazdasági és környezeti kihívásokra adott válaszait. Ezeket további dimenziókra bontva születtek meg a középtávú (2030-ig elérendő) átfogó célok, melyek kapcsolatrendszere a következő bekezdésekben bemutatottak szerint épül fel.

3. ábra: Mágocs hosszútávú (stratégiai) és középtávú (átfogó) céljainak kapcsolata

Forrás: saját szerkesztés

Középtávú átfogó célok

Az élhető, megtartó és értékeire büszke kisvárosi létforma megőrzése, fejlesztése hosszútávú stratégiai cél környezeti és társadalmi fenntarthatóság alapján két külön irányt vesz a középtávú célok szintjén, mivel e két szempont szerint külön rész-cél- és beavatkozás csoportok kerülnek meghatározásra a Fejlesztési tervben.

1. Térségi szerep fenntarthatósági cél szerint Mágocs legyen a járás erős társközpontja, a mikrotérség szíve és motorja, prosperáló és szolgáltató központja.
2. Társadalmi fenntarthatósági cél szerint Mágocs legyen a Mágocsiak otthona és az otthont keresők célpontja, jólétet biztosító, befogadó és emberi léptékű kisváros.
3. Környezeti fenntarthatósági cél szerint Mágocs legyen a környezet- és klímavédelmet szem előtt tartó, fenntartható módon fejlődni és megújulni képes település.
4. Gazdasági fenntarthatósági cél szerint Mágocs legyen erős helyi gazdasággal rendelkező és a gazdasági növekedési feltételeket biztosítani képes település, ahová megéri befektetni.

4. ábra: Jövőkép "mottó" és a középtávú (átfogó) célok tartalma

Forrás: saját szerkesztés

Horizontális cél: a digitális átállás

Mindemellett a stratégia célrendszerének **horizontális szempont**jaként megfogalmazásra került egy fontos és a XXI. században figyelmen kívül nem hagyható cél is, mely a város **digitalizációs céljait** fogalmazza meg általánosságban, az átfogó célok szintjén. Ez azt jelenti, hogy a digitális város célok pontos meghatározása minden esetben az egyes részcélok/beavatkozások szintjén kell, hogy megtörténjen és akkor, amikor a beavatkozásokhoz köthető projektek megvalósítása realizálódni látszik, hiszen a digitalizáció szintjén fél-egy év is nagyon sok változást, technikai és felkészültségbeli fejlődést hozhat.

Tehát a jövőben minden esetben vizsgálendő, hogy az adott beavatkozást érintően mennyire felkészült a város a digitalizációra, milyen szintű a kiindulási felkészültség és mennyire alkalmazható valamely smart city technológia, továbbá hogy az mennyire támogatja/ esetleg gátolja az adott fejlesztést, a későbbi működtetést, fenntartást, stb. Fontos, hogy a város mindig megtalálja az adott cél/rész cél/beavatkozás és a horizontális cél keresztmetszetét és választ találjon arra a kérdésre, hogy milyen fő városfejlesztési célokat lehet támogatni a digitális fejlesztési célok helyes kijelölésével.

A 2021-ben közzétett *Fenntartható Városfejlesztési Stratégia készítését támogató módszertani útmutató*¹ ide vonatkozó fejezete szerint a városi önkormányzatok ugyanúgy lehetnek innovátorok, mint a privát szektor tagjai, így a digitális fejlesztési célokat is egyedi módon képesek meghatározni.

A hazai városok felkészültség alapján az alábbi kategóriákba sorolhatók:

- városok (főleg MJV-K), ahol készült okos város koncepció/stratégia, kijelölésre kerültek a digitális fejlesztési célok. Megvalósításra került egy-egy működési alrendszer digitalizációja (pl. közösségi közlekedés, forgalomszervezés, energetikai jellegű fejlesztések, közvilágítás), elindult a városüzemeltetési platformok működtetése, készültek saját adatbázison alapuló városi mobil applikációk. A nagyobb fejlesztéseket olyan források támogatták, mint az Urban Innovative Actions program, a Norvég Alap stb., vagy a városok egyedi megállapodásokat kötöttek a szolgáltatókkal, de saját források is megjelennek ezekben a fejlesztésekben,

¹ <https://www.palyazat.gov.hu/top-plusz-131-21>

- valamilyen külső motivációra stratégiával rendelkező, de konkrét fejlesztéseket csak pilot projektként végrehajtó települések (ezek nem szükségszerűen MJV méretű települések),
- konkrét, esetenként rendszerszintű fejlesztésekkel rendelkező, de stratégiai háttérrel nem feltétlen bíró városok, ahol a piaci cégekkel történő együttműködés az alkalmazott üzleti modell alapja,
- a lakosság szemléletformálását, nem rendszer szintű kényelmi kiszolgáltatását (adott városi pontokhoz köthető nyílt wifi, okos padok, okos gyalogátjelző, választható modulokkal működtethető kész városi mobil applikációk) szolgáló megoldásokat alkalmazó városok. Ezekben az esetben többnyire a városok saját fejlesztési forrásai, a TOP zöld város felhívás, a TOP CLLD forrás volt a finanszírozó,
- a városok nem rendelkeznek sem tervekkel sem konkrét megoldásokkal, ugyanakkor a központi adminisztrációs felületet (ASP) már alkalmazza az önkormányzat.

Mágocs e tekintetben az utolsó előtti kategóriába esik: ASP rendszert alkalmaz az Önkormányzat, közterületi okos fejlesztéseket már hajtott végre a város (14 kamerás térfigyelő kamerarendszer, információs ledfal) és egyik jelenleg futó projektje (TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BA1 „Mágocs település központi közösségi tereinek revitalizációja”) is tartalmaz ilyen jellegű fejlesztéseket (okos pad, infóoszlop telepítése). De van egy kiemelendő innovációs kezdeményezés, mely szintén a már említett Mikrotérségi Unió együttműködésében jött létre: 2019-ben elkészült az 5 település okos térség stratégiája, Magyarország első komplex okos falu térségi pilot programja.

Térségi együttműködés: Okos Hegyhát Stratégia (2019)²

Az Észak-Hegyháti Mikrotérségi Unió 2018 októberében, az országban elsőként fogalmazta meg „Okos térség”-ként való együttműködési szándékát, a közösségi erőforrások összekapcsolását az információs technológiai vívmányokkal egy új minőség megteremtésének érdekében. **2019-ben elkészült a Smart Region Okos térség stratégiájuk, mellyel azóta csatlakoztak az európai SMART Rural hálózathoz is.**

„Az Okos Hegyhát Stratégia egy folyamatosan karbantartandó vízió, stratégiai célok és fejlesztési irányok rendszere, aminek alapján a már menetközben kialakuló programportfólió rendszeresen aktualizálásra kerül.” – A Stratégia bevezetőjében írt megállapítás is azt támasztja alá, hogy Mágocs fejlesztéseinek tervezése során a digitalizációs célokat és az okos város fejlesztési elemeket minden esetben egyedileg kell majd meghatározni a városnak.

Amire a stratégia épült, amiket azóta is tudatosan fejleszt a város és a mikrotérség:

- Működő Digitális Jólét Pontok mind az öt településen;
- Robotika szakkör a Hegyháti Általános Iskola Egyházaskozár Bikali tagiskolájában, 3D tervezés és nyomtatás szakköri formában, térségi bemutatók (Ez azon mágocsi gyermekek számára elérhető, akik abba az iskolába járnak. Új kezdeményezés a 3D tervezés szakkör elindítása Mágocson, mely egyelőre kevés érdeklődésre tart számot, még gyerekipőben jár.);
- Hálózati kapcsolatok megléte és fejlesztése (Digitális Jövő Települési Hálózat, Okos falvak Nemzetközi Hálózata, Digitális Jólét Program);
- Digitális térségfejlesztési referens képzés az Edutus Egyetem szervezésében (7 fő már elvégezte, közülük 2 fő mágocsi önkormányzati dolgozó);

² https://eszakhegyhatiunio.files.wordpress.com/2019/07/okos-hegyhc3a1t-stratc3a9gia_rc3a9szletes_fin.pdf

- Érzékenyítés mindhárom (lakosság; szervezetek – vállalkozások, intézmények, civilek; önkormányzat és igazgatás) szektorban (MVM Nap, Pályaválasztás, Okos tanterem bemutató, Virtuális ügyfélszolgálat Invitech bemutatója);
- Folyamatos tapasztalatcserék (Ceglédbercel, Monor, Tamási);
- Digitális értéktár kialakításának megkezdése a Csorba Győző Megyei Könyvtárral együttműködve (ez jelenleg még csak a kezdeményezés szintjén tart).

2.2 Tematikus célok

Mágocs tematikus célrendszerének kiinduló pontjai a középtávú átfogó célok, melyekhez kapcsolódnak a rövidtávú tematikus (rész)célok. A tematikus célok szintjére történő lebontás, részletezés az alábbi figyelembe vételével történt:

- megalapozó vizsgálat elemző és értékelő megállapításai,
- korábbi városi fejlesztési stratégiák és dokumentumok,
- a képviselő-testület által jóváhagyott Településterv-koncepció,
- polgármesteri interjú és munkacsoport egyeztetések eredményei.

1. Térségi szerep fenntarthatósági cél szerint „Mágocs legyen a járás erős társközpontja, a mikrotérség szíve és motorja, prosperáló és szolgáltató központja”.

A Hegyháti járás központja Sásd, mellette Mágocs erős társközponti szerepet tölt be. Mikrotérségi központként jelenik meg az oktatás, a szociális ellátás, az egészségügy, a kultúra és a térségi együttműködés terén. További három településsel közös önkormányzati hivatal működik a városban, a foglalkoztatási szerep miatt a környező kistépelülésekről jellemző a városba történő napi ingázás. Továbbá Mágocson találhatóak alapfokú nevelési-oktatási intézmények (bölcsőde, óvoda, általános iskola), mely szintén a környező kistépelülések tekintetében jelent központi szerepet. Az egészségügyi és szociális ellátás terén (házi orvosi, fogászati, gyermekorvosi ellátás, házi segítségnyújtás, idősek, demens személyek nappali ellátása, szociális étkeztetés, család- és gyermekjóléti szolgálat, illetve idősek otthona) Mágocs nyolc környező települést lát el. A térségi fejlesztéspolitikai és szakmai együttműködések területén tevékenykedő Észak-Hegyháti Mikrotérségi Unió mágocsi székhellyel jött létre.

Mágocs központi szerepének megtartására és fejlesztésére az alábbi tematikus (rész)célok kerültek kijelölésre:

1. Térségi szerep fenntarthatósági cél

- 1.1. mikrotérségi szolgáltatósszervezés (közlekedés, közigazgatás, oktatás, egészségügy, sport, közösségi- és kulturális élet)
- 1.2. térségi elérhetőség javítása
- 1.3. mikrotérségi települések együttműködésének megtartása és erősítése több cél/szakterületen
- 1.4. városimázs és városmarketing kialakítása

2. Társadalmi fenntarthatósági cél szerint „Mágocs legyen a Mágocsiak otthona és az otthont keresők célpontja, jóllétet biztosító, befogadó és emberi léptékű kisváros”.

A javuló demográfiai adatok mellett is fennálló problémák (a népesség elöregedése, a munkanélküliség és az azzal együtt járó alacsony életszínvonal) Mágocson is nagy terhet rónak az egészségügyi és szociális ellátórendszerre. Problémát okoz továbbá az elvándorlás (főként fiatalok esetében), melynek fő oka a megélhetési (letelepedési) és oktatási lehetőségek korlátozottsága. A város bérlakásállománya alacsony szinten stagnál. A település és a térség fejlesztésének egyik alapja a hátrányos helyzetű csoportok és veszélyeztetett társadalmi rétegek felzárkóztatása, az esélyegyenlőség javítása, mivel ezen keresztül lehet javítani a munkaerőpiaci versenyben való helytállást, a társadalom életkörülményeit. A településen a szociális célú városrehabilitációs projektek sikeres megvalósulásának ellenére is jellemző a társadalmi problémák jelenléte és a szolidaritás, helyi identitás, összetartás alacsony szintje. Mindezek mellett kevés vagy nem megfelelő színvonalú a közösségi, szabadidős, rekreációs és sportolási lehetőségeket biztosító terek kiépítettsége. A minőségi élet egyik alappillére az egészség megőrzése, amelynek fontos területe az egészséges életmód.

Mágocson a társadalmi fenntarthatóság fejlesztésére vonatkozó tematikus (rész)célok az alábbiak:

2. Társadalmi fenntarthatósági cél

- 2.1. megfelelő lakhatási körülmények, minőségi és biztonságos városi- és lakókörnyezet
- 2.2. a társadalmi struktúrához illeszkedő, magas színvonalú humán szolgáltatások
- 2.3. vonzó városi imázs, értékeit őrző és hagyománytisztelő társadalom, pezsgő kulturális élet
- 2.4. társadalmi integráció, szolidáris és befogadó társadalom, erős közösségtudat
- 2.5. népességmegtartás, fiatalok helyben tartása, új otthont keresők bevonása
- 2.6. a változó igényekhez illeszkedő, erős szociális ellátó rendszer és ezüstgazdaság
- 2.7. aktív, sportos, egészséges és elégedett lakosság

3. Környezeti fenntarthatósági cél szerint „Mágocs legyen a környezet- és klímavédelmet szem előtt tartó, fenntartható módon fejlődni és megújulni képes település”.

A település tájképének és ökológiai körülményeinek kedvezőbb kialakítása érdekében szükséges az összefüggő zöldfelületi rendszer, tájfasítás, erdősávok fejlesztése terén előre haladni. A hatékony energiagazdálkodás színvonala és a megújuló energiahordozók alkalmazásának mértéke jelenleg nem kielégítő. Környezetvédelmi tekintetben Mágocs egyes területei vízgazdálkodási szempontból kritikus érintettségűek, a közlekedési forgalom zaj-, rezgés, valamint levegővédelmi szempontból jelent terhelést, továbbá problémát okoz a szennyvízelvezető rendszer hiányos kiépítettsége is.

Mágocs zöld átállását segítő átfogó céljához az alábbi tematikus (rész)célok kerültek megfogalmazásra:

3. Környezeti fenntarthatósági cél

- 3.1. energiahatékony és fenntartható városüzemeltetés
- 3.2. karbonsemlegesség, megújuló energiák használatának elterjedése, környezeti- és klímavédelmi alkalmazkodóképesség és szemlélet
- 3.3. a városi zöldfelületek bővítése, összefüggő zöldfelületi rendszer létrehozása, ökológiai környezetfejlesztés

- 3.4. fenntartható fejlődés, folyamatosan csökkenő ökológiai lábnyom
- 3.5. a város vízgazdálkodási szempontú kritikus érintettsége miatt a vízkárelhárítási terv aktualizálása, szükséges beavatkozások megtétele
- 3.6. a település táji- és természeti erőforrásainak megőrzése, megfelelő tájhasználat biztosítása

- 4. Gazdasági fenntarthatósági cél szerint „Mágocs legyen erős helyi gazdasággal rendelkező és a gazdasági növekedési feltételeket biztosítani képes település, ahová megéri befektetni”.

Mágocs szabad vállalkozási zónának minősülő település és mikrotérségi központi szerepet tölt be gazdasági szempontból is, de növekedésre jelenleg korlátozottan, vagy – területbővítési lehetőségek híján - egyáltalán nem képes. A városban hangsúlyos az iparral és mezőgazdasággal foglalkozó vállalkozások jelenléte, de fejleszthető ipari park vagy gazdaságfejlesztési övezet nem áll rendelkezésre, ezért vállalkozási célra alkalmas új területek kijelölése válik szükségessé a kihasználatlan telkek hasznosítása mellett. A társadalmat érintő problémák, mint az elvándorlás és a megélhetési nehézségek megkövetelik az otthonteremtés, a helyben maradás feltételeinek javítását, a befektetésösztönző intézkedéseket és a képzési feltételek biztosítását. A település önmagában nem, de térségi környezetben vizsgálva rendelkezik turisztikai potenciállal bíró adottságokkal, azonban az infrastrukturális feltételek jelenleg nem vagy csak részben biztosítottak.

Mágocs gazdaságfejlesztési céljainak elérése érdekében az alábbi tematikus (rész)célok azonosítása történt meg:

4. Gazdasági fenntarthatósági cél

- 4.1. helyi gazdaság növekedési feltételeinek biztosítása, az ehhez szükséges szabályozási környezet megteremtése, infrastrukturális tényezők fejlesztése, kiépítése
- 4.2. gazdaságfejlesztési- és befektetésösztönző eszközök létrehozása, bővítése
- 4.3. gazdasági fenntarthatósághoz és növekedéshez szükséges oktatási-képzési feltételek megteremtése, támogatása
- 4.4. kutatás-fejlesztés, innováció erősítése, modern technológiák bevezetése, elterjesztése
- 4.5. REL (rövid ellátási lánc), körforgásos gazdaság, helyi termelők előnyben részesítése
- 4.6. turizmusfejlesztés, rekreációs- és aktív turisztikai elemek fejlesztése, térségi turisztikai hálózatosodás

2.3 Területi célok

Mágocs Város Önkormányzata a Településterv elkészítése során - a település viszonylag homogén szerkezete és kis mérete miatt - önállóan kezelendő városrészeket nem határoz meg. Ettől függetlenül a városon belül szükséges kijelölni a **gazdaságfejlesztés célterületét**, amely bár önálló városrésznek nem tekinthető, azonban területi célok megfogalmazását lehetővé teszi. Ezeket pedig a rendezési terv készítése során - a beavatkozások, fejlesztések megvalósítását biztosító szabályozási környezet kialakításakor - figyelembe kell venni.

Előzmények

A város 2010-ben elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégiája (IVS) három városrészt jelölt ki, továbbá külön foglalkozott a kijelölésre nem került egyéb külterületekkel (ezek még a 2017-es ITS-ben is megjelentek, mint területi lehatárolás): belterületi, délkeleti agráripari, északnyugati rekreációs és gazdasági városrész, valamint a már említett egyéb külterületek. Ezek megtartása a fent leírt indokok miatt az új Településtervben nem indokolt, azonban a gazdaságfejlesztési célterület kijelölése érdekében az előzmények nem hagyhatók figyelmen kívül. A 2010-es IVS a két gazdaságfejlesztéssel is érintett városrészt az alábbiak szerint jellemezte:

Délkeleti agráripari városrész

A városrész a volt Mezőgazdasági TSZ telephelyét és annak környezetét fedi le, ahol kizárólag mezőgazdasági és agráripari tevékenység zajlik. A terület szabályozása lehetőséget biztosít a céloknak megfelelő fejlesztések megvalósítására. Cél a vállalkozások bővítése kapcsán az önkormányzati tulajdonú utak további felújítása, igényekhez való igazítása, a megnövekedett kamionforgalom számára alkalmassá tétele. Terv a terület összekapcsolása, az iparterületi út Kossuth L. utcára való csatlakoztatása.

Északnyugati rekreációs és gazdasági városrész

Az északnyugati gazdasági városrészben, az egykori Mezőgép telep területén egybefüggő iparterület található, ahol főként külföldi tulajdonú ipari termeléssel foglalkozó (gépgyártás és javítás, tartálygyártás, a klímaberendezések gyártása, fémmegmunkálás) vállalatok telephelyei vannak. A területen ipari park kialakítására és további, a vállalkozások bővítését, újak letelepedését szolgáló fejlesztésekre van szükség. A terület rekreációs funkcióval rendelkezik, zöldfelületek és horgásztó található itt. A turisztikai célú fejlesztések egy része erre a területre koncentrálható.

Mágocs gazdaságfejlesztésének célterülete és területi céljai

Az Önkormányzat Képviselő-testülete által 2022. áprilisában elfogadott Településterv-koncepció – többek között - az alábbiakat tartalmazza:

A településen a korábban kialakult, valamint az előző települési tervekben jelölt gazdasági területek beépültek, vagy a tulajdonviszonyok és jogi rendezetlenség miatt nehezen felhasználhatók.

A volt MEZŐGÉP telep környezetében kialakított ingatlanok nagyrészt foglaltak, a beépítési arány növelésével még kisebb tevékenység bővítés lehetséges. Ezen terület a domborzati viszonyok, a lakóterületek közelsége és a közúthálózati adottságok miatt nem bővíthető.

A volt TSZ telep területén lévő telkek nagy része beépített és hasznosított, a néhány kisebb üres telken még van lehetőség fejlesztésre, de a beépítést a tulajdonosi akarat és közmű hiány akadályozhatja.

A Vásártér utcai gazdasági területen lévő régi épületek részben kihasználatlanok, felújításra-funkcióváltásra szorulnak, a telkek egy része beépült, de jelentős tevékenység nem folyik bennük, a beépítetlen telkeket a tulajdonosok nem hasznosítják.

A település É-i részén kijelölt rekreációs terület és termálvíz felhasználására a tervezett mértékben nincs reális igény.

Fentieket figyelembe véve az új Településtervben ipari és mezőgazdasági vállalkozási tevékenységek céljára alkalmas új területek kijelölése lehetőleg a már meglévő területek körzetében javasolt (Vásártér utca, volt TSZ telep, Dombóvári út), tehát a gazdaságfejlesztésre alkalmas célterületeket a főutak, elsősorban a városon áthaladó, Bonyhád és Kaposvár közötti 6534-es országos mellékút mentén, közvetlen környezetében célszerű kijelölni. A korábbi szabályozási tervben feltüntetett Dombóvári

úti, Vásártér út alatti, valamint a Hunyadi utca K-i részén lévő területek beépítésre történő felhasználásában, az ingatlanok tulajdonviszonyainak rendezésében nem történt előrelépés, de ez a gazdasági célterületként való kijelölést nem befolyásolja. Emellett figyelemmel kell lenni a meglévő gazdasági területeken lévő foghíjak hasznosíthatóságára is.

Fenti elvárásokat a 2022. decemberébenben támogatásban részesített TOP_Plusz-1.1.1-21 projekt is teljesíti, melynek célja egy megközelítőleg 1,2 hektáros új iparterület kialakítása és bérbeadható iparcarnok építése Mágocson. A projekt tervezett helyszíne a város délnyugati belterületi határán, a már említett 6534-es összekötő út mentén fekszik.

5. ábra: Mágocs gazdaságfejlesztési célterületei

Forrás: saját szerkesztés

A gazdaságfejlesztési célterületet érintő területi célok:

- 2.1. népességmegtartás, fiatalok helyben tartása, új otthont keresők bevonása
- 3.2. karbonsemlegesség, megújuló energiák használatának elterjedése, környezeti- és klímavédelmi alkalmazkodóképesség és szemlélet
- 3.4. fenntartható fejlődés, folyamatosan csökkenő ökológiai lábnyom
- 4.1. helyi gazdaság növekedési feltételeinek biztosítása, az ehhez szükséges szabályozási környezet megteremtése, infrastrukturális tényezők fejlesztése, kiépítése
- 4.3. gazdasági fenntarthatósághoz és növekedéshez szükséges oktatási-képzési feltételek megteremtése, támogatása

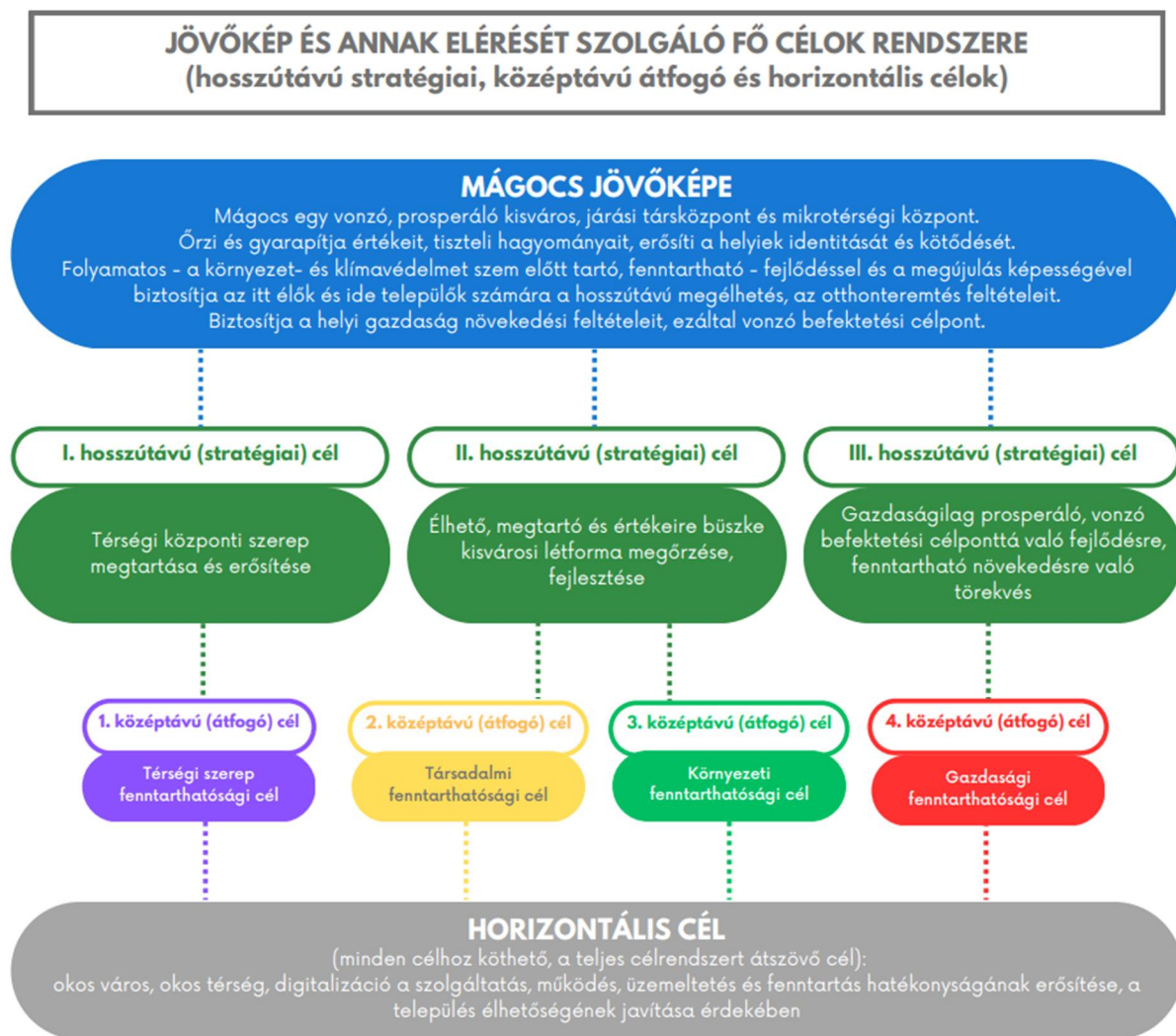
4.4. kutatás-fejlesztés, innováció erősítése, modern technológiák bevezetése, elterjesztése

4.5. REL (rövid ellátási lánc), körforgásos gazdaság, helyi termelők előnyben részesítése

2.4 A stratégia célrendszere

Az alábbi ábra Mágocs újonnan megalkotott jövőképét, az abból kiemelésre kerülő hosszútávú stratégiai célokat, az azokból következő középtávú, átfogó célokat, illetve a stratégia egészét horizontálisan átszövő célt mutatja be:

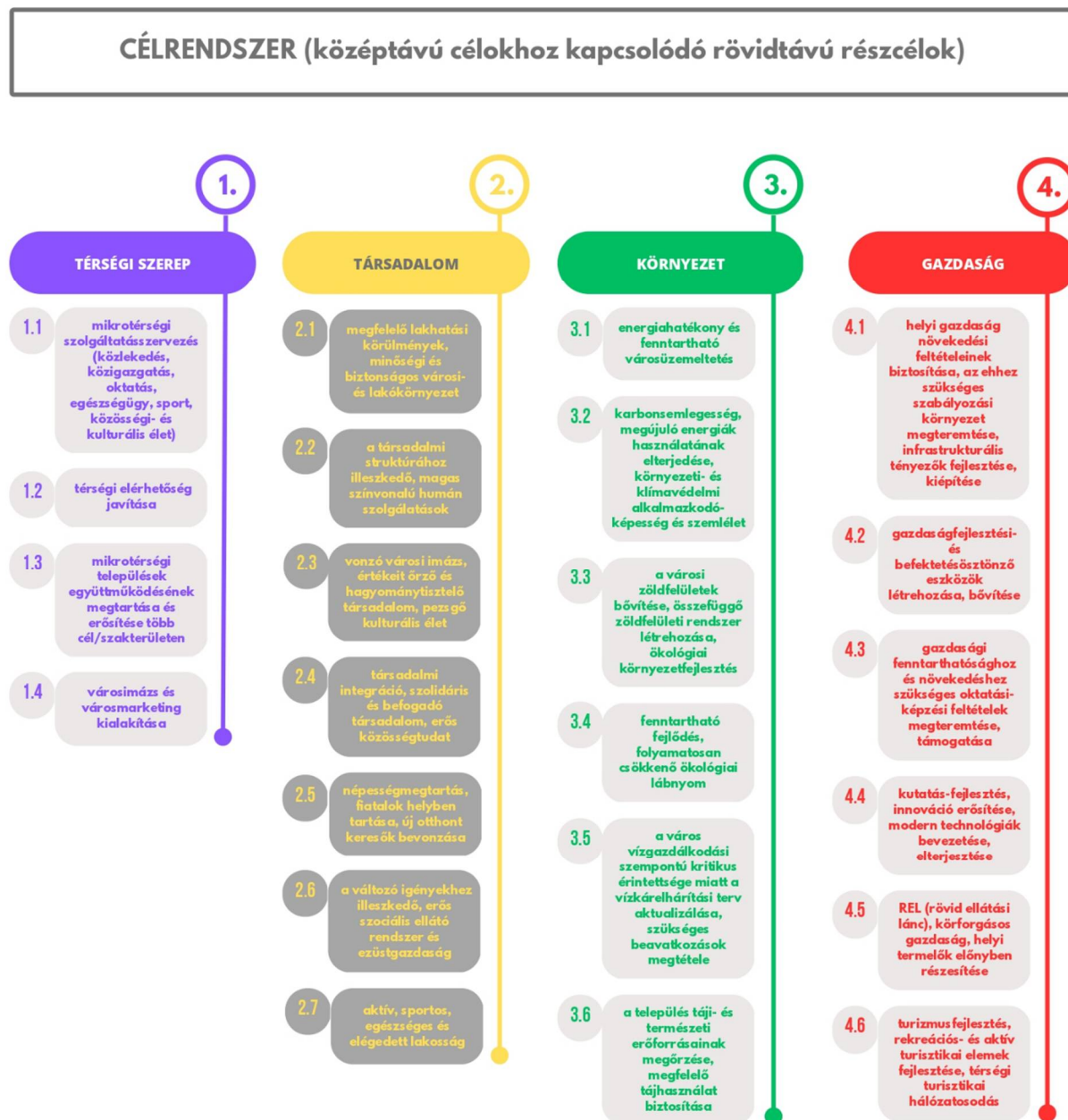
6. ábra: Hosszú- és középtávú célok rendszere

Forrás: saját szerkesztés

Az alábbi ábrán Mágocs 4 átfogó céljához tartozó középtávú részcélok kerülnek bemutatásra:

7. ábra: A rövidtávú tematikus (rész)célok rendszere

Forrás: saját szerkesztés

2.5 A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása

Mágocson önállóan kezelendő városrészek nem kerülnek kijelölésre, csupán a gazdaságfejlesztési célterület földrajzi lehatárolása történt meg a 2.3 fejezetben, melyhez a kapcsolódó területi célok a tematikus célok közül lettek azonosítva. Így a tematikus és területi célok közötti összefüggés bemutatása Mágocs esetében – külön fejezetben és ábrázolással - nem releváns.

3 CSELEKVÉSI PROGRAM

A cselekvési program meghatározza a célok eléréséhez szükséges rövid- és középtávú tematikus és integrált fejlesztési feladatokat és egyéb tevékenységeket, a kapcsolódó céladatokat és – a fejlesztési akcióterületeket figyelembe véve - az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok vonatkozó elemeit. A cselekvési program tartalmazza továbbá a fejlesztések pénzügyi tervét és ütemezésének vázolását. A cselekvési program rögzíti a települési vízgazdálkodás és csapadékvíz-gazdálkodás fejlesztési feladatait és az ennek megvalósulását biztosító tervek, programok vonatkozó elemeit is.

3.1 A Fejlesztési terv összhangja más stratégiákkal

A fejlesztési tervben meghatározott célok és beavatkozások olyan hosszú-, közép- és rövidtávú stratégiai elképzeléseken alapulnak, melyek döntően – leszámítva a befektetői magántőkét, önkormányzati és egyéb önerőt - hazai támogatásokból és az Európai Unió fejlesztési forrásaiból valósulhatnak meg. Ebből az okból kifolyólag a célok meghatározásakor figyelembe kellett venni a magasabb szintű európai uniós és különböző hazai fejlesztéspolitikai, stratégiai dokumentumokhoz, programokhoz való illeszkedést. A következő alfejezetek a Fejlesztési terv összehangoltságát a célok és elképzelések vonatkozásában az alábbi stratégiai dokumentumokkal kapcsolatban vizsgálják:

- EU 2021-2027 stratégia;
- Nemzeti Fejlesztés 2030;
- Vármegyei területfejlesztési program;
- Vármegyei klímastratégia;
- Önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok.

3.1.1 Az Európai Unió által előrevetített stratégiai célok

A nemzetközi szintű fejlesztési dokumentumokhoz való illeszkedés tekintetében az **Európai Unió 2021-2027-es időszakra vonatkozó stratégiájában** az alábbi szakpolitikai célok kerültek megfogalmazásra:

- Versenyképesebb és intelligensebb Európa: a KKV-k fejlesztésére, kutatás-fejlesztésre, innovációra és digitális képzésre összpontosító Intelligens Szakosodási Stratégia keretében tervezett beavatkozásokat vezeti be.
- Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa: célja a klíma- és környezetvédelmi célkitűzések elérése, amelyhez gazdaságos és fenntartható energiatermelésre, biztonságos hálózatokra, intelligens megoldásokra, megújuló és bővülő kapacitású közüzemi szolgáltatásokra és tisztább üzemű városi közlekedésre összpontosít.
- Jobban összekapcsolt Európa: a Nemzeti Közlekedési Stratégiához és az EU Fenntartható és Intelligens Mobilitási Stratégiájához illeszkedő beavatkozásokat tartalmaz.
- Szociálisabb és befogadóbb Európa: az alapvető emberi szükségleteknek megfelelő életszínvonal biztosítására, az egészséges és munkaerőpiacon versenyképes társadalom kialakítására összpontosít.
- A polgárokhoz közelebb álló Európa: a területi egyenlőtlenségek csökkentése, a térségek és települések fejlesztése, valamint a tematikusan és térségileg integrált turisztikai fejlesztések támogatása a középpontban áll.

- Igazságos átmenet: a klímavédelmi célú gazdasági átmenetet a leginkább érintő térségekre és ágazatokra összpontosít, tekintettel a szénalapú energiahordozóktól való függőségükre.

Ezen célok az Európai Unió minden tagállama számára kijelölik a fejlesztési irányokat. Az EU stratégia leghatékonyabb megvalósulása érdekében minden szereplőnek a saját adottságaihoz mérten a számára legalkalmasabb területeken szükséges hozzájárulnia a célok eléréséhez. Magyarország 2030-ig szóló egyik fő célja a gazdasági és társadalmi versenyképesség növelése a kedvezőtlen helyzetű térségek fejlesztése mellett, miközben a társadalmi, gazdasági, környezeti és humán fenntarthatóság összhangjával biztosítja a jövő nemzedékek lehetőségeinek hosszútávú megőrzését. Magyarország Európai Unióval kötött Partnerségi Megállapodásában a meghatározott célok összhangban állnak a hazai fejlesztéspolitika stratégiai céljaival és az EU szakpolitikai célkitűzéseivel. A következő táblázat mutatja be, hogy a mágocsi célok közül melyek illeszkednek az egyes Európai Uniók célkitűzéseikhez:

1. táblázat: Mágocs Fejlesztési tervének összhangja az EU 2021-2027 stratégiával

Európai Unió 2021-2027 célkitűzések	Mágocs Fejlesztési terv	
	Középtávú átfogó célok	Tematikus részcélok
Versenyképesebb és intelligensebb Európa	Mágocs legyen a járás erős társközpontja, a mikrotérség szíve és motorja, prosperáló és szolgáltató központja. Mágocs legyen erős helyi gazdasággal rendelkező és a gazdasági növekedési feltételeket biztosítani képes település, ahová megéri befektetni. Horizontális cél: digitális átállás.	Gazdasági fenntarthatósági cél keretében: > helyi gazdaság növekedési feltételeinek biztosítása, az ehhez szükséges szabályozási környezet megteremtése, infrastrukturális tényezők fejlesztése, kiépítése > gazdaságfejlesztési- és befektetésösztönző eszközök létrehozása, bővítése > gazdasági fenntarthatósághoz és növekedéshez szükséges oktatási-képzési feltételek megteremtése, támogatása > kutatás-fejlesztés, innováció erősítése, modern technológiák bevezetése, elterjesztése > REL (rövid ellátási lánc), körforgásos gazdaság, helyi termelők előnyben részesítése > turizmusfejlesztés, rekreációs- és aktív turisztikai elemek fejlesztése, térségi turisztikai hálózatosodás Térségi szerepkör keretében: > városimázs és városmarketing kialakítása Horizontális cél keretében: > okos város, okos térség, digitalizáció
Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	Mágocs legyen a környezet- és klímavédelmet szem előtt tartó, fenntartható módon fejlődni és megújulni képes település. Horizontális cél: digitális átállás.	Környezeti fenntarthatósági cél keretében: > energiahatékony és fenntartható városüzemeltetés > karbonsemlegesség, megújuló energiák használatának elterjedése, környezeti- és klímavédelmi alkalmazkodóképesség és szemlélet > a városi zöldfelületek bővítése, összefüggő zöldfelületi rendszer létrehozása, ökológiai környezetfejlesztés fenntartható fejlődés, folyamatosan csökkenő ökológiai lábnyom > a város vízgazdálkodási szempontú kritikus érintettsége miatt a vízkárelhárítási terv aktualizálása, szükséges beavatkozások megtétele > a település táji- és természeti erőforrásainak megőrzése, megfelelő tájhasználat biztosítása Horizontális cél keretében: > digitalizáció a szolgáltatás, működés, üzemeltetés és fenntartás hatékonyságának erősítése érdekében
Jobban összekapcsolt Európa	Mágocs legyen a járás erős társközpontja, a mikrotérség szíve és motorja, prosperáló és szolgáltató központja.	Térségi szerepkör keretében: > mikrotérségi szolgáltatásszervezés (közlekedés, közgazdaság, oktatás, egészségügy, sport, közösségi- és kulturális élet)

Európai Unió 2021-2027 célkitűzések	Mágocs Fejlesztési terv	
	Középtávú átfogó célok	Tematikus részcélok
	Horizontális cél: digitális átállás.	> térségi elérhetőség javítása > mikrotérségi települések együttműködésének megtartása és erősítése több cél/szakterületen > városimázs és városmarketing kialakítása Horizontális cél keretében: > okos város, okos térség, digitalizáció
Szociálisabb és befogadóbb Európa	Mágocs legyen a Mágocsiak otthona és az otthont keresők célpontja, jólétet biztosító, befogadó és emberi léptékű kisváros.	Társadalmi fenntarthatósági cél keretében: > népességmegtartás, fiatalok helyben tartása, új otthont keresők bevonása > a társadalmi struktúrához illeszkedő, magas színvonalú humán szolgáltatások > társadalmi integráció, szolidáris és befogadó társadalom, erős közösségtudat
A polgárokhoz közelebb álló Európa	Mágocs legyen a Mágocsiak otthona és az otthont keresők célpontja, jólétet biztosító, befogadó és emberi léptékű kisváros.	Társadalmi fenntarthatósági cél keretében: > megfelelő lakhatási körülmények, minőségi és biztonságos városi- és lakókörnyezet > a társadalmi struktúrához illeszkedő, magas színvonalú humán szolgáltatások > vonzó városi imázs, értékeit őrző és hagyománytisztelő társadalom, pezsgő kulturális élet > a változó igényekhez illeszkedő, erős szociális ellátó rendszer és ezüstműveltség > aktív, sportos, egészséges és elégedett lakosság
Igazságos átmenet	Mágocs legyen a környezet- és klímavédelmet szem előtt tartó, fenntartható módon fejlődni és megújulni képes település.	Környezeti fenntarthatóság keretében: > energiahatékony és fenntartható városüzemeltetés > karbonsemlegesség, megújuló energiák használatának elterjedése, környezeti- és klímavédelmi alkalmazkodóképesség és szemlélet

Forrás: saját szerkesztés

Az alábbi Operatív Programok kerültek meghirdetésre a 2021-2027-es fejlesztési ciklusban:

- Digitális Megújulás Operatív Program Plusz
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz
- Végrehajtási Operatív Program Plusz
- Környezet és Energhatékonyasági Operatív Program Plusz

Ezek közül Mágocs fejlesztéseinek megvalósítása érdekében – forrásszerzés céljából - a következő Operatív Programok jöhetnek számításba: DIMOP Plusz, EFOP Plusz, IKOP Plusz, GINOP Plusz, TOP Plusz, KEHOP Plusz.

3.1.2 Az országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)

„Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből kiindulva egy hosszú távú jövőképet, valamint fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg. Ezek alapján kijelöli a 2014–2020-as fejlesztési időszak nemzeti, szakpolitikai súlypontjait.” A nemzeti jövőkép elérése érdekében az OFTK-ban foglalt négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt jelöl ki. A négy cél a társadalom és gazdaság egészének szól, beleértve a társadalom és a gazdasági környezethez való viszonyulást és a környezeti szempontokat is. Az átfogó célok a gazdasági és társadalmi fordulatot célozzák meg, az alábbiak szerint:

- értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés,
- népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom,
- természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme,
- térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet.

Az OFTK vármegyei szinten a következő fejlesztési irányokat jelöli ki Baranya vármegyére nézve, melyek Mágocsnak is iránymutatást adnak:

- A kedvező mező-és agrárgazdálkodásban rejlő potenciál jobb kihasználása.
- A rugalmasan reagálni képes szak- és felnőttképzési rendszer fejlesztése.
- A foglalkoztatottak létszámának és arányának növelése, a képzetlen vagy alacsonyan képzett munkaerő foglalkoztatásának segítése a munkaigényes mezőgazdasági kultúrák és az erre épülő feldolgozó-ipar kialakításával, fejlesztésével, a táji, környezeti szempontok figyelembevételével.
- A vármegye közlekedési zártságának oldása.

Az OFTK és a fejlesztési terv céljainak illeszkedését a következő táblázat foglalja össze:

OFTK	Mágocs Fejlesztési Terv
Átfogó fejlesztési célok	Középtávú átfogó célok a hosszútávú stratégiai célokhoz kapcsolódva
Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés	1. Térségi szerep fenntarthatósági cél szerint Mágocs legyen a járás erős társközpontja, a mikrotérség szíve és motorja, prosperáló és szolgáltató központja 4. Gazdasági fenntarthatósági cél szerint Mágocs legyen erős helyi gazdasággal rendelkező és a gazdasági növekedési feltételeket biztosítani képes település, ahová megéri befektetni
Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom	2. A társadalmi fenntarthatósági cél szerint Mágocs legyen a Mágocsiak otthona és az otthonot keresők célpontja, jóllétet biztosító, befogadó és emberi léptékű kisváros
Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme	3. A környezeti fenntarthatósági cél szerint Mágocs legyen a környezet- és klímavédelmet szem előtt tartó, fenntartható módon fejlődni és megújulni képes település
Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet	1. A térségi szerep fenntarthatósági cél szerint Mágocs legyen a járás erős társközpontja, a mikrotérség szíve és motorja, prosperáló és szolgáltató központja

OFTK	Mágocs Fejlesztési Terv
Területi specifikus célok	Tematikus célok (rövidtávú részcélok a középtávú átfogó célokhoz kapcsolódva)
A kedvező mező-és agrárgazdálkodásban rejlő potenciál jobb kihasználása	4.4. kutatás-fejlesztés, innováció erősítése, modern technológiák bevezetése, elterjesztése 4.5. REL (rövid ellátási lánc), körforgásos gazdaság, helyi termelők előnyben részesítése
A rugalmasan reagálni képes szak- és felnőttképzési rendszer fejlesztése	2.2. a társadalmi struktúrához illeszkedő, magas színvonalú humán szolgáltatások 4.3. gazdasági fenntarthatósághoz és növekedéshez szükséges oktatási-képzési feltételek megteremtése, támogatása
A foglalkoztatottak létszámának és arányának növelése, a képzetlen vagy alacsonyan képzett munkaerő foglalkoztatásának segítése a munkaigényes mezőgazdasági kultúrák és az erre épülő feldolgozó-ipar kialakításával, fejlesztésével, a táji, környezeti szempontok figyelembevételével	1.4. városimázs és városmarketing kialakítása 2.5. népességmegtartás, fiatalok helyben tartása, új otthont keresők bevonása 4.1. helyi gazdaság növekedési feltételeinek biztosítása, az ehhez szükséges szabályozási környezet megteremtése, infrastrukturális tényezők fejlesztése, kiépítése 4.6. turizmusfejlesztés, rekreációs- és aktív turisztikai elemek fejlesztése, térségi turisztikai hálózatosodás
A vármegye közlekedési zárttságának oldása	1.1. mikrotérségi szolgáltatásszervezés (közlekedés, közigazgatás, oktatás, egészségügy, sport, közösségi- és kulturális élet) 1.2. térségi elérhetőség javítása 1.3. mikrotérségi települések együttműködésének megtartása és erősítése több cél/szakterületen

3.1.3 Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program

A 2021-ben készült **Baranya Vármegyei Területfejlesztési Program** 7-10 éves időtávban fogalmazza meg a vármegye terület- és vidékfejlesztéshez kapcsolódó vállalásait, s határozza meg a koncepcióban megfogalmazott célok megvalósulását elősegítő intézkedéseket.

A Programban foglalt átfogó célok az alábbiak:

- I. Magas hozzáadott értéket teremtő foglalkoztatást biztosító gazdaság kialakítása
- II. Fenntartható, egészséges és megújuló társadalom
- III. Környezet- és energiatudatos vármegye

A dokumentumban megfogalmazott stratégiai célok közül az alábbi célok közvetlenül, vagy közvetett módon hatással lehet a Hegyháti járás, illetve Mágocs település fejlődésére is:

1. Helyi gazdaságok fejlesztése, körforgásos gazdaság kialakítása
2. Tartós növekedésre képes gazdaság megteremtése
3. A jelenlegi és jövőbeni piaci igényekhez illeszkedő emberi erőforrás fejlesztés
4. Társadalmi felzárkózás elősegítése
5. Stratégiai erőforrások fenntartható használata
6. Elérhetőség és mobilitás javítása
7. Nemzetközi növekedési centrummá válás

A vármegyében az egyes térségek eltérő fejlettségi szintje, ill. területi sajátosságai indokoltá tették a területi célok megfogalmazását. A területi célok között szerepel a hátrányos helyzetű, fejletlen gazdaságú térségek komplex fejlesztése Baranya vármegyében, melyek közé tartozik a Hegyháti járás fejlesztése is.

A Területfejlesztési Programban megfogalmazott prioritások és intézkedések közül az alábbiak esetében található szoros kapcsolódás a Hegyháti járással és Mágoccsal. Ezen – a stratégiai célok mentén kialakított – prioritások és intézkedések a jelen Fejlesztési tervben szereplő célok és beavatkozások megfogalmazásakor figyelembe vételre kerültek:

- I. prioritás: A helyi termelésen alapuló gazdaság megerősítése a lokális gazdasági környezet integrált fejlesztésével
 - 1.1. intézkedés: A mezőgazdasági, illetve kézműves termékek helyben történő feldolgozását, és értékesítését ösztönző fejlesztések támogatása.
 - 1.2. intézkedés: Komplex iparterület fejlesztési program a járási székhely-településeken, a helyben történő foglalkoztatás megerősítése, az elvándorlás csökkentése érdekében.
 - 1.3. intézkedés: A helyi piacok, ill. egyéb elosztó és helyi logisztikai funkciókat ellátó intézmények, szervezetek kialakulását, megerősödését támogató fejlesztések megvalósítása.
 - 1.4. intézkedés: Az öntözéses gazdálkodás feltételeinek javítását szolgáló beruházások támogatása a helyi termelésen alapuló ellátás biztonságának fokozása érdekében.
 - 1.5. intézkedés: A képzéseket és a kompetenciák fejlesztését is magában foglaló, a térségi felzárkóztatást elősegítő komplex helyi gazdaságfejlesztési programok megvalósítása.
- II. prioritás: Külső erőforrásokra is támaszkodó, a termelési kapacitások növelésére alapozott versenyképes gazdaság megteremtése a megyében
 - 2.4. intézkedés: Gazdaságfejlesztési infrastruktúra-fejlesztési program, iparterület-, illetve ipari park fejlesztés, csarnoképítési program, kapcsolódó közlekedési beavatkozások végrehajtása elsősorban a járásszékhely településeken.
 - 2.5. intézkedés: A befektetői politika erősítését, a befektetés ösztönzést szolgáló komplex programok megvalósítása az üzleti marketing eszközeivel és a képzési struktúra igény alapú átalakításával, rugalmassá tételével.
 - 2.8. intézkedés: A turisztikai potenciál erősítését szolgáló fejlesztések támogatása elsősorban a meglévő természeti, szellemi, kulturális és épített örökségi értékek és kapcsolódó népszerű szolgáltatások minőségének javításával.
- III. prioritás: A piaci igényekhez rugalmasan illeszkedő képzési struktúra kialakítása és fejlesztése
 - 3.3. intézkedés: Az iskolarendszerből már kikerült munkaerő továbbképzését, átképzését és vállalkozóvá válását szolgáló programok támogatása.
 - 3.5. intézkedés: Az alap- és középfokú oktatás eredményességének növelése, új módszerek, IKT technológia és digitális tartalmak alkalmazásának és elérhetőségének támogatása, a kulturális intézmények minőségi oktatást támogató szolgáltatási kínálatának fejlesztése.
- IV. prioritás: Az élhetőbb települések, élhetőbb közösségek kialakulását szolgáló komplex fejlesztések, egészségtudatosság és egészségügyi prevenció az egészséges munkaképes társadalom biztosítása érdekében
 - 4.1. intézkedés: A hátrányos helyzetű gyermekek oktatáshoz, neveléshez (óvodai ellátáshoz), minőségi oktatást támogató kulturális szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítását, társadalmi integrációját szolgáló fejlesztések, speciális nevelési programok támogatása.

- 4.2. intézkedés: Az egészségtudatos életmódra való áttérés elősegítését célzó komplex nevelési és szemléletformáló egészségfejlesztési és betegségmegelőző programok megvalósításának támogatása, prevenciók szolgáltatások fejlesztése.
- 4.3. intézkedés: A folyamatosan romló helyzetű, elmaradott térségek, települések, barnamezős területek, városrészek dinamizálását, a társadalmi szegregáció csökkentését szolgáló komplex település rehabilitációs és a társadalmi együttélést segítő közösségfejlesztő és kulturális programok megvalósítása.
- 4.4. intézkedés: A lakhatási körülmények közötti területi különbségek csökkentését szolgáló fejlesztések, szociális bérlakás programok megvalósítása, a szociális bérlakás állomány fejlesztése.
- 4.5. intézkedés: Az egészségügyi és szociális ellátórendszer szolgáltatásaihoz való egyenlő esélyű hozzáférést segítő fejlesztések

V. prioritás: A természeti erőforrások fenntartható használatán alapuló és klímatudatos környezetgazdálkodás feltételeinek megteremtése

- 5.1. intézkedés: A szélsőséges vízgazdálkodási viszonyok kialakulásának megelőzését, káros hatásainak mérséklését szolgáló komplex vízgazdálkodási és azokhoz kapcsolódóan zöldfelület gazdálkodási fejlesztések támogatása figyelembe véve a Natura2000 területekre gyakorolt káros hatások minimalizálását, azok fenntartható használatának biztosítását.
- 5.2. intézkedés: A klímabarát építészeti-műszaki és településtervezési megoldások elterjesztését és a zöldfelületi rendszert szolgáló fejlesztések támogatása.
- 5.4. intézkedés: A lakosság klímaváltozáshoz való alkalmazkodásra való felkészítését, valamint a klíma- és környezettudatosság általános erősítését szolgáló programok, akciók támogatása.
- 5.5. intézkedés: A környezetvédelmi kommunális infrastrukturális ellátottság javítását szolgáló beruházások támogatása.
- 5.7. intézkedés: A körforgásos gazdaságfilozófiához illeszkedő helyi foglalkoztatási és termelési programok indítása.
- 5.8. intézkedés: A helyben gazdaságosan hasznosítható mértékben jelen levő – elsősorban megújuló – energiaforrások felhasználására alapozott energiatermelés- és ellátás létesítményeinek és rendszereinek kiépítése.

VI. prioritás: Az elérhetőség javítása, fenntartható közlekedési rendszerek létrehozásának előmozdítása

- 6.2. intézkedés: A térségi elérhetőséget – a térszerkezeti szempontból jelentős városhálózati elemek elérhetőségét – javító, elsősorban közúti infrastruktúra fejlesztése.

A Baranya Vármegyei Területfejlesztési Programban azonosításra kerültek az átfogó és stratégiai célok, másrészt a vármegye középtávú céljait szolgáló prioritások és annak intézkedésrendszere. A Baranya Vármegyei Integrált Területi Program (ITP) keretében pedig kijelölésre kerültek azon vármegyei területfejlesztési program célok, melyek elérése a TOP Plusz eszközrendszerével biztosítható.

A dokumentum kiemeli, hogy a Hegyháti járás kedvezőtlen társadalmi, gazdasági helyzetben lévő terület. A társadalmi, demográfiai helyzet, a lakhatás és életkörülmények mutatói, a gazdasági és munkaerőpiaci adatok országos viszonylatban a legrosszabbak közé tartoznak. A gyermekkorú népesség országosnál magasabb aránya speciális beavatkozási szükségleteket jelent, hiszen a még érzékenyíthető lakosságcsoporthoz nyújtott segítség nagymértékben képes befolyásolni a térség lehetőségeit. Mindezen jelenségek miatt indokolt a járás önálló célterületként való kezelése, önálló forrásfelhasználási mód alkalmazásával.

3.1.4 Baranya vármegyei klímastratégia 2017-2030

A „klímatudatos Baranya” címszó alatt célkitűzés javítani a települések klimatikus viszonyain, kezelni a külső kockázatokat, továbbá cél a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodás, a gazdag természeti és épített örökség megőrzése és kihasználása. Ezen jövőképhez kiválóan illeszkedik jelen Fejlesztési terv feltárt rövid-, közép- és hosszútávú célrendszere.

A környezeti fenntarthatósági cél elérése érdekében megfogalmazott „**Mágocs legyen a környezet- és klímavédelmet szem előtt tartó, fenntartható módon fejlődni és megújulni képes település**” középtávú átfogó cél magába foglal minden olyan intézkedést, melyek összhangban vannak a Baranya vármegyei klímastratégiában (2017-2030) megfogalmazott célokkal, tehát esetünkben a következő rész-célok relevánsak:

- energiahatékony és fenntartható városüzemeltetés;
- karbonsemlegesség, megújuló energiák használatának elterjedése, környezeti- és klímavédelmi alkalmazkodóképesség és szemlélet;
- a városi zöldfelületek bővítése, összefüggő zöldfelületi rendszer létrehozása, ökológiai környezetfejlesztés;
- fenntartható fejlődés, folyamatosan csökkenő ökológiai lábnyom;
- a város vízgazdálkodási szempontú kritikus érintettsége miatt a vízkárelhárítási terv aktualizálása, szükséges beavatkozások megtétele;
- a település táji- és természeti erőforrásainak megőrzése, megfelelő tájhasználat biztosítása.

3.1.5 Önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programokhoz való illeszkedés

Mágocs város honlapján közzétett koncepciók és programok a következők:

- Helyi környezetvédelmi program (Mágocs Nagyközség Települési Környezetvédelmi Programja - 2007)
- Gazdasági programok (2007-2010 és 2011-2014)
- Helyi Esélyegyenlőségi Program (2020)
- Ifjúsági- és sportkonceptió (2009-2011)

A fenti programok és koncepciók – készítésük évét és időtávjukat tekintve is – nagyrészt elavultak, így az illeszkedés vizsgálata csupán az alábbi két dokumentum esetében készült el:

Gazdasági program (2019-2024)

A honlapon nem található, de **2019-2024** közötti időszakra is készült **Gazdasági program**, melyben lévő általános fejlesztési elképzeléseket (4.1 fejezet) a Fejlesztési terv maradéktalanul tartalmazza. Ezek címszavakban az alábbiak:

- 4.1.1 Ipar, mezőgazdaság, kereskedelem fejlesztése, iparterület bővítés, befektetésösztönzés, vállalkozások támogatása
- 4.1.2 Idegenforgalom kiaknázatlan lehetőségeinek kihasználása
- 4.1.3 Infrastruktúrafejlesztés (közúthálózat, járda, víz-szennyvízhálózat, közvilágítás, kommunikációs hálózatok)

Ezen felül a Gazdasági programban egyéb célkitűzések is megfogalmazásra kerültek, melyek a Fejlesztési terv egyes tervezett beavatkozásaiban egy-egy projektelemként jelennek meg, ezek az alábbiak:

- munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése
- településfejlesztési célok és politika
- adópolitikai célkitűzések
- közszolgáltatások megfelelő színvonalú biztosítása

HEP 2020

Mágocs Város Önkormányzata 2020-ban fogadta el a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (továbbiakban: HEP), amely 2025-ig határozza meg az esélyegyenlőség érdekében megvalósítandó szükséges feladatokat. A HEP elérhető az alábbi linken: http://www.magocs.hu/wp-content/uploads/2015/10/M%C3%A1gocs_2HEP_elfogadott_20200617.pdf

A Program küldetése az, hogy megelőzze a hátrányos megkülönböztetést az élet legtöbb területén, továbbá elősegítse egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét. Ez utóbbi elsősorban az állam, az önkormányzatok és azok intézményei, a működő civil szervezetek, illetve a magánszemélyek/helyi lakosság feladata. Az esélyegyenlőség keretében mindenki hozzáférhet a munkavállalás feltételeihez, magához a karrierhez, a minőségi szolgáltatásokhoz, nemtől, kortól, származástól, anyagi helyzetétől, egészségügyi állapottól függetlenül. Az esélyegyenlőség megteremtésének alappillére a diszkrimináció- és a szegregációmentesség.

A HEP Intézkedési Terve (HEP IT) tartalmazza a célok megvalósításának lépéseit, forrásigényeit, a végrehajtásuk ütemezését. A HEP IT céljai összefoglalva a következők:

- Olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.
- A beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikáció meghatározása.
- Egy együttműködési rendszer felállítása, amely biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzésértékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

Fenti célok és intézkedések a Fejlesztési terv készítése, célrendszer megfogalmazása és beavatkozások meghatározása, továbbá az antiszegregációs program készítése során maradéktalanul figyelembe vételre kerültek. Az antiszegregációs program a HEP Fórum és tematikus munkacsoportok, mint együttműködési rendszer alap gondolatát viszi tovább, nem új megvalósító- és monitoring rendszer felállításában gondolkodik.

Összesítő értékelés

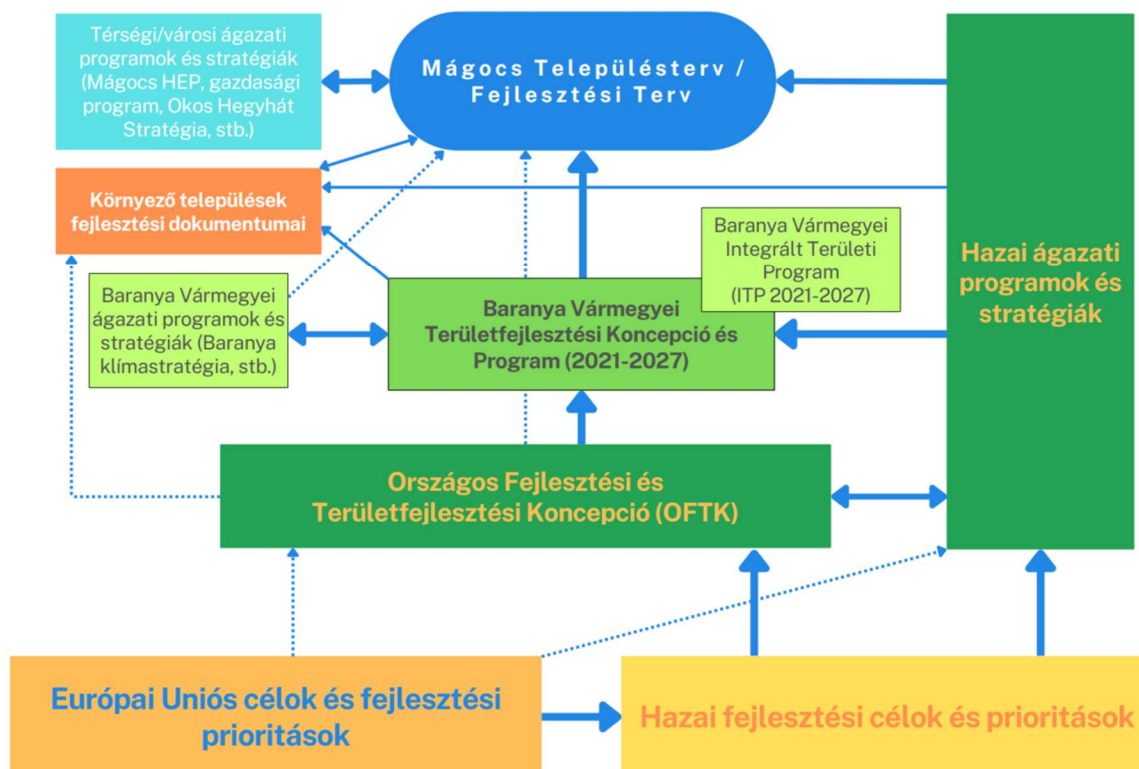
A város új Településtervének készítéséhez a Képviselő-testület **2022**-ben elfogadott egy **településterv-koncepciót**, melyben foglaltak mindvégig és maradéktalanul irányadóak voltak jelen tervezési munka során, így az illeszkedés vizsgálata e tekintetben nem releváns.

Ezen felül mikrotérégi összefogásban **2019**-ben elkészült az **Okos Hegyhát Stratégia**, melyhez a Fejlesztési terv a horizontális átfogó cél (digitális átállás) megfogalmazása révén illeszkedik. Ez azt jelenti, hogy Mágocs fejlesztéseinek tervezésekor minden esetben figyelemmel kell lenni a digitalizációs felkészültségre és a smart típusú fejlesztési lehetőségekre és a projekttervezések során a konkrét digitalizációs célokat és az okos város fejlesztési elemeket minden esetben egyedileg kell majd meghatározni a városnak.

Minden kitűzött cél megvalósításához elengedhetetlen a lakossággal, az intézményekkel, a civil szervezetekkel, ipari és mezőgazdasági vállalkozásokkal, valamint az érintett hatóságokkal való szoros együttműködés, illetve szükséges az aktuális törvények, rendeletek és környezeti szabályozások ismerete. Alapvetően minden stratégiai rész cél esetében azonosítható kapcsolódási pont a fentiekben említett tematikus stratégiák tekintetében.

Összességében megállapítható, hogy Mágocs Fejlesztési tervében meghatározott célrendszere összhangban van a vizsgált dokumentumokkal, a kapcsolódási pontok pedig minden egyes rész cél esetében kimutathatók és azonosíthatók.

8. ábra: Mágocs Fejlesztési tervének összhangja a különböző szintű stratégiai dokumentumokkal

Forrás: saját szerkesztés

3.2 A megvalósítást szolgáló projekttypusok azonosítása

A Fejlesztési terv, mint operatív jellegű stratégia, tartalmazza azon lényeges fejlesztési jellegű beavatkozások (projektek, illetve programok) indikatív listáját, amelyek a célok eléréséhez szükségesek. A középtávú célok fejlesztési irányokká, beavatkozásokká történő lebontásával alakul ki a cselekvési terv. A Fejlesztési terv operatív jellege nem jelenti ugyanakkor azt, hogy annak kidolgozottan és részletekbe menően, vagy akár, hogy teljes körűen kellene tartalmaznia a kitűzött céljai elérése érdekében megvalósítandó projekteket. Fontos azonban annak szem előtt tartása, hogy a stratégia céljaihoz kapcsolódóan a megvalósítás fázisában reális lehetőség legyen konkrét projektek megvalósítására és hogy az előkészítettség különböző fázisaiban levő projektelképzelések egymáshoz optimálisan illeszkedve, a lehető leghatékonyabban szolgálják a stratégia céljainak elérését.

A Fejlesztési terv készítése során – a módszertani útmutatások figyelembe vételével - az alábbi beavatkozás-típusok azonosítása volt szükséges:

- **A kulcsprojektek** azok a tervbe vett fejlesztések, amelyek alapvető feltételét képezik valamely (akár több) középtávú városi cél elérésének, tehát, ha a projekt nem valósul meg, valamelyik cél nem, vagy csak kismértékben érhető el. Gyakran a kulcsprojekt (ami jellemzően nagyobb összegű projekt) megvalósulása előfeltétele egyéb tervezett fejlesztések megvalósulásának vagy azok hatásai érvényesülésének. A kulcsprojekt nem feltétlenül integrált projekt, de célszerű, ha a kulcsprojekthez további, projektek kapcsolódnak.
- **A hálózatos projektek** egymással összehangolt, összekapcsolódó beruházási jellegű és/vagy soft beavatkozások, melyek több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemből állnak, a város egészére vagy annak jelentős részére terjednek ki, valamint a projektelemek egy együttműködő rendszer elemeit képezik. A hálózatos projekt lehet integrált projekt, ez esetben az együttműködő projektelemek különböző jellegűek, más-más megvalósítójuk van.
- **Az akcióterületi (komplex) projektek** többféle, de egymással szorosan összehangolt beruházási jellegű és/vagy soft beavatkozásokat tartalmaznak, térben és időben koncentrált, komplex fejlesztési intézkedések, volumenük és így várható hatásuk is akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az akcióterületen, együttesen szinergikus hatást fejtenek ki, vagyis az egyes projektelemek segítik más projektelemek megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését.
- **Egyéb projektek:** a fenti kategóriákba nem tartozó, egyéb tervezett fejlesztések, amelyek egy adott városrész, vagy a város egésze számára lényegesek. Olyan egyedi, pontszerű projektek, melyek a szűkebb környezetükben jelentkező helyi szintű hiányzó funkciót pótolnak, vagy meglévő funkciót fejlesztenek.

Mágocson a Fejlesztési terv 2.3. fejezetében foglaltak szerint önállóan kezelendő városrészek nem kerültek kijelölésre, csupán a gazdaságfejlesztési célterület földrajzi lehatárolása történt meg. A város viszonylag homogén szerkezete és kis mérete ugyanígy **nem indokolja akcióterületek kijelölését sem:** tulajdonképpen az egész város egyetlen akcióterületként értelmezendő. Ennek megfelelően a fent felsorolt projekt típusok közül a településen kulcsprojektek, hálózatos projektek és egyéb projektek kerültek azonosításra.

A következő táblázatban a Fejlesztési tervben meghatározott tematikus célok szintjén kerül bemutatásra, hogy teljesülésükhöz milyen beavatkozás típusok tervezése és megvalósítása javasolt/szükséges.

2. táblázat: Beavatkozás típusok a tematikus célok szintjén

CÉLOK		BEAVATKOZÁS TÍPUSOK		
Középtávú célterületek	Tematikus (rész)célok	kulcsprojekt	hálózatos projekt	egyéb projekt
1. TÉRSÉGI SZEREP	1.1 mikrotérségi szolgáltatásszervezés (közlekedés, közigazgatás, oktatás, egészségügy, sport, közösségi- és kulturális élet)			
	1.2 térségi elérhetőség javítása			
	1.3 mikrotérségi települések együttműködésének megtartása és erősítése több cél/szakterületen			
	1.4 városimázs és városmarketing kialakítása			
2. TÁRSADALOM	2.1 megfelelő lakhatási körülmények, minőségi és biztonságos városi- és lakókörnyezet			
	2.2 a társadalmi struktúrához illeszkedő, magas színvonalú humán szolgáltatások			
	2.3 vonzó városi imázs, értékeit őrző és hagyománytisztelő társadalom, pezsgő kulturális élet			
	2.4 társadalmi integráció, szolidáris és befogadó társadalom, erős közösségtudat			
	2.5 népességmegtartás, fiatalok helyben tartása, új otthont keresők bevonása			
	2.6 a változó igényekhez illeszkedő, erős szociális ellátó rendszer és ezüstmeggazdaság			
	2.7 aktív, sportos, egészséges és elégedett lakosság			
3. KÖRNYEZET	3.1 energiahatékony és fenntartható városüzemeltetés			
	3.2 karbonsemlegesség, megújuló energiák használatának elterjedése, környezeti- és klímavédelmi alkalmazkodóképesség és szemlélet			
	3.3 a városi zöldfelületek bővítése, összefüggő zöldfelületi rendszer létrehozása, ökológiai környezetfejlesztés			
	3.4 fenntartható fejlődés, folyamatosan csökkenő ökológiai lábnyom			
	3.5 a város vízgazdálkodási szempontú kritikus érintettsége miatt a vízkárelhárítási terv aktualizálása, szükséges beavatkozások megtétele			
	3.6 a település táji- és természeti erőforrásainak megőrzése, megfelelő tájhasználat biztosítása			

CÉLOK		BEAVATKOZÁS TÍPUSOK		
Középtávú célterü- letek	Tematikus (rész)célok	kulcsprojekt	hálózatos projekt	egyéb projekt
4. GAZDASÁG	4.1 helyi gazdaság növekedési feltételeinek biztosítása, az ehhez szükséges szabályozási környezet megteremtése, infrastrukturális tényezők fejlesztése, kiépítése			
	4.2 gazdaságfejlesztési- és befektetésösztönző eszközök létrehozása, bővítése			
	4.3 gazdasági fenntarthatósághoz és növekedéshez szükséges oktatási-képzési feltételek megteremtése, támogatása			
	4.4 kutatás-fejlesztés, innováció erősítése, modern technológiák bevezetése, elterjesztése			
	4.5 REL (rövid ellátási lánc), körforgásos gazdaság, helyi termelők előnyben részesítése			
	4.6 turizmusfejlesztés, rekreációs- és aktív turisztikai elemek fejlesztése, térségi turisztikai hálózatosodás			

Forrás: saját szerkesztés

4 RÉSZLETES CSELEKVÉSI PROGRAM

A részletes cselekvési program tartalmazza:

- a megvalósítandó beavatkozásokat, fejlesztési feladatokat, az esetleg már megfogalmazásra került projekteket, valamint a nem fejlesztési jellegű önkormányzati tevékenységeket;
- a megvalósítás kereteit, a finanszírozási lehetőségeket, szervezeti kereteket és kompetenciákat;
- továbbá az az antiszegregációs programot.

4.1 A megvalósítást szolgáló beavatkozások

4.1.1 Kulcsprojektek

A 3.2 fejezetben bemutatott „megvalósítást szolgáló projekt típusok” táblázatból jól látszik, hogy minden egyes középtávú fejlesztési dimenzió (térségi szerep, társadalom, környezet, gazdaság) céljainak eléréséhez szükséges kulcsprojekt(ek) azonosítása.

Összességében **7 db kulcsprojekt** került meghatározásra, ebből 1 db települési szinten értelmezhető, minden stratégiai és középtávú cél beavatkozásainak előfeltételeként tekintendő projektet takar, 1 db a térségi elérhetőségi cél, 1 db a környezeti fenntarthatósági cél, 2 db a társadalmi cél és további 2 db a gazdaságfejlesztési – és kisebb mértékben a társadalmi - cél elérését szolgálja.

Az alábbi táblázat mutatja be a kulcsprojektként nevesített beavatkozásokat a hozzájuk köthető középtávú célterülettel (dimenzió) és tematikus (rész)célokkal együtt:

3. táblázat: Kulcsprojektek

Beavatkozás típus	Ssz.	Beavatkozás	Kapcsolódó rész cél	Dimenzió
Kulcsprojekt	1.	Iparterület bővítés és fejlesztés Mágocson	4.1 helyi gazdaság növekedési feltételeinek biztosítása, az ehhez szükséges szabályozási környezet megteremtése, infrastrukturális tényezők fejlesztése, kiépítése	4. gazdaság
Kulcsprojekt	2.	Iparfejlesztés súlyosan tényezőhiányos térségben Ipar 5.0 technológiák alkalmazásával (ZÓNA kobot projekt)	4.1 helyi gazdaság növekedési feltételeinek biztosítása, az ehhez szükséges szabályozási környezet megteremtése, infrastrukturális tényezők fejlesztése, kiépítése	4. gazdaság
			4.3 gazdasági fenntarthatósághoz és növekedéshez szükséges oktatási-képzési feltételek megteremtése, támogatása	
			4.4 kutatás-fejlesztés, innováció erősítése, modern technológiák bevezetése, elterjesztése	
Kulcsprojekt	3.	Szociális Gondozási Központ bővítése	2.5 népességmegtartás, fiatalok helyben tartása, új otthont keresők bevonása	2. társadalom
			2.2 a társadalmi struktúrához illeszkedő, magas színvonalú humán szolgáltatások	2. társadalom
			2.6 a változó igényekhez illeszkedő, erős szociális ellátó rendszer és ezüstmeggazdaság	

Beavatkozás típus	Ssz.	Beavatkozás	Kapcsolódó rész cél	Dimenzió
Kulcsprojekt	4.	Városközpont fejlesztése, teljes megújítása, vonzó városközpont kialakítása	2.1 megfelelő lakhatási körülmények, minőségi és biztonságos városi- és lakókörnyezet 2.3 vonzó városi imázs, értékeit őrző és hagyománytiszteelő társadalom, pezsgő kulturális élet 2.5 népességmegtartás, fiatalok helyben tartása, új otthon keresők bevonása	2. társadalom
Kulcsprojekt	5.	Megújuló energiák (elsősorban a nap- és geotermikus energia) további hasznosítása, elterjesztése a településen (önkormányzati, lakossági és vállalkozási szférában egyaránt), energetikai beruházások és szemléletformálás	3.2 karbonsemlegesség, megújuló energiák használatának elterjedése, környezeti- és klímavédelmi alkalmazkodóképesség és szemlélet 3.4 fenntartható fejlődés, folyamatosan csökkenő ökológiai lábnyom	3. környezet
Kulcsprojekt	6.	M9-es autópálya és a települést elkerülő úthálózat megépítése	1.2 térségi elérhetőség javítása	1. térségi szerep
Kulcsprojekt	7.	Új Településtervezés készítése	Minden rész célhoz kapcsolódik	Összes

Forrás: Saját szerkesztés

Az egyes tervezett kulcsprojektek rövid leíró bemutatása

1. kulcsprojekt: Iparterület bővítés és fejlesztés Mágocson

A településen ipartelepítési, gazdaságfejlesztési tevékenység létesítésére, fejlesztésére, bővítésére - a megfelelő területek rendelkezésre állása és az építési szabályozás hiányában - nincs lehetőség. Az új Településtervezésben ipari és mezőgazdasági vállalkozási tevékenységek céljára alkalmas új területek kijelölése történik meg, melyet követően már lehetővé válik gazdaságélénkítő tevékenységek, ipartelepítési beruházási projektek megvalósítása Mágocson.

A városban potenciált jelent a térségi lehetőségekre, KKV-kra, különösen helyi kisvállalkozásokra szabott szolgáltatásstruktúra kialakítása. Emiatt az Önkormányzat beruházásában, TOP_Plusz támogatással megvalósuló iparfejlesztési projekten túl egyéb, magántőke bevonásával megvalósuló projektek ilyen irányú (a szabályozási környezet megteremtésével, gazdaságfejlesztési övezetek településen belüli kijelölésével járó) támogatása szükséges a városban a munkahelyteremtési, ipari felzárkóztatási, versenyképesség fokozási célok eléréséhez. Az iparterület bővítési-fejlesztési beavatkozások része értelemszerűen az ipari-mezőgazdasági tevékenységek végzéséhez szükséges infrastruktúra-hálózat megteremtése, a szükséges közművek kiépítése, a logisztikai feladatok megtervezése és az elengedhetetlen soft típusú és horizontális jellegű (munkaerő toborzás, képzés-oktatás, minőségirányítási rendszerek, innováció, digitalizáció, stb.) projektelemek tervezése és megvalósítása is.

2. kulcsprojekt: Iparfejlesztés súlyosan tényezőhiányos térségben Ipar 5.0 technológiák alkalmazásával (ZÓNA kobot projekt)

Az olyan hátrányos helyzetű térségekben, mint a Hegyháti járás igen komoly problémát jelent a nagy arányú munkanélküliség és a megfelelő ipari infrastruktúra hiánya. Mindez pedig a térség folyamatos

leszakadását hozza magával mind társadalmi, mind gazdasági szempontból. A felzárkózáshoz olyan impulzusjellegű fejlesztésekre van szükség, ami lehetővé teszi a térség nemzeti és nemzetközi termelésbe való becsatlakozását. A Dél-Dunántúli Gazdaságfejlesztési Zóna programjának keretében 2021-ben kidolgozásra került egy előzetes megvalósíthatósági tanulmány, mely az ipar 5.0 technológiák alkalmazására fókuszál a súlyosan tényezőhiányos periférián elhelyezkedő Mágocs számára. Az innovatív technológiák lehetőséget biztosítanak az elmaradott térségekben működő cégek és ott élő munkavállalók számára, hogy felzárkózzanak a fejlettebb területekhez, így ez a projekt a város iparfejlesztési kulcsprojektjévé vált.

A projekt a vállalatok digitalizált technológián keresztül történő fejlesztésére helyezi a hangsúlyt. Ennek keretében lehetőség nyílik az innovatív technológiaként nyilvántartott kobot (olyan robot, amelyet az emberi munkaerővel egy nyitott munkaterületen való együttműködésre terveztek) alkalmazására. A fejlesztési elképzelés szerint a gépkiszolgálás, palettázás, csomagolás, összeszerelés, címkézés, felületkezelés és vizuális minőség-ellenőrzés területeken kerülne alkalmazásra a technológia.

A projekt négy elkülöníthető részre osztható:

- Területvásárlás: a tervezet gyártócsarnok és a szükséges közművek kiépítésére szolgáló terület megvásárlása, átminősítése.
- Közművek kialakítása: elektromos, internet, közvilágítás, víz- és szennyvíz hálózat, valamint a csapadékvíz elvezetésének kialakítása.
- Csarnoképítés, technológia beszerzése: egy kimondottan termelésre és 2-300 fő többműszakos foglalkoztatására alkalmas csarnoképület építése, valamint a gyártást támogató gyártósor és kobot-technológia beszerzése.
- ESZA-típusú költségek: munkavállalók kiválasztása, képzése stb.

3. kulcsprojekt: Szociális Gondozási Központ bővítése

A Szociális Gondozási Központ meglévő kapacitása a növekvő létszámigényt nem tudja kielégíteni, ezért a nappali és bentlakásos ellátás bővítése szükséges. A meglévő épületekben az ellátás helyigénye nem biztosítható, ezért egy bővítményben közösségi helyiségek, foglalkoztatók és kiszolgáló helyiségek létesítése szükséges. A szolgáltatások bővítéséhez berendezési tárgyakat és eszközöket is be kell szerezni, emellett a meglévők felülvizsgálata is szükségszerűvé vált. A fejlesztéshez a korábbi engedélyezési terveket meg kell újítani. Mindezek mellett vizsgálandó az intézményi konyhák összevonásának lehetősége, iskolakonyha fejlesztése a szükséges kapacitás (500 fő) és a több korcsoportos étkeztetés biztosítása érdekében. Összevonás esetén a Szociális Gondozási Központ konyháját melegítő konyhává célszerű átalakítani konyhatechnológiai szakvélemény alapján.

4. kulcsprojekt: Városközpont fejlesztése, teljes megújítása, vonzó városközpont kialakítása

Egy város vonzerejét meghatározza a megjelenése, az épített környezet minősége, hiszen ez nagyban befolyásolja az ott élők és odalátogatók városról alkotott képét és véleményét. Emiatt fontos, hogy az intézmények, épületek mellett a mindenki által igénybe vehető közterületek is vonzóak, élhetőek és használhatóak legyenek. A várost észak-déli irányban átszelő Szabadság utca térségében található épületek és környezetük tekinthető Mágocs központjának, melynek arculatát a lakó- és középületek, a Sár-lós Boldogasszony római katolikus templom, a hozzájuk kapcsolódó közterületek, azok burkolata, zöld-

felületei, utcabútorai és emlékművei alakítják. A városközpont jelenlegi formájában nem teljesíti a fentiekben leírt minőségi és egyéb elvárásokat, ezért annak komplex fejlesztése, modernizációja, megújítása kiemelt célként szerepel a középtávú jövőben.

5. kulcsprojekt: Megújuló energiák további hasznosítása, energetikai beruházások és szemléletformálás

Napjainkban az energiaellátás és a hozzá szorosan kapcsolódó energiafüggőség kulcskérdéssé vált minden ország számára. A kiszolgáltatottság különösen jelentős hazánkban, hiszen Magyarország jelenleg csak töredékét képes előállítani az energiaszükségletének, ennek következtében pedig óriási az energiaimport-függősége. További probléma, hogy sajnos jelenlegi energiatermelési és -hasznosítási rendszereink meglehetősen pazarlóak.³

Mágocs klímabarát településsé válási törekvéseihez az energiatakarékosság (az energiafelhasználás ésszerű korlátozása) és az energiahatékonyság (az energia hatékonyabb felhasználása) szem előtt tartása és ezirányú intézkedések megtétele mellett mind környezetvédelmi, mind pedig energiabiztonsági szempontból elengedhetetlen a környezetében rendelkezésre álló megújuló energiaforrások nagyobb arányú hasznosítása is.

Szükséges a város intézményeinek energiahatékonysági korszerűsítése, de ugyanezen intézkedések a vállalkozások körében is realizálhatók, ahol a termelési tevékenység energiahatékonnyá tételei is további megtakarításokat eredményezhet. Jelentős mennyiségű energia lenne megtakarítható a lakosság által felhasznált energiából is. Az energiatakarékosságot különböző szemléletformáló akciókkal is lehet támogatni a tényleges megtakarítást jelentő beruházások (hőszigetelés, nyílászáró csere, fűtés-korszerűsítés, stb.) megvalósítása mellett.

Az ésszerű és célszerű energiamegtakarítás és energiahatékonyság elérését támogatja SECAP és klímastratégia megalkotása, mely szintén szerepel Mágocs tervei között.

Fentiekből is látszik, hogy ezen kulcsprojekt azon túl, hogy a város összes szereplőjére hatással van, megvalósítása a város összes szereplőjének közös feladata és felelőssége.

6. kulcsprojekt: M9-es autópálya és a települést elkerülő úthálózat megépítése

Magyarország gyorsforgalmi úthálózatának fejlesztése szerint a térséget érinteni fogja az új M9-es gyorsforgalmi út, mely új távlatokat nyitna a város számára gazdasági és elérhetőségi szempontból. Az autópálya és az elkerülő úthálózat megépülése Mágocs belső perifériás helyzetén javítana, a város vállalatainak szállítmányozási nehézségei enyhülnének, az áthaladó forgalom csökkenne, illetve az ország többi részével való összeköttetés kiépülne.

7. kulcsprojekt: Új Településterv készítése

Jelen Fejlesztési terv elkészítése a város 2030-ig elérni kívánt jövőképe és céljainak megvalósítása tekintetében kulcsfontosságú. A dokumentumban meghatározott irányvonalak és beavatkozások jelölik ki a település mozgásterét, ezért kiemelten fontos az itt megfogalmazott intézkedések rendezési és szabályozási tervi szintű megjelenítése, a helyi érdekeket szem előtt tartó szabályozási környezet megteremtése is.

³ Forrás: Településfejlesztési füzetek 29.: Települések az energia-önellátás útján

4.1.2 Hálózatos projektek

A következő táblázat a hálózatos projektként azonosított beavatkozásokat, és az azokhoz kapcsolódó dimenziókat és részcélokat mutatja be:

4. táblázat: Hálózatos projektek

Projekttípus	Ssz.	Beavatkozás	Kapcsolódó rész cél	Dimenzió
Hálózatos projekt	1.	Mágocs turisztikai kínálatát bővítő, illetve a meglévő turisztikai attrakciók fejlesztését szolgáló beavatkozások (kerékpárút, sport- és szabadidős terek, Ibolyavölgy tanösvény, horgászat és rekreáció, stb.)	4.6 turizmusfejlesztés, rekreációs- és aktív turisztikai elemek fejlesztése, térségi turisztikai hálózatosodás	4. gazdaság
			3.6 a település táji- és természeti erőforrásainak megőrzése, megfelelő tájhasználat biztosítása	3. környezet
Hálózatos projekt	2.	Foglalkoztatási helyzet javítása Mágocson, foglalkoztatási projektekben (pl. paktum projekt) való részvétel, képzések, programok szervezése, feltételek biztosítása, koordináció	4.3 gazdasági fenntarthatósághoz és növekedéshez szükséges oktatási-képzési feltételek megteremtése, támogatása	4. gazdaság
Hálózatos projekt	3.	Bérlakások építése, kialakítása, meglévők felújítása	4.1 helyi gazdaság növekedési feltételeinek biztosítása, az ehhez szükséges szabályozási környezet megteremtése, infrastrukturális tényezők fejlesztése, kiépítése	4. gazdaság
			2.5 népességmegtartás, fiatalok helyben tartása, új ott-hont keresők bevonása	2. társadalom
Hálózatos projekt	4.	Városi utak és járdák felújítása, építése, kerékpárút-hálózat fejlesztése, kerékpáros barát fejlesztések, továbbá forgalomtechnikai beavatkozások a közlekedésből származó terhelés csökkentése érdekében	2.1 megfelelő lakhatási körülmények, minőségi és biztonságos városi- és lakókörnyezet	2. társadalom
			3.4 fenntartható fejlődés, folyamatosan csökkenő ökológiai lábnyom	3. környezet
Hálózatos projekt	5.	Mágocs település központi közösségi tereinek revitalizációja (Templom tér rehabilitáció, zöldfelület fejlesztés, Művelődési Ház felújítás)	2.1 megfelelő lakhatási körülmények, minőségi és biztonságos városi- és lakókörnyezet	2. társadalom
			2.2 a társadalmi struktúrához illeszkedő, magas színvonalú humán szolgáltatások	
			2.7 aktív, sportos, egészséges és elégedett lakosság	3. környezet
			3.3 a városi zöldfelületek bővítése, összefüggő zöldfelületi rendszer létrehozása, ökológiai környezetfejlesztés	

Projekttípus	Ssz.	Beavatkozás	Kapcsolódó rész cél	Dimenzió
Hálózatos projekt	6.	Vízrendezés, a külterületi vízfolyások vízszállító képességének fenntartása, a belterületi árkok medrének rendezése, a lakóutak hiányzó csapadékvíz elvezetési rendszerének kiépítése	3.5 a város vízgazdálkodási szempontú kritikus érintettsége miatt a vízkárelhárítási terv aktualizálása, szükséges beavatkozások megtétele 3.6 a település táji- és természeti erőforrásainak megőrzése, megfelelő tájhasználat biztosítása	3. környezet
Hálózatos projekt	7.	Kültéri sport- és szabadidős-, valamint rekreációs- és játszóterek létesítése, fejlesztése (pl. „C” típusú sportpark létrehozása), beltéri sport- és szabadidős terek, időjárás-független szabadidő eltöltési lehetőségek bővítése	2.5 népességmegtartás, fiatalok helyben tartása, új ott-hont keresők bevonása 2.7 aktív, sportos, egészséges és elégedett lakosság	2. társadalom
Hálózatos projekt	8.	Önkormányzati intézmények, épületek komplex energetikai korszerűsítése (pl. Művelődési Ház, KÖH, Szoc. Gondozási Kp., Könyvtár, Körzeti Kislabor, Szolgáltató Ház, stb.)	3.1 energiahatékony és fenntartható városüzemeltetés 3.2 karbonsemlegesség, megújuló energiák használatának elterjedése, környezeti- és klímavédelmi alkalmazkodóképesség és szemlélet 3.4 fenntartható fejlődés, folyamatosan csökkenő ökológiai lábnyom	3. környezet
Hálózatos projekt	9.	Vízellátás, csatornázás korszerűsítése, vízvezetési rendszerek felújítása, bővítése, vízminőség javítása, hiányzó szennyvízhálózati infrastruktúra kiépítése, szennyvízszipantás szükséges környezetvédelmi beavatkozásainak megtétele	2.1 megfelelő lakhatási körülmények, minőségi és biztonságos városi- és lakókörnyezet 3.5 a város vízgazdálkodási szempontú kritikus érintettsége miatt a vízkárelhárítási terv aktualizálása, szükséges beavatkozások megtétele	2. társadalom 3. környezet
Hálózatos projekt	10.	Művelődési Ház, Rendezvényház modernizáló felújítása, kulturális szolgáltatások fejlesztése, közösségépítés	2.2 a társadalmi struktúrához illeszkedő, magas színvonalú humán szolgáltatások 2.3 vonzó városi imázs, értékeit őrző és hagyománytisztelő társadalom, pezsgő kulturális élet 2.4 társadalmi integráció, szolidáris és befogadó társadalom, erős közösségtudat	2. társadalom
Hálózatos projekt	11.	Megújuló energiák (elsősorban a nap- és geotermikus energia) további hasznosítása, elterjesztése a településen (önkormányzati, lakossági és vállalkozási szférában egyaránt), energetikai beruházások és szemléletformálás	3.2 karbonsemlegesség, megújuló energiák használatának elterjedése, környezeti- és klímavédelmi alkalmazkodóképesség és szemlélet 3.4 fenntartható fejlődés, folyamatosan csökkenő ökológiai lábnyom	3. környezet

Projekttypus	Ssz.	Beavatkozás	Kapcsolódó rész cél	Dimenzió
Hálózatos projekt	12.	Közösségi sport- és egészségprogramok, rendezvények, helyi társadalom identitástudatának erősítése, helyi humán fejlesztések, képzések, civil szervezetek meg erősítése településen belül és mikrotérségi összefogásban	1.3 mikrotérségi települések együttműködésének megtartása és erősítése több cél/szakterületen	1. térségi szerep
Hálózatos projekt	13.	A város antiszegregációs programjában foglalt programok megvalósítása, a korábbi szociális célú városrehabilitációs projekt soft programjainak folytatása	2.4 társadalmi integráció, szolidáris és befogadó társadalom, erős közösségtudat	2. társadalom
Hálózatos projekt	14.	Közösségi közlekedés szolgáltatás-szervezése, járatsűrűség és indulási idők helyi igényekhez illesztése, szolgáltatói egyeztetések szervezése, koordinálása	1.1 mikrotérségi szolgáltatás-szervezés (közlekedés, közigazgatás, oktatás, egészségügy, sport, közösségi- és kulturális élet)	1. térségi szerep
			4.2 gazdaságfejlesztési- és befektetésösztönző eszközök létrehozása, bővítése	4. gazdaság
Hálózatos projekt	15.	Imázsépítés, szlogen, brand, városmarketing, Mágocs és a mikrotérség értékeinek összegyűjtése, népszerűsítése, médiamegjelenések, közösségi média, marketing-menedzsment, applikáció, térképek, kiadványok, stb.	1.3 mikrotérségi települések együttműködésének megtartása és erősítése több cél/szakterületen	1. térségi szerep
			1.4 városimázs és városmarketing kialakítása	

Forrás: Saját szerkesztés

Az egyes hálózatos projektek rövid leíró bemutatása

1. hálózatos projekt: Mágocs turisztikai kínálatát bővítő, illetve a meglévő turisztikai attrakciók fejlesztését szolgáló beavatkozások

A város rekreációs- és aktív turisztikai adottságai jelenleg kiaknázatlanok, ezért szükséges az azok kiterjedt fejlesztése. A beavatkozás magába foglalja a településhez tartozó halas-, illetve horgásztó környezetének turisztikai és szabadidős fejlesztését, a település egészét érintően a sport és szabadidős tereinek fejlesztését új funkciók kialakításával, a kínálat bővítésével, valamint az Ibolyavölgyi erdei tanösvény és túraútvonal kialakítását.

A fentiekén túl lehetőséget jelent, hogy Mágocsnak jelenleg csak közúti közlekedési kapcsolatai vannak, alternatív közlekedési infrastruktúra a települést nem éri el. A hátrányos helyzetű gazdasági térség települései elérhetőségének és a turisztikai vonzerő javításának érdekében aszfalt burkolatú kerékpárút kiépítése tervezett Mágocs és Csikóstóttós között, mintegy 10 km-es szakaszon a meglévő Dombóvár-Csikóstóttós szakaszhoz kapcsolódva és megteremtve a Mágocs-Bikal közötti folytatás lehetőségét.

2. hálózatos projekt: Foglalkoztatási helyzet javítása Mágocson

A mágocsi foglalkoztatottsági helyzet javítása érdekében cél az olyan soft programelemek megvalósítása (képzési-, foglalkoztatási-, vállalkozóvá, önfoglalkoztatóvá válási programok), melyek hatékonyan

segítik a munkanélküliek elhelyezkedését, amelyhez kapcsolódást mutat minden olyan azonosított beavatkozás, amely Mágocs gazdasági fenntarthatóságához járul hozzá. Ezen beavatkozás részeként említendő a nem mágocsi kezdeményezésű/gesztorságú, de a foglalkoztatási helyzet javítására irányuló olyan projektekben való részvétel, mint pl. a vármegyei/térségi paktum projektek, stb.

3. hálózatos projekt: Bér lakások építése, kialakítása, meglévők felújítása

A Mágocsra való letelepedésnek, a népesség megtartásának, illetve az életszínvonal növekedésének egyik korlátja a bér lakások hiánya. Ezen probléma enyhítése érdekében az Önkormányzat tulajdonát képező, jelenleg is bér lakásként működő, továbbá a funkció nélküli épületek felújításával, átalakításával, vagy üres telkeken új épületek építésével és bér lakások kialakításával szükséges fejlesztéseket megvalósítani.

4. hálózatos projekt: Városi utak, járdák, kerékpárút-hálózat fejlesztése, a közlekedésből származó terhelés csökkentése

Mágocson az utak többsége gyenge minőségű, állapotuk leromlott, forgalmasabb szakaszokon helyenként keskeny. A veszélyesebb árokmenti szakaszokon útszegély kialakítása szükséges. A településen áthaladó közlekedési forgalom zaj-, rezgés, valamint levegővédelmi szempontból terhelést jelent, melyet műszaki létesítmények mellett forgalomtechnikai beavatkozásokkal szükséges csökkenteni. A településen a legtöbb járda keskeny és rossz állapotú, javításuk indokolt. Mágocson jelenleg nincsenek kiépített kerékpárforgalmi létesítmények, amelyek létrehozása, meglévő kerékpárút-hálózatokra való felfűzése, a kerékpáros közlekedés – mint egészséges és fenntartható közlekedési mód - népszerűsítése és annak biztonságosabbá tétele miatt fontos feladat.

5. hálózatos projekt: Mágocs település központi közösségi tereinek revitalizációja

A beavatkozás több projektre bontható, melyek mindegyikének célja a közösségi terek használhatóságának növelése, revitalizációja, a település vonzóvá és élhetővé tétele.

Az alább nevesítetteken túl további projektek is képezhetik a beavatkozás részét:

- Templom tér rehabilitációja, a műemléki környezetben fekvő Templom tér fejlesztése (térközburkolat, szabadtéri színtér, köztéri bútorok kihelyezése, gyepes felületek kialakítása, a közösségi térként használt rész fásítása, zöldfelületnövelés, az autóbuszváró körzetében infopult kiépítése, stb.).
- Zöldfelület fejlesztés: az óvoda-bölcsőde épülete mögött a Dózsa közben lévő területek összevonása, zöldfelület fejlesztése, szabadtéri játékokra alkalmas felület kialakítása, a település egyetlen megmaradt közkútjának helyreállítása, „születendő gyermekek fasor” kialakításának megkezdése, őshonos és klímabarát növénytelepítések, többszintű és árnyékoló növénytakarítások, stb.
- Művelődési ház és környezetének megújítása (akadálymentesítés, bel- és kültéri közösségi terek egybenyitása, udvar zöldfelületének rendezése, szabadtéri területek alkalmassá tétele kulturális és szociális rendezvények lebonyolítására, stb.)

6. hálózatos projekt: Bel- és külterületi vízrendezés

A külterületi vízfolyások vízszállító képességének fenntartása, a belterületi árkok medrének rendezése, a lakóutak hiányzó csapadékvíz elvezetési rendszerének kiépítése. A beavatkozás keretében megvaló-

sítandó árok- és műtárgyfelújítások célja a nagyvízhozamok kiöntésmentes levezetése, az okozott eróziós károk megszüntetése többek között az Árpád, Deák Ferenc, Gagarin, Petőfi Sándor, Széchenyi és József Attila utcákban. Továbbá indokolt szikkasztó árok építése, az út védelme érdekében padkafolyóka építése, a tisztító aknák felújítása, az árkok burkolása, valamint Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv (ITVT) készítése. A település vízgazdálkodási szempontból több tekintetben is kritikus érintettségű, így szükséges a településre korábban elkészített (2014. évi) vízkár-elhárítási terv felülvizsgálata, aktualizálása.

7. hálózatos projekt: Kül- és beltéri sport- és szabadidős-, valamint rekreációs- és játszóterek létesítése, fejlesztése

Az aktív, egészséges életmód és a város lakóközössége szabadidős lehetőségeinek bővítése érdekében fontos feladat a kül- és beltéri sport-, szabadidős- és rekreációs terek létrehozása, bővítése. (pl. „C” típusú sportpark létrehozása), a meglévők fejlesztése, további beltéri sport- és szabadidős terek, időjárás-független szabadidő eltöltési lehetőségek létesítése Mágocson.

8. hálózatos projekt: Önkormányzati intézmények, épületek komplex energetikai korszerűsítése

Szorosan kapcsolódva az 5. kulcsprojekt célkitűzéseivel, kiemelten kezelendő feladat a város intézményeinek, egyéb épületek energiahatékonysági korszerűsítése (pl. Művelődési Ház, Közös Önkormányzati Hivatal, Szociális Gondozási Központ, Könyvtár, Körzeti Kislabor, Művelődési Ház, Szolgáltató Ház, stb.). Az önkormányzat tulajdonában lévő épületek 25 évnél régebben épültek, energetikai rendszerük elavult, gazdaságosan és energiahatékonyan nem üzemeltethetők. A beavatkozás keretében cél a fűtési rendszerek, villamos energiaellátás, melegvíz ellátás rendszereinek megújítása, az épületek hőveszteségének csökkentését célzó beruházási, továbbá a fenntartható és költséghatékony működtetést biztosító digitalizációs fejlesztések megvalósítása.

9. hálózatos projekt: Vízellátás, csatornázás korszerűsítése

A beavatkozás egyes elemei lehetnek: vízhálózati rendszerek felújítása, bővítése, vízminőség javítása, hiányzó szennyvízhálózati infrastruktúra kiépítése, szennyvízszippantás szükséges környezetvédelmi beavatkozásainak megtétele.

A település ivóvíz ellátó rendszere az 1960-as években épült ki, mely rendszer elemeinek jelentős része elavult, elhasználódott, gyakoriak a csőtörések, ezért az ivóvíz-minőség javítása és a szolgáltatás biztonságának fenntartása érdekében rekonstrukciója szükséges.

A település szennyvízhálózata 1991-ben kiépült, viszont a Kossuth és Dombóvári utcák rákötése az át-emelés szükségessége miatti többletköltség forrásának hiányában elmaradt. A szennyvízbekötés nélküli ingatlanokon a települési folyékony hulladék egyedi közműpótlóban történő nem megfelelő gyűjtése, szikkasztása potenciális veszélyt jelent a felszín alatti vizek minőségére is. A szennyvíztelep által kibocsátott szennyvíz minőségének javítása is beavatkozást igényel.

Az érintett közművagyon 2023. évben állami tulajdonba és kezelésbe kerül(t), így a beavatkozások elvégzése nem önkormányzati feladat, de a Fejlesztési tervben történő említésük a szükségességük miatt elengedhetetlen.

10. hálózatos projekt: Művelődési Ház és Rendezvényház modernizáló felújítása, kulturális szolgáltatások fejlesztése, közösségépítés

A városban működő Művelődési Ház és Rendezvényház - bár céljuknak megfelelő méretűek -, funkciójukban már nem minden igényt kielégítőek. Ennek érdekében szükséges a közösségi rendezvények megtartásához szükséges eszközbeszerzés, a jelenlegi felszereltség bővítése és korszerűsítése, a helyi közösségi igényekre szabott digitalizáció, szolgáltatásfejlesztés, igényekre szabott kulturális kínálat megteremtése, civil szervezetek kezdeményezéseinek, rendezvényeinek támogatása (pl. a rendelkezésre álló infrastruktúra használhatóságával), közösségépítés, közösségi kezdeményezések támogatása, stb.

11. hálózatos projekt: Megújuló energiák további hasznosítása, elterjesztése a településen, energetikai beruházások és szemléletformálás

Ugyancsak az 5. kulcsprojekt célkitűzéseivel szorosan kapcsolódva, a város egyik kiemelt hosszútávú környezeti prioritása a megújuló energia (elsősorban a nap- és geotermikus energia) hasznosításának további elterjesztése, ösztönzése, melynek része az önkormányzati energetikai beruházások megvalósításának folytatása a közintézményekben, önkormányzati tulajdonú ingatlanokon, illetve a beruházások, szemléletformáló programok lakossági és vállalkozási szférában való támogatása.

12. hálózatos projekt: Közösségi sport- és egészségprogramok, rendezvények, helyi társadalom identitástudatának erősítése, helyi humán fejlesztések, képzések, civil szervezetek megerősítése településen belül és mikrotérségi összefogásban

A címbeli beavatkozások, programok célja a település élhetőbbé, vonzóbbá tétele, illetve megtartóerejének növelése, melynek része az egészséges életmód támogatása, terjesztése, a helyi identitástudat (Mik a gyökereim? Honnan jövök? Miért legyek/maradjak „mágocsi”?) megerősítése, a közösségi szórakozás, kikapcsolódás lehetőségeinek bővítése, nem csupán az önkormányzati intézmények által szervezett kezdeményezések keretében, hanem a helyi civil szervezetek tevékenységének támogatása, megerősítése által. Mágocson sokféle nemzetiségű ember él: német, roma nemzetiségi önkormányzat is van. A németajkúak aktívan ápolják hagyományaikat, programok, pályázatok terén is sikeresek, példájuk, összetartásuk, kezdeményezőkézségük kiterjesztendő az egész városi lakosságra. A sokszínűség azonban néha feszültséget is okoz, ezért fontos az identitástudatot ápoló, érzékenyítő, összekovácsoló program szervezése.

13. hálózatos projekt: A város antiszegregációs programjában foglalt programok megvalósítása, a korábbi szociális célú városrehabilitációs projekt soft programjainak folytatása

A korábban megvalósult szociális célú városrehabilitációs komplex program az infrastrukturális beruházások tekintetében sikerrel zárult, a soft programok, az érintett akcióterületen élők bevonása forráshiány miatt azonban sajnos nem folytatódott a projekt zárása után, pedig nagy szükség volna az utógondozásra és a programok folytatólagos megvalósítására. A Fejlesztési terv 4.4 Antiszegregációs program fejezetében javasolt intézkedések és beavatkozások megvalósítása tovább csökkentheti a társadalmi különbségeket, vagy megakadályozhatja elmélyülésüket. A korábbi programok eredményeként segítségnyújtás és nyitottabb kommunikáció van jelen a városban, ezeket szükséges a korábbi és újabb programokkal kiegészíteni a további integráció és érzékenyítés érdekében.

14. hálózatos projekt: Közösségi közlekedés fejlesztése

A beavatkozás a város elérhetőségének, illetve az ingázó népesség közlekedési nehézségeinek javítására irányuló fejlesztéseket foglalja magában, olyan térségi együttműködésben megvalósuló fejlesztési

irányokkal, mint pl. a szolgáltatásszervezés optimalizálása, a járatsűrűség és az indulási idők helyi igényekhez történő illesztése, szolgáltatói egyeztetések szervezése, koordinálása, mely nem csak a mikrotérsgre és a járás területére terjed ki, hanem a környező nagyvárosok irányába történő közösségi közlekedést is optimalizálja.

15. hálózatos projekt: Imázsépítés, szlogen, brand, városmarketing

Cél Mágocs népességmegtartó és -vonzó képességének növelése, melynek eszköze a városimázs építése, mely az élhető, prosperáló, fenntartható és fejlődő település képét kommunikálja. Ennek részeként az online- és médiamegjelenések bővítése és modernizálása, Mágocs és a mikrotérsg értékeinek összegyűjtése, népszerűsítése és egyéb városmarketing eszközök (pl. médiamegjelenések, közösségi média, marketing-menedzsment, applikáció, térképek, kiadványok, stb.) alkalmazása szükséges.

4.1.3 Akcióterületek lehatárolása és akcióterületi projektek

Mágocson a Fejlesztési terv 2.3. fejezetében foglaltak szerint önállóan kezelendő városrészek nem kerültek kijelölésre, csupán a gazdaságfejlesztési célterület földrajzi lehatárolása történt meg. A város viszonylag homogén szerkezete és kis mérete ugyanígy **nem indokolja akcióterületek kijelölését sem**: tulajdonképpen az egész város egyetlen akcióterületként értelmezendő. Ennek megfelelően a projekt-típusok közül a településen kulcsprojektek, hálózatos projektek és egyéb projektek kerültek azonosításra.

4.1.4 Egyéb projektek

A fenti kategóriákba nem tartozó, egyéb tervezett fejlesztések Mágocs esetében a város egésze számára lényegesek. Olyan egyedi, pontszerű projektek, melyek a szűkebb környezetükben jelentkező helyi szintű hiányzó funkciót pótolnak, vagy meglévő funkciót fejlesztenek.

Az alábbi táblázat mutatja be a ezen, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztéseket és az azokhoz kapcsolódó dimenziókat és részcélokat:

5. táblázat: Egyéb projektek

Projekttypus	Ssz.	Beavatkozás	Kapcsolódó rész cél	Dimenzió
Egyéb projekt	1.	Befektetésösztönzési stratégia, befektetési portfólió készítése, befektetésmenedzsment szervezése, önkormányzati gazdasági ösztönzők és szabályozások áttekintése, aktualizálása	4.2 gazdaságfejlesztési- és befektetésösztönző eszközök létrehozása, bővítése 4.6 turizmusfejlesztés, rekreációs- és aktív turisztikai elemek fejlesztése, térségi turisztikai hálózatosodás	4. gazdaság
Egyéb projekt	2.	Helyi gazdaságfejlesztés Mágocson	4.1 helyi gazdaság növekedési feltételeinek biztosítása, az ehhez szükséges szabályozási környezet megteremtése, infrastrukturális tényezők fejlesztése, kiépítése	4. gazdaság
Egyéb projekt	3.	Zártkertek mezőgazdasági hasznosíthatóságát szolgáló fejlesztése	4.1 helyi gazdaság növekedési feltételeinek biztosítása, az ehhez szükséges szabályozási környezet megteremtése, infrastrukturális tényezők fejlesztése, kiépítése	4. gazdaság
Egyéb projekt	4.	Helyi termelői piac kialakítása	4.5 REL (rövid ellátási lánc), körforgásos gazdaság, helyi termelők előnyben részesítése	4. gazdaság
Egyéb projekt	5.	Temető korszerűsítése, kerítés és belső út felújítása	2.1 megfelelő lakhatási körülmények, minőségi és biztonságos városi- és lakókörnyezet	2. társadalom
Egyéb projekt	6.	Mikrotérségi összefogással készült stratégiák megvalósítása (bűnmegelőzés, okos térség, silver economy), hiányzó és szükséges stratégiák (pl. környezetvédelmi program, klímastratégia, SECAP) elkészítése, együttműködés a szolgáltatásszervezések területén	1.1 mikrotérségi szolgáltatásszervezés (közlekedés, közigazgatás, oktatás, egészségügy, sport, közösségi- és kulturális élet) 1.3 mikrotérségi települések együttműködésének megtartása és erősítése több cél/szakterületen	1. térségi szerep

Forrás: Saját szerkesztés

Az egyéb projektek rövid leíró bemutatása

1. egyéb projekt: Befektetésösztönzés és befektetésmenedzsment

Befektetésösztönzési stratégia és befektetési portfólió készítése, befektetésmenedzsment szervezése, önkormányzati gazdasági ösztönzők és szabályozások áttekintése, aktualizálása. A beavatkozás célja a város jelenlegi- és a potenciálisan betelepülő vállalkozásainak befektetési hajlandóságát elősegítő intézkedések megvalósítása. Ennek módszere többek között a stratégia, portfólió készítése, befektetésmenedzsment szervezése elsősorban az önkormányzaton belüli valamely szervezet része-

ként, illetve az önkormányzati gazdasági ösztönzők, szabályozások áttekintése, szükségszerű aktualizálása, valamint a befektetésösztönzés céljára alkalmas területek, ingatlanok áttekintése. Mindezek kialakítása a vállalkozói szférával való együttműködés mellett javasolt.

2. egyéb projekt: Helyi gazdaságfejlesztés Mágocson

Az 1. kulcsprojekthez szorosan kapcsolódó beavatkozás célja a helyben már letelepedett és működő vállalkozások helyi szintű fejlesztéseinek önkormányzati eszközökkel történő támogatása, a kisebb helyi gazdaságfejlesztési projektek megvalósítása, a gazdaság működőképességének elősegítése, a vállalkozások munkahelyteremtő képességének növelése, a helyi vállalkozások megerősítése, ezáltal pedig a foglalkoztatás bővítése. Ennek részeként megvalósulhat gazdaságfejlesztési projekt zöldmezős-, barnamezős beruházás, vagy meglévő vállalkozás fejlesztésének, bővítésének keretében is.

3. egyéb projekt: Zártkertek mezőgazdasági hasznosíthatóságát szolgáló fejlesztése

Egy korábbi projekt keretében már megvalósult a Mágocson zártkertként nyilvántartott ingatlanok mezőgazdasági hasznosítását elősegítő és a zártkerti ingatlanokhoz kapcsolódó gazdálkodási forma fennmaradásához szükséges infrastrukturális háttér fejlesztése, azaz a zártkertek megközelítését szolgáló 400 m hosszú út és 180 m hosszú vadkerítés építése. További zártkerti területek működését támogató kisebb infrastrukturális (elsősorban közmű) fejlesztési beavatkozások még felmerülhetnek a zártkerti tulajdonosok részéről, ezeket foglalja magában jelen beavatkozás.

4. egyéb projekt: Helyi termelői piac kialakítása

Helyi termékértékesítést lehetővé tevő kereskedelmi terület kialakítása, infrastrukturális- és eszköz fejlesztése, az Önkormányzati tulajdonban lévő (hasznosítatlan) Vásártér területének piactérre alakítása kiszolgáló- és raktározást biztosító (agrárlogisztikai) helyiségekkel.

5. egyéb projekt: Temető korszerűsítése, kerítés és belső út felújítása

Mágocs temetőjében felújításra került a ravatalozó épülete és közvetlen környezete, ugyanakkor a temető belső úthálózata, illetve a területet határoló kerítés felújítása, bővítése leromlott és hiányos állapotukból fakadóan szükséges.

6. egyéb projekt: Mikrotérségi összefogással készült stratégiák megvalósítása, hiányzó és szükséges stratégiák elkészítése, együttműködés a szolgáltatásszervezések területén

A térségben már rendelkezésre állnak mikrotérségi összefogással készült stratégiák mágocsi érintettséggel, melyek megvalósítása még nem kezdődött meg vagy folyamatban van. A beavatkozás célja többek között a térségi Silver Economy, Bűnmegelőzési és Okos Hegyhát stratégiák megvalósítása. Továbbá a város szempontjából kiemelten fontos és még hiányzó pl. klímastratégia, környezetvédelmi program, Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterv (SECAP) elkészítése, akár városi szinten koordinálva, akár mikrotérségi összefogással.

4.1.5 A város vonzáskörzetére kihatással lévő fejlesztési elképzelések, projektjavaslatok

Mágocs átfogó stratégiai céljai között megfogalmazásra került a térségi központi szerep megtartása és erősítése. Ezen cél elérését az alábbi beavatkozások támogatják:

1. Községi sport- és egészségprogramok, rendezvények, helyi társadalom identitástudatának erősítése, helyi humán fejlesztések, képzések, civil szervezetek megerősítése településen belül és mikrotérségi összefogásban

2. Községi közlekedés szolgáltatásszervezése, járatsűrűség és indulási idők helyi igényekhez illesztése, szolgáltatói egyeztetések szervezése, koordinálása
3. M9-es autópálya és a települést elkerülő úthálózat megépítése
4. Mikrotérsgégi összefogással készült stratégiák megvalósítása (bűnmegelőzés, okos térség, silver economy), hiányzó és szükséges stratégiák (pl. környezetvédelmi program, klímastratégia, SECAP) elkészítése, együttműködés a szolgáltatásszervezések területén
5. Imázsépítés, szlogen, brand, városmarketing, Mágocs és a mikrotérsgég értékeinek összegyűjtése, népszerűsítése, médiamegjelenések, közösségi média, marketing-menedzsment, applikáció, térképek, kiadványok, stb.

A beavatkozások részletesebb leírása az előző pontokban, az adott projektípust bemutató alfejezetben olvasható.

A felsorolt beavatkozások mindegyike Mágocs mikrotérsgégében és vonzáskörzetében található települések önkormányzataival, civil szervezeteivel, vállalkozásaival és lakosságával közös együttműködésben valósítandók meg, mely során Mágocsnak együttműködő, de akár vezető, vagy kezdeményező szerepet szükséges vállalnia.

4.2 A beavatkozások, fejlesztések pénzügyi terve

Az alábbi táblázatokban kerülnek bemutatásra a beavatkozásokhoz rendelt pénzügyi terv projekt típusok szerinti bontásban (kulcs-, hálózatos- és egyéb projektek). A pénzügyi tervet bemutató táblázatokban kijelölésre kerültek a beavatkozások megvalósítói, az előkészítésben, megvalósításban partnerként potenciálisan együttműködő szereplők, a fejlesztések becsült költsége bruttó forintban, illetve azok lehetséges forrásai.

6. táblázat: Kulcsprojektek pénzügyi terve (saját szerkesztés)

Ssz.	Beavatkozás	Dimenzió	Helyszín	Megvalósító	Együttműködés	Becsült ktg. (bruttó Ft)	Lehetséges forrás
1.	Iparterület bővítés és fejlesztés Mágocson	4. gazdaság	Mágocs	Mágocs Város Önkormányzata	gazdasági társaságok	1 000 000 000	TOP Plusz 6. VP Állami támogatás Hitel, önerő Magántőke
2.	Szociális Gondozási Központ bővítése	2. társadalom	Mágocs	Mágocs Város Önkormányzata	civil szervezetek	400 000 000	TOP Plusz 3.
3.	Iparfejlesztés súlyosan tényezőhiányos térségben Ipar 5.0 technológiák alkalmazásával (ZÓNA kobot projekt)	4. gazdaság 2. társadalom	Mágocs	Mágocs Város Önkormányzata, gazdasági társaságok	gazdasági társaságok	850 000 000	EKD Állami támogatás Magántőke
4.	Városközpont fejlesztése, teljes megújítása, vonzó városközpont kialakítása	2. társadalom	Mágocs	Mágocs Város Önkormányzata		300 000 000	TOP Plusz 1. MFP, VP Hitel, önerő
5.	M9-es autópálya és a települést elkerülő úthálózat megépítése	1. térségi szerep	Baranya vármegye	magyar állam, Mágocs Város Önkormányzata	környező települések	n.a.	IKOP Plusz Állami beruházás (költsége nem becsülhető)
6.	Új Településtervezési készítése	Összes	Mágocs	Mágocs Város Önkormányzata	gazdasági társaságok, civil szervezetek, intézmények, lakosság	10 000 000	Önkormányzati önerő
MINDÖSSZESEN						2 560 000 000	Ft

7. táblázat: Hálózatos projektek pénzügyi terve (saját szerkesztés)

Ssz.	Beavatkozás	Dimenzió	Helyszín	Megvalósító	Együttműködés	Becsült ktg. (bruttó Ft)	Lehetséges forrás
1.	Mágocs turisztikai kínálatát bővítő, illetve a meglévő turisztikai attrakciók fejlesztését szolgáló beavatkozások (kerékpárút, sport- és szabadidős terek, Ibolyavölgy tanösvény, horgászat és rekreáció, stb.)	4. gazdaság 3. környezet	Mágocs	Mágocs Város Önkormányzata	környező települések, gazdasági társaságok, civil szervezetek	1 500 000 000	TOP Plusz 6. VP, civil pályázatok Állami támogatás Hitel, önerő (nagyságrendileg becsülhető)
2.	Foglalkoztatási helyzet javítása Mágocson, foglalkoztatási projektekben (pl. paktum projekt) való részvétel, képzések, programok szervezése, feltételek biztosítása, koordináció	4. gazdaság	Mágocs	Mágocs Város Önkormányzata	környező települések, gazdasági társaságok, civil szervezetek	35 000 000	TOP Plusz 6. EFOP Plusz GINOP Plusz
3.	Bérlakások építése, kialakítása, meglévők felújítása	4. gazdaság 2. társadalom	Mágocs	Mágocs Város Önkormányzata		200 000 000	Állami támogatás Hitel, önerő
4.	Városi utak és járdák felújítása, építése, kerékpárút-hálózat fejlesztése, kerékpáros barát fejlesztések, továbbá forgalomtechnikai beavatkozások a közlekedésből származó terhelés csökkentése érdekében	2. társadalom 3. környezet	Mágocs	Mágocs Város Önkormányzata		1 000 000 000	TOP Plusz 1. MFP, VP Hitel, önerő
5.	Mágocs település központi közösségi tereinek revitalizációja (Templom tér rehabilitáció, zöldfelület fejlesztés, Művelődési Ház felújítás)	2. társadalom 3. környezet	Mágocs	Mágocs Város Önkormányzata		250 000 000	TOP Plusz 1.
6.	Vízrendezés, a külterületi vízfolyások vízszállító képességének fenntartása, a belterületi árkok medrének rendezése, a lakóutak hiányzó csapadékvíz elvezetési rendszerének kiépítése	3. környezet	Mágocs	Mágocs Város Önkormányzata	vízügyi igazgatóság, önkormányzat	300 000 000	TOP Plusz 1. (nyertes 100 milliós + további projektek)

Sz.	Beavatkozás	Dimenzió	Helyszín	Megvalósító	Együttműködés	Becsült ktg. (bruttó Ft)	Lehetséges forrás
7.	Kültéri sport- és szabadidős-, valamint rekreációs- és játszóterek létesítése, fejlesztése (pl. „C” típusú sportpark létrehozása), beltéri sport- és szabadidős terek, időjárás-független szabadidő eltöltési lehetőségek bővítése	2. társadalom	Mágocs	Mágocs Város Önkormányzat	civil szervezetek	50 000 000	Civil pályázat MFP, VP Állami támogatás Hitel, önerő
8.	Önkormányzati intézmények, épületek komplex energetikai korszerűsítése (pl. Művelődési Ház, KÖH, Szoc. Gondozási Kp., Könyvtár, Körzeti Kislabor, Szolgáltató Ház, stb.)	3. környezet	Mágocs	Mágocs Város Önkormányzata	intézmények	1 000 000 000	TOP Plusz 1., 2. és 3. MFP, VP Állami támogatás Hitel, önerő
9.	Vízellátás, csatornázás korszerűsítése, vízhálózati rendszerek felújítása, bővítése, vízminőség javítása, hiányzó szennyvízhálózati infrastruktúra kiépítése, szennyvízszippantás szükséges környezetvédelmi beavatkozásainak megtétele	2. társadalom 3. környezet	Mágocs	magyar állam	önkormányzat, lakosság, ingatlan tulajdonosok	2 000 000 000	Állami beruházás
10.	Művelődési Ház, Rendezvényház modernizáló felújítása, kulturális szolgáltatások fejlesztése, közösségépítés	2. társadalom	Mágocs	Mágocs Város Önkormányzata	civil szervezetek, intézmények	120 000 000	TOP Plusz 1. MFP, VP Civil pályázatok, állami támogatások Önkormányzati/ intézményi önerő
11.	Megújuló energiák (elsősorban a nap- és geotermikus energia) további hasznosítása, elterjesztése a településen (önkormányzati, lakossági és vállalkozási szférában egyaránt), energetikai beruházások és szemléletformálás	3. környezet	Mágocs	Mágocs Város Önkormányzata	gazdasági társaságok, civil szervezetek, intézmények, lakosság	n.a.	KEHOP Plusz TOP Plusz 2. Magántőke Hitel, önerő (költsége nem becsülhető)

Ssz.	Beavatkozás	Dimenzió	Helyszín	Megvalósító	Együttműködés	Becsült kgt. (bruttó Ft)	Lehetséges forrás
12.	Közösségi sport- és egészségprogramok, rendezvények, helyi társadalom identitás-tudatának erősítése, helyi humán fejlesztések, képzések, civil szervezetek megerősítése településen belül és mikrotérsgégi összefogásban	1. térségi szerep	Mágozs	Mágozs Város Önkormányzata	környező települések, civil szervezetek	150 000 000	TOP Plusz 3. EFOP Plusz Civil pályázatok Állami támogatások Önerő
13.	A város antiszegregációs programjában foglalt programok megvalósítása, a korábbi szociális célú városrehabilitációs projekt soft programjainak folytatása	2. társadalom	Mágozs	Mágozs Város Önkormányzata	civil szervezetek	35 000 000	TOP Plusz 3. EFOP Plusz Civil pályázatok Állami támogatások Önerő
14.	Közösségi közlekedés szolgáltatásszervezése, járatsűrűség és indulási idők helyi igényekhez illesztése, szolgáltatói egyeztetések szervezése, koordinálása	1. térségi szerep 4. gazdaság	Mágozs	Mágozs Város Önkormányzata		2 000 000	Önkormányzati önerő
15.	Imázsépítés, szlogen, brand, városmarketing, Mágozs és a mikrotérsgégi értékeinek összegyűjtése, népszerűsítése, médiamegjelenések, közösségi média, marketing-menedzsment, applikáció, térképek, kiadványok, stb.	1. térségi szerep	Mágozs	Mágozs Város Önkormányzata	környező települések	40 000 000	Önkormányzati önerő
MINDÖSSZESEN						6 682 000 000	Ft

8. táblázat: Egyéb projektek pénzügyi terve (saját szerkesztés)

Sz.	Beavatkozás	Dimenzió	Helyszín	Megvalósító	Együttműködés	Becsült ktg. (bruttó Ft)	Lehetséges forrás
1.	Befektetésösztönzési stratégia, befektetési portfólió készítése, befektetésmenedzsment szervezése, önkormányzati gazdasági ösztönzők és szabályozások áttekintése, aktualizálása	4. gazdaság	Mágocs	Mágocs Város Önkormányzata	gazdasági társaságok	25 000 000	TOP Plusz 6. Önkormányzati önerő
2.	Helyi gazdaságfejlesztés Mágocson	4. gazdaság	Mágocs	Mágocs Város Önkormányzata	gazdasági társaságok	400 000 000	TOP Plusz 6.
3.	Zártkertek mezőgazdasági hasznosítást szolgáló fejlesztése	4. gazdaság	Mágocs	Mágocs Város Önkormányzata		50 000 000	VP
4.	Helyi termelői piac kialakítása	4. gazdaság	Mágocs	Mágocs Város Önkormányzata	gazdasági társaságok	150 000 000	TOP Plusz 6. VP Állami támogatás Hitel, önerő
5.	Temető korszerűsítése, kerítés és belső út felújítása	2. társadalom	Mágocs	Mágocs Város Önkormányzata		50 000 000	MFP
6.	Mikrotérségi összefogással készült stratégiák megvalósítása (bűnmegelőzés, okos térség, silver economy), hiányzó és szükséges stratégiák (pl. környezetvédelmi program, klímastratégia, SECAP) elkészítése, együttműködés a szolgáltatásszervezések területén	1. térségi szerep	Mágocs	Mágocs Város Önkormányzata	környező települések, civil szervezetek	50 000 000	Önkormányzati önerő a menedzsment és stratégiák biztosítására, projektek megvalósítása (költségek még nem becsülhetők) pályázati támogatásból, magántőkéből
MINDÖSSZESEN						725 000 000	Ft

A különböző projekttypusok szerinti költségbecslések összesítését az alábbi táblázat tartalmazza (megjegyzés: a nem becsülhető költségigényű beavatkozások költségei a megadott összegeken felül értenődők!):

9. táblázat: Mágocs beavatkozásai költségbecslésének összesítő táblázata

	Projekttypus	becsült költség összesen
1.	Kulcsprojektek	2 560 000 000 Ft
2.	Hálózatos projektek	6 682 000 000 Ft
3.	Egyéb projektek	725 000 000 FT
	Fejlesztési terv összesített becsült költsége:	9 967 000 000 Ft

Forrás: saját szerkesztés

4.3 A beavatkozások, fejlesztések ütemezése

A következő táblázatban (GANTT diagram) az egyes beavatkozások megvalósításának tervezett időtartama, ütemezése kerül bemutatásra. Az időbeli tervezés a ma rendelkezésre álló információk alapján történt becslés, az egyes beavatkozások előkészítése, források elérhetővé válása, befektetői-beruházói igény megjelenése és egyéb előre nem tervezhető körülmény az ütemezést felülírhatja, módosíthatja.

10. táblázat: A beavatkozások, fejlesztések ütemezése (GANTT diagram)

Beavatkozás	2022				2023				2024				2025				2026				2027				2028				2029				2030			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4				
Kulcsprojektek																																				
Iparterület bővítés és fejlesztés Mágocson																																				
Szociális Gondozási Központ bővítése																																				
Iparfejlesztés súlyosan tényezőhiányos térségben																																				
Városközpont fejlesztése, teljes megújítása, vonzó városközpont kialakítása																																				
Megújuló energiák további hasznosítása, energetikai beruházások és szemléletformálás																																				
M9-es autópálya és a települést elkerülő úthálózat megépítése																																				
Új Településtervezés készítése																																				
Hálózatos projektek																																				
Mágocs turisztikai kínálatát bővítő, illetve a meglévő turisztikai attrakciók fejlesztését szolgáló beavatkozások																																				
Foglalkoztatási helyzet javítása Mágocson																																				

Beavatkozás	2022				2023				2024				2025				2026				2027				2028				2029				2030			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4				
Bérlakások építése, kialakítása, meglévők felújítása																																				
Városi utak, járdák, kerékpárút-hálózat fejlesztése, a közlekedésből származó terhelés csökkentése																																				
Mágocs település központi közösségi tereinek revitalizációja																																				
Bel- és külterületi vízrendezés																																				
Kül- és beltéri sport- és szabadidős-, valamint rekreációs- és játszóterek létesítése, fejlesztése																																				
Önkormányzati intézmények, épületek komplex energetikai korszerűsítése																																				
Vízellátás, csatornázás korszerűsítése																																				
Művelődési Ház és Rendezvényház modernizáló felújítása, kulturális szolgáltatások fejlesztése, közösségépítés																																				
Megújuló energiák (elsősorban a nap- és geotermikus energia) további hasznosítása, elterjesztése a településen																																				

Beavatkozás	2022				2023				2024				2025				2026				2027				2028				2029				2030			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4				
Közösségi sport- és egészség-programok, helyi humán fejlesztések																																				
A város antiszegregációs programjában foglalt programok megvalósítása																																				
Közösségi közlekedés fejlesztése																																				
Imázsépítés, szlogen, brand, városmarketing																																				
Egyéb projektek																																				
Befektetésösztönzés és befektetésmenedzsment																																				
Helyi gazdaságfejlesztés Mágyocson																																				
Zártkertek mezőgazdasági hasznosíthatóságát szolgáló fejlesztése																																				
Helyi termelői piac kialakítása																																				
Temető korszerűsítése, kerítés és belső út felújítása																																				
Mikrotérsgégi összefogással készült stratégiák megvalósítása, hiányzó és szükséges stratégiák elkészítése																																				

Forrás: saját szerkesztés

4.4 Antiszegregációs program

Jelen antiszegregációs fejezet a megalapozó vizsgálatban azonosított szegregátumok, szegregációval veszélyeztetett területek, szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére irányuló lehetséges intézkedéseket, programokat, beavatkozásokat mutatja be (az előzmények ismeretét követően).

4.4.1 Előzmények

A 2009-ben elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégia (IVS) még csupán 1 szegregált területet rögzített Mágocson, ahol az alacsony státuszú lakosok koncentráltan jelentek meg: ez az Ady u. – Horhó u. – Ságvári u. (ma Dombóvári u.) – településhatár között elterülő („roma telep”-ként emlegetett) terület volt, 164 lakossal.

A 2011. évi népszámlálási adatok alapján már 3 olyan terület volt a településen belül, ahol a szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke 30% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt. A 2011. évi népszámlálás adatai alapján ezeken a területeken összesen 274 fő élt, mely a város lakónépességének több, mint 11%-a.

A negatív változást azonban nem csak a „tényleges” szegregációs növekedés, hanem a KSH szegregátumok lehatárolására vonatkozó módszertanának a változása is befolyásolta. A módosítás lényege: a 2012. november 8-án kiadott kormányrendeletet megelőzően a területet akkor minősítették szegregátumnak, ha az ott élő aktív korú népességen belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató esetében magasabb volt, mint 50%. Azokat a településrészeket pedig, ahol a lakosok számának legalább 40%-a ugyanezen rétegeképző paraméterek szerint alacsony státuszú, szegregáció által veszélyeztetettnek minősült.

2012 novemberét követően ez a szabály a következő volt: *„Az értelmezési szabály szerint járási székhelyeken, illetve 2000 főnél nagyobb lakosságszámú településeken, az ún. kisvárosokban akkor minősül egy terület szegregátumnak, ha a szegregációs mutató értéke egyenlő, vagy magasabb volt 35%-nál. Ha a szegregációs mutató értéke 30-35% közé esik, a terület szegregáció által veszélyeztetett terület. További feltétel, hogy ezeken a területeken a magánháztartásokban élők száma meghaladja az 50 főt.”*

A 2017-ben elfogadott Integrált Településfejlesztési Stratégia már az új számítási módszertan alapján mutatta ki a 3 (két szegregált és egy szegregációval veszélyeztetett) területen a leszakadást KSH adatokkal alátámasztva.

Erre reagálva Mágocs Város Önkormányzata 2017-ben a társadalmi felzárkóztatás és a társadalmi integráció segítése érdekében elindított egy hosszabb folyamatot. Elsőként a humán fejlesztés területén indította el felzárkóztató programját („Közösen élhetőbb lakókörnyezetünkért, mindennapjainkért” Mágocson TOP-5.2.1-15-BA1-2016-00002), majd a szükséges infrastrukturális fejlesztések, szociális célú településrehabilitáció is megvalósult 2017-2020 között („Élhetőbb lakókörnyezetünkért” Mágocson TOP-4.3.1-15-BA1-2016-00003).

A fentiekben azonosított, megvalósult és jelenleg a fenntartási időszakban lévő szociális célú városrehabilitációs komplex program az infrastrukturális beruházások tekintetében sikerrel zárult, a

soft programok, az érintett akcióterületen élők bevonása forráshiány miatt azonban sajnos nem folytatódott a projekt zárása után, pedig nagy szükség volna az utógondozásra és a programok folytatódó megvalósítására. További szociális célú akcióterületi infrastrukturális fejlesztés megvalósítása nem indokolt Mágocson, azonban a befogadó társadalom érzékenyítése, a hátrányos helyzetűek további integrációja folyamatos és egymásra épülő beavatkozásokat igényel.

4.4.2 Mágocs város problématérképe – demográfiai-társadalmi aspektusok

A területi szegregációs tendenciák kialakulása nagyrészt a városra jellemző etnikai-demográfiai-társadalmi problémák következménye, melyek a következők:

Habár néhány év stagnálást követően a 2021-es évben Mágocs lakosságszáma kismértékben emelkedett, összességében a térséget a folyamatos népességcsökkenés jellemzi. Az élve születések és halálozások egyenlegéből adódó természetes fogyás ezer lakosra jutó értékének átlaga az országos átlagnál jóval kedvezőtlenebb értéket mutat. A városra jellemző öregedési folyamat magasan az országos és a járási szint felett van. A város népességének előreledése következtében egyre inkább növekszik a szociális ellátások iránti igény. Az előreledésből és a magas munkanélküli rátából, valamint az azzal együtt járó alacsony életszínvonalból következően nagy teher nehezedik a szociális ellátórendszerre is.

A magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők esetében jellemző az elvándorlás a környező nagyobb városokba, mely a vándorlási különbözet többszöri negatív egyenlegét eredményezi. A városban élő érettségizettek és felsőoktatásban továbbtanulók száma elmarad az országos átlagtól, mely többek között annak köszönhető, hogy csak alapfokú oktatás érhető el a helyiek számára. A továbbtanulás mellett az elvándorlás másik fő oka a jobb megélhetés, melynek reményében a környező nagyobb városokba, illetve jelentős számban külföldre költöznek.

A nemzetiségi összetételt tekintve jelentős a német és roma nemzetiségűek aránya, a településen roma és német nemzetiségi önkormányzat is működik. A sokszínűség és az eltérő kultúrák találkozása sokszor szocializációs problémákhoz vezet, ezért fontos a településen élő közösségek együttélésének elősegítése.

A településen élők foglalkoztatási helyzete a járásra jellemző szinthez képest kedvezőbbnek mondható, mégis a térség leszakadásának egyik oka a magas - és a többgenerációs - munkanélküliség, továbbá a rossz egészségügyi és szociális körülmények, valamint az aluliskolázottság.

A lakosság életminőségének egyik jelzője a lakásállomány minősége. Az új építésű lakások száma az elmúlt években stagnált, mindössze egy új lakással bővült. A lakások nagy része rendelkezik komfortfokozattal, komfort nélküli lakások főként a szegregátumokra jellemzőek.

A helyi társadalmat érintő szegregációs problémák körébe az utóbbi években tapasztalt tendenciák miatt szükséges említeni az éghajlatváltozás következményeit is, ezt erősen indokolja a város társadalmának fentiekben vázolt társadalomszerkezete is és az a tény, hogy az egyes régiók, térségek, települési típusok, társadalmi rétegek nem egyformán sérülékenyek a várható időjárási eseményekkel szemben. Az éghajlatváltozással összefüggő hatások eltérően érintik a lakosság egyes csoportjainak egészségi állapotát. Bizonyított tény, hogy a 4 év alatti gyerekek, a 65 év feletti idősek, a túlsúlyos emberek és a fekvőbetegek a legérzékenyebbek, de számolni kell a krónikus betegségben (pl. cukorbetegség, a légzőszervi és anyagcsere megbetegedések stb.) szenvedők, a várandósok és az újszülöttek érintettségével is.

A városban élő különböző társadalmi rétegek közötti szakadék nem szűnt meg teljesen a megvalósult szociális célú városrehabilitációs komplex program eredményeként, ez további antiszegregációs beavatkozások megvalósítását indokolja. Pozitívum azonban, hogy a területi felelős szociális munkásnak a komplex program megvalósulása óta könnyebb dolga van, egy bizalmi viszony, hozzáállás alakult ki a családsegítő szolgálat irányába. A Képviselő-testület mellett működő Szociális és Humán Bizottság felé is több jelzés érkezik a részükről, megnyílt ez a társadalmi réteg.

4.4.3 A szegregációs tendenciák kezelése – antiszegregációs célkitűzések

A város Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2020-2025 az alábbi jövőképet fogalmazta meg:

„A Mágocsi Önkormányzat legfontosabb célja, hogy a településen élő minden állampolgár jólétét biztosítsa. Célunk az életminőség folyamatos javítása mellett, olyan támogató környezet működtetése, amely erősíti a lakóhelyhez, közösséghez való kötődést. Az Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít és szükség esetén előnyben részesíti azokat a veszélyeztetett csoportokat, amelyek a megkülönböztetett figyelmen kívül marginalizálódhatnak. A partnerségen alapuló intézkedések hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük, életük önálló irányításának lehetősége javul.”

Miután Mágocson a területi szegregáció oldására megvalósult már egy komplex program, így földrajzilag lehatárolható, akcióterületi fejlesztésre nincs szükség. Ezzel szemben a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek – mint célcsoportok - számára megfogalmazott intézkedések, beavatkozások megvalósítása elengedhetetlen. A HEP-ben szereplő intézkedések döntő többsége antiszegregációs célokat is szolgál, így azok – néhány kiegészítéssel – a Fejlesztési terv Antiszegregációs programjában is változatlanul is aktuálisak. Ezek a következők:

- **társadalmi integráció:** különböző társadalmi csoportok, rétegek, kultúrák együttélésének elősegítése, a befogadó társadalom érzékenyítése, szemléletformálás, képzés, oktatás
- **munkaerőpiaci integráció:** közfoglalkoztatási rendszer fenntartása, munkanélküliség csökkentése, képzettség növelése, munkajövedelemből élők számának növelése, részmunkaidős foglalkoztatási lehetőség biztosítása elsősorban a nők számára
- **oktatási integráció:** a munkaerőpiaci helyzet erősítésén túl a város társadalmát alkotó különböző csoportok, pl. a deprivált helyzetben élők, az inaktív korúak, a nők, vagy a fiatalok esetében a társadalmi integráció szorosabbra fűzése, az iskolázatlanság újratermelődésének megakadályozása/mérséklése
- **lakhatási integráció és mobilizációs programok:** melynek célja egyrészt a lakhatás, a lakókörnyezet minőségével összefüggő jelentős különbségek mérséklése különösen, de nem kizárólagosan az önkormányzati tulajdonban lévő lakások esetében, másrészt a város lakosságának városon belüli mobilitásának támogatása a lakóterületek által nyújtható életminőség feltételeinek alakításával, elejét véve a területi szegregációt eredményező folyamatok kialakulásának
- az ún. **reziliencia**, vagyis a mágocsi társadalom és gazdaság alkalmazkodó- és a kedvezőtlen hatásokkal szemben való ellenállóképességének fejlesztése, alkalmazkodó képességének javítása általában véve, de a helyi társadalom egyes csoportjait tekintve is

Az Antiszegregációs program fenntartható és eredményes megvalósítása

A város Antiszegregációs programjában foglaltak megvalósításának menedzselése komplex, folyamatos erőfeszítést igénylő feladat, amelyhez azonban rendelkezésre állnak, vagy saját erőforrásokból megteremthetők a szükséges kapacitások. Nem indokolt a HEP-ben azonosított **HEP Fórum** mellett további, más szereplőkből álló megvalósító csoport létrehozása, hiszen mind a bevonandó szereplők,

mind a feladatok, intézkedések természete nagyon hasonló és sok az átfedés is. Emiatt az esélyegyenlőségi programban leírt HEP Fórum feladatokat szükséges az Antiszegregációs programban megfogalmazott beavatkozások megvalósítói és monitorozási feladataival kiegészíteni.

4.4.4 A városfejlesztés perspektivikus lehetőségei a városon belüli szegregációs folyamatok befolyásolásában

A szegregációs folyamatok befolyásolása, megakadályozása különösen a következő fejlesztési szempontok érvényre juttatása mellett lehetséges:

- a városban meglévő, tevékenykedő civil szervezetek, szerveződések tevékenységének támogatása;
- a zöld- és barnamezős fejlesztések, beavatkozások egyensúlyának megteremtése (a meglévő és használaton kívüli, leromlott állapotú épített környezeti elemek számának – és látványának – tudatos csökkentése);
- az életminőséget javító épített környezeti elemek között mutatkozó, az egyes városrészeket jellemző különbségek tudatos mérséklése;
- nagyobb figyelem a szegregációs tendenciák által veszélyeztetett területekre, azon városrészek tudatos „felértékelése” (mentális térkép⁴ befolyásolása);
- megfelelő és működő nyilvánosság biztosítása a városfejlesztés lépéseinek bemutatása érdekében, részvételi/partnerségi tervezés⁵;
- a helyi társadalom integráltságának fejlesztése érdekében horizontális, az egész települést érintően megvalósítandó soft beavatkozások megfogalmazása és érvényesítése;
- intézkedések/projektek folyamatos monitorozása, visszacsatolás, szükséges beavatkozások megtétele a célok elérése érdekében.

4.4.5 A szegregáció mérséklése, megszüntetése érdekében megfogalmazott intézkedés-javaslatok

Ahogy az a korábbi fejezetekben is már megjelent, a Mágocson megvalósult szociális célú városrehabilitációs komplex program soft elemeinek folytatólagos megszervezése a program zárását követően is indokolt és szükségszerű, hogy az eddig elért antiszegregációs/integrációs eredmények fenntarthatóak és tovább növelhetőek legyenek. A TOP-5.2.1-15-BA1-2016-00002 azonosító számú, „Közösen élhetőbb lakókörnyezetünkért, mindennapjainkért” Mágocson című projektben megkezdett alábbi tevékenységek, vagy ehhez tartalmilag és céljait tekintve hasonló alternatív programok megvalósítása javasolt a Fejlesztési terv időtávjában a városban:

- folyamatos szociális munka és szakértői támogatás
- közösségfejlesztés, közösségi rendezvények
- edukációs programelemek: Ezeremester Férfiklub, Hétköznapi Praktikák Nőknek, Ez csak természetes Klub, élménypedagógiai tréning, Népmese az életünkről, drámapedagógia
- munkaerőpiaci tréning és tanácsadás
- drogprevenció, bűnmegelőzés, SZEM mozgalom
- antidiszkriminációs tréning, a célcsoporttal foglalkozók érzékenyítése

⁴ Mi a mentális térképezés? Forrás: <https://mentalmap.org/mi-a-mentalis-terkepezes/?lang=hu>

⁵ <https://lechnerkozpont.hu/doc/okos-varos/reszveteli-tervezes-a-telepulesfejlesztesben-es-telepulestervezesben-20180412.pdf>

- egészségnap, szűrések, egészséges életmód tanácsadás, egészségmegőrzés, prevenció
- digitális írástudás fejlesztése, a célcsoport digitális felkészültségének megfelelő de azt javító oktató, tájékoztató programok, elektronikus ügyintézés lépéseinek elsajátítása

Ezen felül elengedhetetlen a befogadó társadalom érzékenyítése is, hiszen a szegregálódott, vagy valamely szempontból hátrányos helyzetű társadalmi csoportok eredményes integrációjához a befogadó társadalomra is szükség van, ezért fontos célkitűzés az is, hogy a többségi társadalom – nekik szóló programok segítségével - nyitottabbá, elfogadóbbá váljon a valamely hátránnyal küzdő személyek iránt. Az előzőekben felsorolt beavatkozás-javaslatok mindegyike alkalmas arra, hogy pozitív hatást gyakoroljanak a befogadó társadalmi környezetre is, azonban léteznek kifejezetten a befogadó társadalom szemléletformálását célzó programok is, melyek képesek hidat építeni az érintett felek között, mint pl. iskolai közösségi programok, könyvkiadás, tudatosságnövelő akciók, beszélgetéssorozat meghívott vendégekkel, „légy egy napra” (nő, kerekesszékes, vak – pl. láthatatlan kiállítás, állami gondozott, külföldi, egyedülálló öreg, stb.) programok.

A fentiekben bemutatott – ténylegesen gondolatébresztőnek szánt – lehetséges programjavaslatok mellett számos horizontális jellegű beavatkozás, jó gyakorlat létezik, melyek nem elsősorban a területi szegregáció oldását, hanem a helyi társadalom integráltságának fejlesztését célozzák. A programok szervezésén és megvalósításán túl azonban az egyik – és talán legfontosabb – feladat minden érintett szereplő tekintetében az a fajta szemléletváltás, mely minden egyes döntés meghozatalakor feltételezi az esélyegyenlőségi szempontok, a diszkriminációmentesség, a szegregációmentesség figyelembe vételét és hogy ez a befogadó, empatikus és támogató szemléletmód idővel teljesen természetessé váljon a hétköznapi élet minden területén.

Mindezekhez a megfelelő forrás elsősorban pályázati támogatásokból biztosítandó, de elképzelhető civil szervezetek kezdeményezésében, vagy mikrotérsgégi összefogásban megvalósuló programokhoz, akciókhoz való csatlakozás.

4.5 A településfejlesztési akciók megvalósításának eszközei, szervezeti keretek és kompetenciák

A fejezet azon önkormányzat által végezhető tevékenységeket foglalja össze, amelyek segítik, támogatják a Fejlesztési tervben, valamint más, stratégiai jellegű dokumentumokban megjelölt fejlesztési célok elérését. A város biztosíthatja ezt a megfelelő keretek előteremtésével, valamint szabályozó, rendezetalkotó tevékenységével. Ideális esetben ez a két típusú tevékenység együttjelenik meg és az elérni kívánt célok irányába egyszerre hatnak.

4.5.1 Hiányzó stratégiai dokumentumok elkészítése

A korábbi fejezetekben már említésre került, hogy Mágocs 2030-ig (de akár hosszabb távra) tervezett beavatkozásainak megalapozására további ágazati stratégiák, akciótervek megalkotása szükséges, akár városi szintű földrajzi lehatárolással, akár mikrotérsgégi szintű kitekintéssel és több település összefogásával. Ezek a következők lehetnek (nem kizárólagosan és természetesen az azonos célt szolgálók közül csak a legindokoltabb kiválasztásával):

- Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterv (SECAP)

- környezetvédelmi program
- klímastratégia
- vízkárelhárítási terv
- integrált települési vízgazdálkodási terv
- kerékpárforgalmi hálózati terv
- fenntartható városi közlekedésfejlesztési/mobilitási terv

4.5.2 A vonzó és fenntartható város –szemléletmód-váltás

Az alábbi 6 pontos felsorolásban megfogalmazott jellemzők támpontot jelentenek és segítségül szolgálnak az egyes településfejlesztési akciók, beavatkozások megtervezése és megvalósítása során figyelembe veendő, mintegy horizontális jellemzőként szolgáló szempontokhoz. Javasolt minden egyes beavatkozás, akció e jellemzők, szempontok szerinti körütekintő megtervezése és megfogalmazása.

Mitől lesz egy város vonzó és fenntartható?

- karbonsemleges (tisztá települési környezet, zöldfelületek, helyi termelők és termékek, stb.)
- közösségi terek és mobilitás (parkok, szabadidős létesítmények, hatékony közlekedés)
- közösségi tervezés és mérés (a városi/települési szint hangsúlya, mérhető indikátorok)
- kompakt (munkahely / lakóhely / szabadidő)
- emberi kapcsolatok (összetartás, összefogás, bizalom, befogadás és nyitottság)
- élhető (életminőség – jóllét – boldogság)

4.5.3 Szabályozási tevékenységek, eszközök

- Szabályozási terv és Helyi Építési Szabályzat (HÉSZ).
- Helyi adó- és illetékkedvezmények, mellyel bizonyos esetekben a magántőke mobilizálható.
- Egyéb gazdaságfejlesztési és befektetést ösztönző eszközök, támogatások, kedvezmények, pl. a településen fejlesztő vállalkozások számára foglalkoztatási/munkahelyteremtési támogatások és/vagy kedvezmények, vállalkozóvá válási támogatások, képzett munkaerő toborzás, vállalkozói igényeknek megfelelő képzés támogatása.
- Városmarketing célú tevékenységek.
- Ingatlangazdálkodási koncepció, melynek keretében a város saját tulajdonú ingatlanait felméri, azok hasznosíthatóságát számba veszi.
- Önkormányzati kommunikáció, naprakész tájékoztatás, melyben az Önkormányzat a gyorsaságra, pontosságra és nyilvánosságra helyezi a hangsúlyt. Digitális kommunikáció és együttműködés erősítése, ügyintézés lehetőség szerinti gyorsítása.
- Az Önkormányzat elővásárlási jogának gyakorlása területek kivásárlásakor.

4.5.4 A Fejlesztési terv megvalósításának szervezeti keretei

A településfejlesztés jogszabályban is nevesített felelőse, a stratégiai feladatok kulcsszereplője Mágocs Város Önkormányzata és annak első számú vezetője, a Polgármester. A projektfejlesztések operatív feladatainak kulcsszereplőjeként a Közös Önkormányzati Hivatal (elsősorban a pénzügyekkel, a műszaki és a pályázati ügyekkel foglalkozó kollégák, csoportok) azonosítható, amely szinte valamennyi lépés eredményes teljesítéséért döntés-előkészítői felelősséggel tartozik.

A folyamat további szereplői és szerepkörei a következők:

- Képviselő-testület;
- Bizottságok;
- Jegyző;
- Mágocs város lakossága;
- Mágocs gazdasági társaságai;
- A város civil szervezetei;
- Nemzetiségi Önkormányzatok;
- Polgármesteri Hivatal/Közös Önkormányzati Hivatal;
- Baranya Vármegyei Önkormányzat, mint a vármegye fejlesztéséért felelős területi szereplő;
- Településfejlesztési szakértők, településmérnökök, projektfejlesztési tanácsadók.

A város irányítási-, működési modelljét a Megalapozó dokumentum 1.8.2 fejezete tartalmazza, mely részletesen kitér a feladatok azonosítására, a kompetenciákra illetve a felelősségi körre.

Az irányítási és működési modell változtatása alapvetően nem javasolt. Az alábbi problémák kezelésére azonban érdemes megoldást találnia a városnak, hogy az eddigi működés még hatékonyabbá és eredményesebbé váljon:

- A projektek megvalósítása elhúzódik, a közbeszerzések időigényesek, ez minden esetben költség-többletet jelent a város számára, holott az önfenntartás és a kötelező alapfeladatok ellátása is komoly nehézségekbe ütközik a városban.
- A lehetséges esetekben a Baranya Vármegyei Önkormányzattal konzorciumban valósítja meg a város a fejlesztési projekteket, a szakmai kompetencia így közösen adott. Az egyéb esetekben más külső szakértők bevonása szükséges, melyhez költséget kell tervezni az adott projektben.
- Nagy előny és pozitívum, hogy helyben (hivatalon belül) műszaki szakember és pályázatíró szakértő is van, de szükséges volna egy olyan szakember, aki energetika, fenntarthatóság, megújuló energia témakörben jártas, ilyen kapacitás jelenleg nincs az Önkormányzatnál.
- Befektetésmenedzsment, vállalkozókkal való kapcsolattartás nem megoldott, nincs felelőse, szakértője, jelenleg ez a feladat a Polgármesterre hárul, de ez nem a leghatékonyabb megoldás.
- A nyelvismeret hiánya és a közvetlen brüsszeli forrásokhoz való hozzáférés nehézsége (pl. a pályázatok nyelvezetének ismerete, nemzetközi területen szerzett tapasztalat, szakértelem hiánya) a forrásszerzést korlátozza.
- Erősebb és szorosabb együttműködést kell fenntartani a mikrotérségi településekkel, mert pl. Alsómocsoládon vannak szakterületi szakértők, nyelvismeret, ők tudnak gesztor-szerepet vállalni, a velük való együttműködést kell erősíteni.

5 FEJLESZTÉSI TERVLAP

A fejlesztési tervlap - a településrendezési terv megalapozásához, a teljes közigazgatási területre - az általános használatú területek figyelembevételével meghatározza a stratégia és a cselekvési program, kiemelten a céladatok és a fejlesztési területek térbeli összefüggéseit, azok rendszerét, továbbá a település működéséhez szükséges meglévő és tervezett zöldinfrastruktúra-elemek térbeli kialakítását, elrendezését és településszerkezeti szerepét.

A Fejlesztési tervlap a mellékletek között került csatolásra.

6 MONITORING

6.1 A monitoring rendszer általános ismertetése, feltételei

E fejezet célja a monitoring feladatok meghatározása a Fejlesztési terv hatékonyságának elősegítése érdekében, a településfejlesztési célok, akciók megvalósításának folyamatos vizsgálatára és ellenőrzésére, valamint az eredmények kiértékelésére.

A monitoring az a programalkotást követő nyomon követési folyamat, amely a program végrehajtásának eredményességét kíséri figyelemmel és visszacsatol a végrehajtás folyamatába, illetve indokolt esetben a program felülvizsgálatát eredményezheti. A monitoring célja, hogy elősegítse a stratégia hatékony megvalósítását és biztosítsa, hogy változó külső és belső körülmények mellett is megfelelő erőforrások álljanak rendelkezésre a megvalósításhoz. A monitoring jelentések eredményeként a program felülvizsgálatra kerülhet, indokolt esetben rendkívüli módosításokat is eredményezhet egy-egy éves jelentés tartalma a programban.

Ebben a fejezetben történik meg a célokhoz rendelt indikátorok és azok célértékének, valamint a mérés módszertanának meghatározása. E célokhoz rendelt indikátorok mérése biztosítja az eredményesség követhetőségét a Fejlesztési terv élettartama alatt. A stratégiai célokhoz rendelt indikátorok mérése folyamatos, végső értékelése pedig a stratégiai ciklus utolsó lépésében – várhatóan 2030-ban - történik meg (stratégia és projekt szintű monitoring). A stratégiai menedzsment szemléletében a célok teljesülésének rendszeres vizsgálata biztosítja, hogy a városfejlesztés és annak működési eredményei nem csupán utólagosan, hanem még folyamatában értékelhetővé váljanak, a fejlesztési folyamat pedig alkalmazkodhasson a belső és külső környezet esetleges módosulása által indukált változásokhoz.

Az indikátorok jellege

Az indikátorokkal szemben támasztott követelmények között megjelenik a specifikus jelleg, a mérhetőség, az adatelérhetőség, a megbízhatóság és a behatárolt időszakra vonatkozó jelleg. Összetettségük alapján lehetnek nyers abszolút számértékek, amelyek egyértelműen a vizsgálni kívánt jelenség egy bizonyos jellemzőjét mérik, vagy összetett (aggregált) mutatók, amelyek több jellemzőt integrálva alkotnak komplex indikátort. A stratégiaalkotás szempontjából azonban a legfontosabb típusai az előrehaladás volumene szerinti a kimeneti, az eredmény- és a hatásindikátorok.

Stratégiai szinten a kimeneti indikátorok jelentősége a leginkább elhanyagolható, hiszen ezek jellemzően egy-egy konkrét fejlesztés során létrehozott produktumot képesek számszerűsíteni. A stratégiaalkotás céljainak elérését inkább hatás- és eredményindikátorok alkalmazásával lehet szemléltetni. A hatásindikátorok szélesebb, átfogóbb képet tudnak nyújtani a vizsgált jelenségről, értékükben a változás viszonylag lassan következik be és több tényező is hat rájuk. Az eredményindikátorok átmenetet jelentenek a hatás- és a kimeneti indikátorok között, egy-egy témát magasabb szinten fednek le, mint a kimeneti indikátorok. A specifikus célhoz mindkét indikátor hozzárendelhető attól függően, mennyire részletesen került megfogalmazásra a specifikus cél. Pl. egy tematikus specifikus cél már kellően konkrét ahhoz, hogy eredményindikátorral kerüljön mérésre.

Az eredmény- és a hatásindikátorok lehetnek egyszerű fajlagos mutatók, de lehetnek összetett indikátorok is, amelyek több területről származó – a gazdaság, a társadalom, a környezet stb. területeire, ezek kapcsolataira reflektáló – információkat sűrítenek egyetlen mutatóba.

A mutatók kiválasztása

A hatékony monitorig előfeltétele a megfelelő indikátorok kiválasztása a program eredményeinek mérhetőségére, vagyis elengedhetetlen egy szakmailag jól megalapozott indikátorkészlet létrehozása.

Az indikátorok meghatározott nézőpont, normarendszer szerint kiválasztott értelmező mutatók, amelyek valamilyen jelenség, a környezet vagy terület állapotát, helyzetét, legfőbb jellemzőit mutatják be meghatározott nézőpontból, lehetőséget adva időbeli, térbeli összehasonlítások megtételére, a jelenségek pozitív és negatív változásainak bemutatására.

Az indikátorrendszer megalkotásának lépései

A város stratégiai célja és rész céljai megalkotásával párhuzamosan számszerűsíthető eredményeket határoz meg. Mind a stratégia cél, mind a rész célok esetében szükséges azonosítani annak illetve azok legjellemzőbb tulajdonságait, amelyek mentén a beavatkozásoknak köszönhető változások mérhetővé válnak.

A szóba jöhető mutatók kapcsán fontos, hogy azok az általunk meghatározott jellemzőknek megfeleltethetők legyenek, azaz bizonyos paramétereik, vagy maga a jellemző megfelelő időközönként korábban ténylegesen mérésre kerüljön. Az időbeli összehasonlíthatósághoz elengedhetetlen, hogy a mutató által jellemzett adottság több évre – a legjobb, ha legalább egy évtizedre visszamenőleg – mérésre került. Tíz éves időtávban már kiegyenlítik egymást az esetlegesen kiugró értékek, amelyek torzítanak a jelenség változásainak megítélhetőségét. Mindebből következik, hogy a választott mutatók bázisértéke jellemzően – de nem minden esetben - nem zéró. Másrészt fontos, hogy olyan mutató kerüljön kiválasztásra, amelynek mérése a továbbiakban is biztosítható, hiszen így garantálható, hogy a jelenség ugyanazon aspektusa kerül mérésre mindvégig, ezzel valóban a kívánt cél felé történő elmozdulás válik vizsgálhatóvá.

Minden egyes célhoz legalább egy indikátort szükséges megjelölni, amellyel a város megítélése szerint a célok elérése a leghatékonyabban számszerűsíthető, egyben könnyen is mérhető. Ahogy az már említésre került, a stratégiai célok hatás-, a tematikus (rész)célok pedig hatás- vagy eredményindikátorokkal egyaránt számszerűsíthetők.

Az értékelési folyamat

A monitoring rendszer kialakításának több előfeltétele van. A legfontosabb, hogy milyen releváns mutatók kerülnek a rendszerbe, amelyek segítségével a stratégia eredményei számszerűsíthetők és követhetők, a másik pedig ezeknek a mutatóknak a mérési körülményei, az értékelési fázis és folyamatának megtervezése, vagyis a monitorozásban résztvevő szereplők/felelősök azonosítása, az adatgyűjtés és adatkezelés módszertanának meghatározása (adatmenedzsment).

6.2 Mágocs Fejlesztési tervének indikátorrendszere

Az alábbi táblázatos formában bemutatásra kerülő indikátorokhoz részben közhiteles adatbázis (KSH, TelIR), részben pedig belső – önkormányzati - adatszolgáltatás biztosítja az inputot. Fontos megje-

gyezni, hogy az indikátorrendszer több eleme egyelőre kidolgozás alatt áll és jelenleg nem számszerűsíthető amiatt, hogy a város által vállalni tervezett fejlesztési teljesítményt nagyban befolyásolja a 2021-2027-es Uniós fejlesztési időszak forrásainak mértéke, elérhetősége, felhasználhatóságának módjai. A tervezés időszakában (2023. tavasz) ezen források kapcsán még nincsenek teljeskörű információk.

Célok	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Bázis-érték	Célérték 2030	Adatforrás	Mérés mód-szere, gyakori-sága
1. Térségi szerep fenntarthatósági cél							
1.1 mikrotérségi szolgáltatásszervezés (közlekedés, közigazgatás, oktatás, egészségügy, sport, közösségi- és kulturális élet)	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló ellátások/szolgáltatások száma	hatás/ <u>eredmény</u>	db	0	növekedés	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente
1.2 térségi elérhetőség javítása	Javuló közúti infrastruktúra	hatás/ <u>eredmény</u>	%	100%	növekedés	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, 2030
	A felújított vagy korszerűsített utak teljes hossza	hatás/ <u>eredmény</u>	km	0	növekedés	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente
1.3 mikrotérségi települések együttműködésének megtartása és erősítése több cél/szakterületen	A mikrotérségi együttműködések cél/szakterületeinek száma a fejlesztési időszakban	hatás/ <u>eredmény</u>	db	1 (smart)	4	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, évente
1.4 városimázs és városmarketing kialakítása	Alkalmazott marketingeszközök száma a fejlesztési időszakban	hatás/ <u>eredmény</u>	db	0	2	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, évente
2. Társadalmi fenntarthatósági cél							
2.1 megfelelő lakhatási körülmények, minőségi és biztonságos városi- és lakókörnyezet	Új bérlakások száma	hatás/ <u>eredmény</u>	db	0	2	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, évente
	Helyreállított lakások/lakóegységek száma a településen	hatás/ <u>eredmény</u>	db	0	2	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, évente
	Közbiztonsággal való lakossági elégedettség	hatás/ <u>eredmény</u>	%	elégedettség mérés 2023	növekedés	lakossági és szervezeti kérdőívezés	önkormányzati adatszolgáltatás, 2030
2.2 a társadalmi struktúrához illeszkedő, magas színvonalú humán szolgáltatások	Humán közszolgáltatások minősége	hatás/ <u>eredmény</u>	%	elégedettség mérés 2023	növekedés	lakossági és szervezeti kérdőívezés	önkormányzati adatszolgáltatás, 2030
2.3 vonzó városi imázs, értékeit őrző és hagyománytiszteelő társadalom, pezsgő kulturális élet	Helyi, közösségfejlesztési programok száma a fejlesztési időszakban	hatás/ <u>eredmény</u>	db	0	14	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, évente
	Közösségi programokon résztvevők számának növekedése	hatás/ <u>eredmény</u>	%	100	110	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, évente
	A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való elégedettség	hatás/ <u>eredmény</u>	%	elégedettség mérés 2023	növekedés	lakossági és szervezeti kérdőívezés	önkormányzati adatszolgáltatás, 2030
2.4 társadalmi integráció, szolidáris és befogadó társadalom, erős közösségteremtés	A helyi társadalmi akciókba bevont személyek száma a fejlesztési időszakban	hatás/ <u>eredmény</u>	fő	0	50	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, évente
2.5 népességmegtartás, fiatalok helyben tartása, új otthon keresők bevonása	Vándorlási egyenleg	hatás/ <u>eredmény</u>	fő	+5.02 (2019)	pozitív	KSH, önkormányzat	KSH, önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente
	A fejlesztések révén létrejövő, megújuló ellátások/ szolgáltatások száma	hatás/ <u>eredmény</u>	db	0	5	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, kétfévente

2.6 a változó igényekhez illeszkedő, erős szociális ellátó rendszer és ezüstgazdaság	Szociális ellátás minősége	hatás/ eredmény	%	elégedettség mérés	növekedés	lakossági és szervezeti kérdőívezés	önkormányzati adatszolgáltatás, 2026 és 2030
2.7 aktív, sportos, egészséges és elégedett lakosság	A helyi társadalom általános egészségügyi állapota, életminősége	hatás/ eredmény	%	elégedettség mérés	növekedés	lakossági és szervezeti kérdőívezés	önkormányzati adatszolgáltatás, 2026 és 2030
3. Környezeti fenntarthatósági cél							
3.1 energiahatékony és fenntartható városüzemeltetés	Éves ÜHG kibocsátás	hatás/ eredmény	tonna CO ₂ /év	ÜHG leltár 2023	csökkenés	önkormányzat	ÜHG leltár frissítés, évente
3.2 karbonsemlegesség, megújuló energiák használatának elterjedése, környezeti- és klímavédelmi alkalmazkodóképesség és szemlélet	Energiahatékonyt növelő helyi energetikai beruházások száma a fejlesztési időszakban	hatás/ eredmény	db	0	5	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, évente
	Környezet védelméhez, zöldfelületek fejlesztéséhez köthető projektek száma a fejlesztési időszakban	hatás/ eredmény	db	0	5	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, évente
3.3 a városi zöldfelületek bővítése, összefüggő zöldfelületi rendszer létrehozása, ökológiai környezetfejlesztés	Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelületek nagysága a fejlesztési időszakban	hatás/ eredmény	m ²	0	növekedés	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, évente
3.4 fenntartható fejlődés, folyamatosan csökkenő ökológiai lábnyom	Települési primer energiafelhasználás	hatás/ eredmény	kWh/év	??	csökkenés	önkormányzat, közművek	önkormányzati, közműszolgáltató adatszolgáltatás, évente
	Megtermelt megújuló energia	hatás/ eredmény	GJ/év	??	növekedés	önkormányzat, közművek	önkormányzati, közműszolgáltató adatszolgáltatás, évente
3.5 a város vízgazdálkodási szempontú kritikus érintettsége miatt a vízkárelhárítási terv aktualizálása, szükséges beavatkozások megtétele	Beavatkozással érintett városi bel- és külterületi vízelvezető rendszer hossza	hatás/ eredmény	fm	0	5000	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, két évente
3.6 a település táji- és természeti erőforrásainak megőrzése, megfelelő tájhasználat biztosítása	Táji- és természeti erőforráson végzett beavatkozással érintett városi terület nagysága	hatás/ eredmény	ha	0	növekedés	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, két évente
4. Gazdasági fenntarthatósági cél							
4.1 helyi gazdaság növekedési feltételeinek biztosítása, az ehhez szükséges szabályozási környezet megteremtése, infrastrukturális tényezők fejlesztése, kiépítése	Újonnan kialakított/fejlesztett iparterület nagysága	hatás/ eredmény	ha	0	5	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, két évente
	A helyi iparüzési adóból származó bevétel változása	hatás/ eredmény	%	0	növekedés	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, évente
	A település gazdaságát érintő európai uniós támogatások és egyéb forrásokból finanszírozott fejlesztések száma	hatás/ eredmény	db	0	növekedés	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, két évente
4.2 gazdaságfejlesztési- és befektetésösztönző eszközök létrehozása, bővítése	Betelepült vállalkozások száma	hatás/ eredmény	db	0	növekedés	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, 2026 és 2030

	Gazdaságfejlesztési- és befektetésösztönző eszközök száma	hatás/ <u>eredmény</u>	db	0	2	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, 2026 és 2030
4.3 gazdasági fenntarthatósághoz és növekedéshez szükséges oktatási-képzési feltételek megteremtése, támogatása	Foglalkoztatási és képzési projektekben (pl. paktum projekt) résztvevő helyi lakosok száma	hatás/ <u>eredmény</u>	fő	0	20	KSH, kormányhivatal	KSH, kormányhivatal, önkormányzati adatszolgáltatás, két-évente
4.4 kutatás-fejlesztés, innováció erősítése, modern technológiák bevezetése, elterjesztése	Stratégiai K+F+I együttműködések száma	hatás/ <u>eredmény</u>	db	0	1	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, 2026 és 2030
	A működő cégek vagy az önkormányzat által végrehajtott innovációs projektek száma a fejlesztési időszakban	hatás/ <u>eredmény</u>	db	0	2	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, 2026 és 2030
4.5 REL (rövid ellátási lánc), körforgásos gazdaság, helyi termelők előnyben részesítése	Helyi gazdasági szereplők (elsősorban termelők) elégedettsége	hatás/ <u>eredmény</u>	%	elégedettség mérés 2023	növekedés	gazdasági szereplők (termelők) kérdőív-ezése	önkormányzati adatszolgáltatás, 2026 és 2030
4.6 turizmusfejlesztés, rekreációs- és aktív turisztikai elemek fejlesztése, térségi turisztikai hálózatosodás	Vendégéjszakák számának változása a településen	hatás/ <u>eredmény</u>	%	0	növekedés	KSH, önkormányzat	KSH, önkormányzati adatszolgáltatás, évente
	Turizmushoz köthető fejlesztési projektek száma a fejlesztési időszakban	hatás/ <u>eredmény</u>	db	5	növekedés	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, két évente
	Turisztikai szolgáltatások számának változása	hatás/ <u>eredmény</u>	db	4	növekedés	önkormányzat	önkormányzati adatszolgáltatás, két évente

6.3 Az értékelési folyamat

Az eredményességet vizsgáló monitoring az önkormányzat saját belső adataira, valamint külső adatszolgáltatásra támaszkodik. A mérés alapját a kiindulási évben meghatározott bázisérték adja és kiemelendő az indikátorkészlet esetében a folyamatos adatszolgáltatás.

A monitoringhoz kapcsolódó legfontosabb feladatok

- a fenti indikátor-táblázat szerinti adatbázis létrehozása, folyamatos felülvizsgálat;
- az indikátorok aktuális értékének rögzítése a monitoring rendszerben;
- rendszeres kapcsolattartás a beavatkozások/projektek megvalósításért felelős személyekkel;
- éves monitoring jelentés készítése, amely tartalmazza az indokolt változtatásokat (javaslatok megfogalmazása a stratégia megvalósítását érintő folyamatokra és konkrét beavatkozásokra).

A monitoring folyamat szervezete

A Fejlesztési terv megvalósításáért felelős operatív szervezetnek (Polgármesteri Hivatal) a monitoringért felelős munkatársa(ka)t kell kijelölni (1-3 fő). A munkatárs feladata, hogy éves rendszerességgel elkészítse a megvalósítás folyamatáról szóló jelentést, azt az operatív szervezet vezetőjével (Polgármester) egyeztesse, aki a jelentést a döntéshozó (Képviselő-testület) elé terjeszti jóváhagyásra és a szükséges intézkedésekre vonatkozó döntések meghozatalára.

A monitoringért felelős munkatárs felel az előző pontban megfogalmazott legfontosabb feladatok elvégzéséért. A monitoring felelőst a Polgármesteri Hivatal alábbi csoportjaiból kell kijelölni: műszaki, pályázati és/vagy pénzügyi csoport.

Az éves jelentés tartalma:

- A beavatkozások előkészítő feladatainak előrehaladása;
- A beavatkozások megvalósításának előrehaladása;
- A Fejlesztési terv megvalósításának előrehaladása, célok megvalósulása;
- A különböző folyamatokkal kapcsolatos problémák, esetleges szűk keresztmetszetek azonosítása;
- Javaslatok megfogalmazása, amelyek tartalmazzák a felelősök és határidők meghatározását is;
- A megvalósítás folyamatainak javítása érdekében fogantatott intézkedések leírása és értékelése (amennyiben történt ilyen az adott évben);
- A Fejlesztési tervben azonosított számszerűsített indikátorok;
- A megvalósításra fordított pénzügyi források alakulása.

7 MELLÉKLETEK

7.1 Fejlesztési tervlap

7.2 Partnerség, kérdőívek, interjúk

7.2.1 Partnerség

Mágoics Településtervének, és az ahhoz tartozó Megalapozó vizsgálat elkészítése során a részmunkaanyagok véleményeztetése folyamatos volt, az Önkormányzat Képviselő-testületének 13/2017. (VII. 26.) önkormányzati rendeletének megfelelően zajlott. Az egyes munkafázisok után az elkészült részanyagok véleményezésre, kiegészítésre kerültek az önkormányzati munkacsoport által, melynek résztvevői: polgármester, pályázati csoport, műszaki osztály, települési főépítész, tervezők.

Az önkormányzat összeállította a Településterv és ahhoz kapcsolódó dokumentumok kidolgozása és megvalósítása során bevonandó potenciális partnereinek listáját, mely az alábbiakban olvasható:

Önkormányzati szervezeti egységek, részönkormányzatok:

- Polgármester, Alpolgármester, képviselők
- Önkormányzat Pénzügyi-Gazdasági Bizottsága
- Önkormányzat Humán Bizottsága
- Német Nemzetiségi Önkormányzat
- Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Mágoicsi Közös Önkormányzati Hivatal
- Baranya Megyei Kormányhivatal Hegyháti Járási Hivatal Kirendeltsége

Közzolgáltatók, intézmények:

- Mágoics Városgazdálkodási Kft.
- E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt.
- E.ON Dél-dunántúli Gázhálózati Zrt.
- Takarékbank Zrt.
- Magyar Posta Zrt.
- Dél-dunántúli Közlekedési Központ Zrt. (DDKK)
- MÁV-Start Zrt. (Mágoics-Alsómocsolád)
- Márkus Bt.
- Mágoics Falugazdász Iroda
- I. sz. háziorvosi körzet
- II. sz. háziorvosi körzet
- Gyermekorvos
- Üzemorvosi rendelés
- Fogászat
- Fizioterápia
- Praxislabor
- Gyógyszertár
- Védőnői szolgálat:
 - Mágoics I. számú körzet: Mágoics és Alsómocsolád települések
 - Mágoics II. számú körzet: Mágoics, Nagyhajmás, Mekényes települések
- Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat
- Rendőrség – Körzeti megbízotti iroda

- Tündérkert Óvoda-Bölcsőde
- Hegyháti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Mágocs
- Szociális Gondozási Központ
- Tarnai Nándor Városi Könyvtár és Kulturális Intézmény

Vállalkozások:

Név	Helység
Agro-GD Mg. Kft.	Mágocs
AGROMÁTÉ Kft.	Mágocs
Anubisz-Ré Kft.	Mágocs
BABIRÁD Kft.	Mágocs
BCSHK Kft.	Mágocs
Bea és Társa Bt.	Mágocs
Bukovics Zsolt	Dombóvár
CABERO Industrial Kft.	Mágocs
CABERO Kft.	Mágocs
CSEPREGHY Kft.	Mágocs
Csiszár József	Mágocs
Czukur Kft.	Mágocs
Dalmand Zrt.	Dalmand
Dél-Kom Nonprofit Kft.	Pécs
Dreer Bt.	Mágocs
E.ON D-Dunánt.Áramhálózati Zrt.	Pécs
E.ON Dél-dunánt.Gázhálózati Zrt.	Pécs
EDELSTAHLSERVICE Kft.	Mágocs
ESOX Kft.	Mágocs
FALSZIG TŐSÉR-BAU ÉPÍTŐIPARI Kft.	Mágocs
Fischinger Kft.	Mágocs
Halász Kft.	Bikal
Hart-Land Bt.	Mágocs
HEGYI ÉS TÁRSA Bt.	Mágocs
Hegyi-Piktor Kft.	Mágocs
HERNÁDI-AGRO Kft.	Mágocs
Ifj. Soós Ferenc	Mágocs
Illésbútor Kft.	Mágocs
Jáger Zsuzsanna	Mágocs
JUNI-CAR Kft.	Mágocs
Kapos-Coop Zrt.	Kaposvár
KINCSES ÉS TÁRSA Kft.	Mágocs
Kontár Kft.	Mágocs
Kubik-Inveszt Kft.	Mágocs
Magnet Kft.	Mágocs
Magyar Posta Zrt.	Miskolc
Magyar Telekom Nyrt.	Budapest
Majláth Károly	Mágocs
Makrom Invest Kft.	Pusztahencse

Név	Helység
MAKROM Kft.	Mágocs
Makrom-OIL Kft.	Mágocs
Marx Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft.	Mágocs
Mágfék Kft.	Mágocs
MÁGOCS VÁROSGAZDÁLKODÁSI KÖZHASZNÚ Nonprofit Kft.	Mágocs
MÁGOCS-FARM Kft.	Mágocs
Mágocsi Baromfi Szövetkezet	Mágocs
MÁGOCSI FERRO Kft.	Mágocs
Mágocsi Sütő Kft.	Mágocs
Mágocsi Tető Kft.	Mágocs
Mecsekerdő Zrt.	Pécs
MGCS Solar Invest Kft.	Budapest
Miklóssy Kft.	Nagyhajmás
MRD-Invest Group Kft.	Mágocs
Nagyági Kft.	Mágocs
Napelempark Keszű Mária Kft.	Mágocs
PPS DIETLE GÉIPARI Kft. "v.a."	Mágocs
Quadriga-Chem Kft.	Mágocs
Ratom szolgáltató Kft.	Mágocs
RS-Bautech Kft.	Mágocs
SHS Kft.	Mágocs
Sraj János	Mágocs
Strasszer-Farm Kft.	Mágocs
Strasszer-Wigand Kft.	Mágocs
Szélkakas Kft.	Mágocs
Takarékbank Zrt.	Budapest
TARR Ép. Szolg. és Ker. Kft.	Szekszárd
VÖLGYSÉG ELEKTRO Kft.	Mágocs
Völgység-Kom Kft.	Mágocs
WMS Ferro Kft.	Mágocs
Y Takarmányipari Kft.	Sásd
Yettel Magyarország Zrt.	Törökbálint
Z + Hus Kft.	Bonyhád

Civil szervezetek:

Közalapítványok

- Mágocs Jövőjéért Közalapítvány
- Unokáink és Gyermekeink Egészségéért Közalapítvány

Egyesületek

- Bikali Saskovica Vadásztársaság
- Hegyhát Észak Térségi Egyesület
- Mágocs Városi Sport Kör
- Mágocsi Német Nemzetiségi Egyesület
- Mágocsi "Nimród" Vadásztársaság
- Mágocsi Polgárőr Egyesület
- Mágocsi Romákért Érdekvédelmi Egyesület
- Nyugdíjasok Egyesülete Mágocs
- Mágocs Kulturális Életéért Egyesület
- Mágocsért Roma Jó Egyesület
- Zöld Mágocsért Egyesület

7.2.2 Szervezeti kérdőív

Mágocs Város Önkormányzata a Településterv kapcsán online kérdőívet tett közzé, melyben szervezetek (intézmények, gazdasági- és civil szervezetek stb.) kerültek megszólításra, és felkérve véleményük kifejtésére. Az alábbiakban olvasható a kérdéssor:

I. Szervezet alapadatai

1. Szervezet neve, székhelye (település):

2. Szervezet típusa

- nonprofit szervezet, civil szervezet, egyház, érdekképviselői szerv
- gazdasági társaság, társas vállalkozás
- önkormányzati/állami gazdasági társaság
- önkormányzati intézmény
- bank, pénzügyi szolgáltató

3. Vállalkozás esetén:

- mikrovállalkozás
- kisvállalkozás
- középvállalkozás
- nagyvállalat

4. Jelenleg hány főt foglalkoztat (teljes- és részmunkaidős foglalkoztatást is ideértve): fő

5. Főbb tevékenységi körei ágazati megközelítéssel (TEÁOR'08 alapján besorolva) – több válasz is lehetséges:

- mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat (TEÁOR 01-03)
- bányászat, kőfejtés (TEÁOR 05-09)
- feldolgozóipar – élelmiszer-, italgyártás, dohánytermék gyártása (TEÁOR 10-12)
- textil-, ruházati termék-, bőr/bőrtermék/lábbeli gyártása (TEÁOR 13-15)

- fafeldolgozás (TEÁOR 16)
- papír-, papírtermék gyártása, nyomdai, sokszorosítási tevékenység (TEÁOR 17-18)
- kokszyártás, kőolaj feldolgozás (TEÁOR 19)
- vegyi anyag, termékgyártás (TEÁOR 20)
- gyógyszergyártás (TEÁOR 21)
- gumi-, műanyag termék gyártása (TEÁOR 22)
- nemfém ásványi termék gyártása, fémalapanyag-, fémfeldolgozási termék gyártása (TEÁOR 23-25)
- számítógép, elektronikai, optikai termék, villamos berendezés, gép gyártása (TEÁOR 26-28)
- járműgyártás (TEÁOR 29-30)
- bútorgyártás (TEÁOR 31)
- egyéb feldolgozóipari tevékenység, ipari gép, berendezés, eszköz javítása, üzembe helyezése (TEÁOR 32-33)
- villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás (TEÁOR 35)
- vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződés mentesítés (TEÁOR 36-39)
- építőipar (TEÁOR 41-43)
- kereskedelem, gépjárműjavítás (TEÁOR 45-47)
- szállítás, raktározás (TEÁOR 49-53)
- szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (TEÁOR 55-56)
- információ, kommunikáció (TEÁOR 58-63)
- pénzügyi, biztosítási tevékenység, ingatlanügyletek (TEÁOR 64-68)
- szakmai, tudományos, műszaki, adminisztratív tevékenység, közigazgatás, védelem, TB (TEÁOR 69-84)
- oktatás, egészségügyi, szociális ellátás (TEÁOR 85-88)
- művészet, szórakoztatás, szabadidő, egyéb szolgáltatás (TEÁOR 90-96)

I. Általános fejlesztési szükségleteket felmérő kérdéscsoport

1. Fejlesztési elképzelések kérdéskör

Tervez-e az Ön szervezete 2027-ig (2030-ig) fejlesztési beruházást? Milyen konkrét fejlesztésekben (projekteknél) gondolkodnak, amelyek a szervezeti célok megvalósítását szolgálják vagy egyszerűen szükségessé váltak a működéshez? Kérjük, fejtse ki röviden a fejlesztési elképzeléseiket (projekteket) egyenként a tartalom és indoklás megjelölésével.

Kérjük NE csak az infrastrukturális, hanem a tartalmi, szervezeti fejlesztéseket is ossza meg.

Fontos: a fejlesztési elképzelések megfontolásánál a finanszírozási forrásokat is jelölje meg, amennyiben azok már ismertek (pl. önkormányzati, állami, EU-s forrás, hitel, önerő, stb.).

a.) infrastruktúra fejlesztés (épületkarbantartás, bővítés, ingatlan vásárlás és fejlesztés, összevonás, ingatlan értékesítés stb.)

fejlesztés 1

fejlesztés 2

fejlesztés 3

b.) eszközfejlesztés (nem digitális)

fejlesztés 1

fejlesztés 2

fejlesztés 3

c.) eszközfejlesztés (digitális)

fejlesztés 1

fejlesztés 2

fejlesztés 3

d.) szervezetfejlesztés
fejlesztés 1
fejlesztés 2
fejlesztés 3
e.) humán erőforrás állomány fejlesztése
fejlesztés 1
fejlesztés 2
fejlesztés 3

2. Információs és kommunikációs technológiák (IKT) kérdéskör

Megjegyzés: az ezen a területen tervezett fejlesztéseket is az előző pontban szükséges megadni, e kérdéscsoportban az eszközellátottságra és a digitális felkészültségre vonatkozó kérdések találhatók.

a.) Hogyan jellemezhető a szervezet IKT ESZKÖZÁLLOMÁNYA⁶

A.) IKT eszközállomány tételelesen az ALAPTEVÉKENYSÉGBEN	asztali számítógép (PC)	db
	laptop	db
	adattároló szerver	db
	szerverszoba (külön helyiség)	db
	működéshez kapcsolódó többfunkciós okos telefon	db
	nyomtató	db
	fénymásoló	db
	helyi vezetékes hálózat (LAN)	db
	helyi wifi	db
	egyéb	
B.) IKT eszközállomány tételelesen az ADMINISZTRÁCIÓS TEVÉKENYSÉGBEN	asztali számítógép (PC)	db
	laptop	db
	adattároló szerver	db
	szerverszoba (külön helyiség)	db
	működéshez kapcsolódó többfunkciós okos telefon	db
	nyomtató	db
	fénymásoló	db
	helyi vezetékes hálózat (LAN)	db
	helyi wifi	db
	egyéb	
HÁLÓZATBA vannak kapcsolva az IKT eszközök?	• igen • nem • csak bizonyos eszközök, nevezetesen:(pl. személyi számítógépek és nyomtatók)	
b.) ITK eszközöket érintő FEJLESZTÉSI SZÜKSÉGLETEK FELTÉRKÉPEZÉSE		

⁶ Amennyiben a két tevékenység (alaptevékenység és adminisztratív tevékenység) eszközállomány nem választható el, kérjük jelezze és az ALAPTEVÉKENYSÉGEK-re vonatkozó részben összesítse az eszközállományt.

Szükség volna-e az IKT eszközellátottság fejlesztésére az Ön szervezetében?	• igen • nem
Amennyiben igen, úgy mennyiségi, vagy minőségi fejlesztésre volna-e inkább szükség?	• mennyiségi • minőségi • mindkettő
Milyen IKT fejlesztést vagy azt is célzó projektjeik vannak, ill. voltak az Ön szervezetének az utóbbi 10 évben? Kérjük sorolja fel a megvalósult/folyamatban lévő ilyen jellegű projektjeiket.	
Milyen AKADÁLYOKAT kell még leküzdeni a szervezeten belül az IKT eszközök és rendszerek fejlődése és használatuk elterjedése érdekében? Kérjük, húzza alá! Több válasz is lehetséges.	• az alkalmazottak / munkatársak egyéni ellenállása • az alkalmazottak / munkatársak egyéni kompetenciáinak hiánya • eszközök beszerzését akadályozó forráshiány • szervezeti akadályok • egyéb, nevezetesen: • nincs ilyen akadály
c.) A KOMMUNIKÁCIÓ módja és eszközei:	
Milyen módszereket használnak a szervezeten belüli kommunikációhoz? Kérjük, húzza alá! (több válasz is lehetséges) Kérjük, tegyen egy X jelet oda, amelyik a legjellemzőbb.	• digitális zárt / belső posta, „üzenőfal” • e-mail • telefon • chat • egyéb, nevezetesen:
Milyen módszereket használnak a külső (anyavállalat/tulajdonos, ügyfelek, partnerek stb. felé) kommunikációhoz? Kérjük, tegyen egy X jelet oda, amelyik a legjellemzőbb.	• ügyfélszolgálat • hirdetőtábla • üzenőtábla • normál postai levél • e-mail • telefon • mobiltelefonos applikáció (mobilapp) • egyéb, nevezetesen:
Mi a szervezet honlapjának elérhetősége?	honlapcím:
Mióta rendelkeznek honlappal?	évszám:
Ha nem rendelkezik honlappal, annak mi az oka?	• hiányzó idő • hiányzó szakértelem • a szolgáltatás célcsoportja ismeretük szerint nem igényli • a szervezet mérete, profilja nem indokolja • egyéb, nevezetesen:

3. Energiahatékonyság, fenntarthatóság kérdéskör

Megjegyzés: az ezen a területen tervezett fejlesztéseket is az előző pontban szükséges megadni, e kérdéscsoportban a jelenlegi helyzetre és a szükségletekre vonatkozó kérdések találhatók.

Hogyan jellemezhető a szervezet energiahatékonysága az épületállomány tekintetében?

- közel nulla energiaigényű
- korszerű, hatékony és megújuló energiaforrást is használunk
- korszerű, hatékony, de megújuló energiaforrást nem használunk
- részben korszerű, de fejlesztés szükséges
- korszerűtlen, elavult, komplex fejlesztésre volna szükség

Használják-e bármilyen, a működést, fenntartást, karbantartást segítő OKOS MEGOLDÁST az intézményben/telephelyen, amelyek elősegítik a létesítmény működtetését ill. fenntartási költségeinek csökkentését?

- okos beléptető és/vagy biztonságtechnikai rendszer
- **okos fűtési rendszer**
- **okos szellőztetési rendszer**
- **okos világítási/elektromos hálózati rendszer**
- **okos öntözőrendszer**
- egyéb, nevezetesen:
- nem használunk ilyet

Több válasz is megjelölhető.

Az alábbi környezettudatos megoldások közül az Ön szervezete melyeket alkalmazza?

- megújuló energia használata, nevezetesen:
- elektromos gépjárművek használata
- szelektív hulladékgyűjtés
- csapadékvíz gyűjtése és felhasználása
- szürkevíz felhasználása
- zöld iroda (újrahasznosított papíráru, újratöltött tintapatronok használata, kétoldalú nyomtatás/fénymásolás, kevesebb egyszer használatos termék használata)
- energiatakarékosság (hűtésnél/fűtésnél magasabb/alacsonyabb hőfok beállítása, gyors intenzív szellőztetés, energiatakarékos iz-zók/fénycsővek, munkaidőn kívüli „áramtalanítás”)
- környezettudatos munkába járás (gyalog, kerékpárral, rollerrel, tömegközlekedéssel, telekocsival)
- egyéb, nevezetesen:

Több válasz is megjelölhető.

Milyen kifejezetten energetikai célú projektek valósultak meg az elmúlt 10 évben a szervezetnél?

Kérjük sorolja fel őket rövid leírással (projekt címe, célja vagy rövid tartalma, megvalósítás éve, beruházás nagyságrendje, forrása)

II. Rendezési tervet (szabályozási tervet és helyi építési szabályzatot) érintő kérdéskör

Mágocs Város Településtervének készítése során a szabályozási terv és a helyi építési szabályzat felülvizsgálatára is sor kerül. Amennyiben Önnek olyan építési beruházással együtt járó, intézményt/vállalkozást érintő fejlesztési elképzelése van - akár közép-, vagy hosszú távon is - amely építési hatósági engedélyezését a város hatályban lévő helyi építési szabályzata jelenleg nem tenné lehetővé, kérjük jelezze Önkormányzatunknak. A magasabb szintű jogszabályoknak való megfelelés keretein belül elvi lehetőség nyílik a helyi építési szabályzat, és az Ön fejlesztési elképzelései közötti összhang megteremtésére.

Az igényeknek megfelelő szabályozás kialakításához kérjük adjon meg minden, a tervezett beépítéssel kapcsolatos információt.

Az alábbiakban nem csupán a „Fejlesztési elképzelések kérdéskör”-ben felsorolt, 2030-ig megvalósítani tervezett beruházási projektekre vonatkozóan, hanem hosszabb távú fejlesztési terveikre is gondolva adhatja meg válaszait.

Amennyiben nem tervez fejlesztést, úgy ezen kérdések megválaszolását kérjük tekintse tárgytalannak.

1. Tervezett építési tevékenységgel járó fejlesztési beruházását jelenlegi székhelyén/telephelyén belül kívánja megvalósítani?
igen/nem
2. Amennyiben igen, úgy a jelenleg érvényes helyi építési szabályozás szerint megvalósítható a tervezett fejlesztés?
 - megvalósítható
 - nem valósítható meg, a helyi szabályozás módosítása szükséges
3. Szükséges területbővítés/más terület igénybevétele a fejlesztés megvalósításához?
igen/nem
4. Amennyiben igen, a tervezett fejlesztés helyszíne:
külterület/belterület
5. A szükséges területbővítés becsült nagyságrendje, a szükséges telek mérete: m²
6. Amennyiben már ismert: Mágocs melyik részén tervezi a beruházás megvalósítását? (pl. konkrét terület, utca, helyrajzi szám megnevezése)
7. A beruházás megvalósításához szükséges a terület átminősítése? (pl. szántó művelésből való kivonása)
igen/nem
8. A beruházás igényel közműfejlesztést, kiépítést? (több válasz is megadható)
 - nem, a terület közművekkel ellátott
 - igen, a telek megközelítését szolgáló út építése szükséges
 - igen, közműépítés szükséges, nevezetesen:
 - nem tudom, nincs még meg a beruházási helyszín, vagy nem felmért még a jelenlegi közműkiépítettség

7.2.3 Polgármesteri interjú

A Megalapozó vizsgálat elkészültét követően interjúra került sor Mágocs polgármesterével, melynek kérdései az alábbiakban olvashatóak:

1. Ha egy szóval kellene megfogalmazni, jellemezni Mágocsot, mi lenne az? Ami most elsőre eszébe jut (lehet akár egy pozitív és egy negatív jellemző).
2. Ha egy szóval kellene megfogalmazni, jellemezni Mágocsot, mi lenne az? Ami most elsőre eszébe jut (lehet akár egy pozitív és egy negatív jellemző).

3. Az alábbi területek közül melyek jellemzőek leginkább a településre és mely területeken kellene célokat megfogalmazni?
 - a. gazdaságilag prosperáló város
 - b. zöldülő, környezetbarát város
 - c. okos város (digitalizáció, gazdasági és társadalmi értelemben egyaránt)
 - d. demográfiai értelemben megtartó város
 - e. magas szintű és kiterjedt szolgáltatási kínálat, magas életminőség, közbiztonság, rendezett települési környezet, modern és gondozott épített környezet
4. Van-e Mágocsnak olyan szerepe, melyben meghatározó a környező települések életében? Van-e településközi együttműködés bármely területen? Működik-e az összefogás, egyesülés a térségben? Ha igen, milyen területen? Szükségesnek tartják-e erősíteni a térségi szerepkört valamely területen?
 - (Jelenleg hatályos térségi szerepkörre vonatkozó jövőképpel egyet tud-e érteni, aktuális-e ez még?)
 - „A térségi szerep megtartása az oktatás, művelődés, az egészségügy és a gazdaság területén, és bővülése a szolgáltatásokban, emellett hagyományos és innovatív megoldások keresése a közlekedés jobbá tétele érdekében.”)
5. Jelenleg hatályos fejlesztési célrendszer értékelése.
6. Jelenleg hatályos kijelölt akcióterületek értékelése:
 - Jelenleg nincs olyan akcióterület, mely komplex fejlesztéseket foglalhat magában. Tervezői szemmel nézve nem is indokolt ilyen kijelölése. Önnek mi a véleménye erről? Koncentrálnak-e egy bizonyos területre a városon belül a tervezett fejlesztések köre?
7. Mi a saját véleménye a település lakosságával, annak összetételével, átlag életkorával, vándorlási egyenlegével, jövedelmi helyzetével kapcsolatban? Szükségesnek tartja-e bármilyen területen beavatkozni a település társadalmi folyamataiba? Térjen ki a szegregátumok helyzetére, állapotára, ezen a területen tervezett/szükséges fejlesztési elképzelésekre.
8. Mennyire aktív a település lakossága a működtetés és fejlesztések terén? Vannak-e meghatározó véleményvezérek, csoportok, aktív közösségek? Civil szervezetek, melyekkel az Önkormányzat együttműködik? Érdemes-e kérdőíves megkeresést végezni a fejlesztések előkészítése kapcsán a település lakossága körében (egyfajta elégedettségi, problémafeltáró kérdőívezést)?
9. A helyi társadalom identitástudatának fejlesztésére, erősítésére terveznek-e bármilyen akciókat, beavatkozásokat, szükségesek-e ezek?
10. Megfelelő-e a település közszolgáltatási- és intézményellátottsága? (nevelés, oktatás, egészségügyi- és szociális ellátások, szabadidő- és sport, közszolgáltatások, kultúra, közösségi élet, közlekedés, közművek, stb.). Ami nem helyben található, annak az elérhetősége megfelelően biztosított?
11. Van-e veszélyben bármilyen intézmény sorsa, léte, fenntartása a jelenlegi gazdasági körülményekre való tekintettel (rezsi, általános drágulás, stb.)?
12. Településkép: milyennek ítéli meg a város külső megjelenését, arculatát? Milyen minőségű a városkép? Vonzza-e a turistákat, befektetőket vagy átlagos, vagy inkább felújítandó, fejlesztendő? Milyen minőségűek a közterületek? Vannak-e üresen álló, hasznosítatlan ingatlanok? Ha igen, milyen tulajdonban? Van-e az Önkormányzatnak hasznosítatlan ingatlana?
13. Szegregátumok: 2011-es KSH adatok szerint 3 db van, ebből 2 db 35% feletti szegregációs mutatóval.

- A megvalósult TOP-4.3.1-15 projekt akcióterülete, mely mindhárom szegregációs területet magában foglalja (és infrastrukturális tartalma):
 - Eszerint a fejlesztés teljeskörű volt. A projekt eredményeiről is elmondható ez? Megszűntek a mágocsi szegregátumok? És a szegregációs problémák? Van-e visszacsatolás az érintett lakosság köréből a program sikerességére tekintettel? Hogy érzik magukat az elköltöztetett családok, javultak-e megélhetési körülményeik, életfeltételeik?
14. A település folytat-e bármilyen vállalkozásfejlesztési és befektetés-ösztönzési politikát, amivel hozzájárul a vállalkozói aktivitás növekedéséhez? Van-e (vagy terveznek-e) bármilyen befektetés ösztönző lehetőséget, melyet a különféle ágazatok potenciális befektetőinek kínálnak? Szükségese egyáltalán a vállalkozások támogatása, idevonzása? Mit gondol az Önkormányzat gazdaságfejlesztési szerepéről, annak szükségességéről egy ekkora méretű településen?
 15. A város gazdasági életében mi lenne a meghatározó gazdasági ágazat, mi lenne a fejlesztési cél? Agrárgazdaság? Egyéb ipar? Robotizáció? Kisebb, vagy nagyobb vállalkozások, üzemek bevonzása, fejlesztése a cél?
 16. A digitális átállás foglalkoztatja-e bármilyen szinten, területen a települést? Vannak-e ilyen („smartosodási”) fejlesztési tervei Mágocsnak? Ha igen, akkor mely terület(ek)en?
 17. Van-e olyan szakpolitikai terület (gazdaság, ipar, foglalkoztatás, demográfia, humán szolgáltatások, zöldterületfejlesztés, energiafüggetlenségi cél megvalósítása, klímastratégiai célok, közlekedésfejlesztés, mobilitásfejlesztés, stb.), melyen komolyabb fejlesztést terveznek? Milyen fejlesztések megvalósítását tervezik a következő 5-10 év során (projektlista átbeszélése)? Van-e olyan fejlesztési cél, melyhez nem rendelkezik megfelelő területtel az Önkormányzat, de szükség volna rá? Tervezik-e a belterületet bővíteni, belterület-külsőterület határt módosítani? Kell-e művelésből kivonni területeket?
 18. Kívánnak-e ezen területeket érintően szakmai/ágazati stratégiát, akciótervet megalkotni (pl. ZIFFA, klímastratégia vagy SEAP/SECAP, SUMP, SMART CITY, stb.)? Milyen időtávon belül?
 19. Van-e esetleg a fenti szakmai/ágazati területeket érintően létező vagy tervezett együttműködése olyan külső szervezettel, céggel, szolgáltatóval, akivel érdemesnek tartaná a Településfejlesztési terv készítése során közvetlenül felvennünk a kapcsolatot (pl. releváns adatok, felmérések állnak rendelkezésükre)?
 20. Kérem vázolja az önkormányzat irányítási és működési struktúráját a fejlesztések és üzemeltetés perspektívájából? Kérem mutassa be a település önkormányzatának működését, a döntési folyamatok dinamikáját! Vannak-e önkormányzati tulajdonú cégek?
 21. Szükségesnek tart-e átalakítást, szervezetfejlesztést a település irányítási, működtetési struktúrájában (főként a fejlesztések megvalósításának és fenntartásának perspektívájából)?
 22. Kérem mutassa be az önkormányzati hivatal szerkezetében azon szervezeti egységeket és személyi felelősöket, akik részt vesznek a fejlesztések, stratégiák előkészítésében, a tervezett fejlesztések megvalósításában, a projektmenedzsment feladatok teljesítésében, illetve egyéb kapcsolódó feladatok végrehajtásában, majd a fejlesztések települési működési rendszerbe történő integrálásában.
 23. Adódnak-e belső akadályok a fejlesztési projektek vonatkozásában a hivatalon belül (HR felkészültsége, hiányos kompetenciák, kapacitáshiány, folyamatmenedzsment problémák stb.). Működik-e bármilyen szintű monitoring rendszer, van-e bármilyen (stratégiai tervezést, fejlesztéseket szolgáló) adatbázisa, nyilvántartása az önkormányzatnak?

A tervezési folyamat során - a partnerségi/résztvételi tervezés módszertani elvárásainak megfelelően - mind a kutatási, mind a véleményezési, egyeztetési fázisban a kapott információk, adatok, a beérkezett vélemények maradéktalanul figyelembevételre, beépítésre kerültek.